

การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วย
แนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและจิตบริการ

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วย
แนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและจิตบริการ
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย
ด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง"

ของ ศรเพชร ยี่งมี

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและจิตบริการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เชียว)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ ดาบเพชร)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอมศรี พิมพ์สมพงศ์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ดร.เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ดร.ปรเมษฐ์ คำชู)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรรองกาญจน์ ชูทิพย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง
ผู้วิจัย	ศรเพชร ยิ่งมี
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ ตาบเพชร
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ปร.ด. การจัดการการท่องเที่ยวและจิตบริการ, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	กิจกรรมการท่องเที่ยวช่วง ความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทาง สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลและ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 392 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น ได้แก่ การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงสำรวจ การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ปานกลางกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย คือ ลักษณะสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล มีความสัมพันธ์กันปานกลาง คือ สภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมมีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

ครั้ง และแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย คือ การผสมผสานของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ กับการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวบนวิถีคุณค่าของช้าง จนทำให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มชื่นชอบ หลงใหลในอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวของชาติจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำ โดยสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ มีกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในความเป็นมิตรกับช้าง โดยสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวควรปรับปรุงให้มีบรรยากาศทางธรรมชาติและกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของช้าง และควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช้างให้มากขึ้น

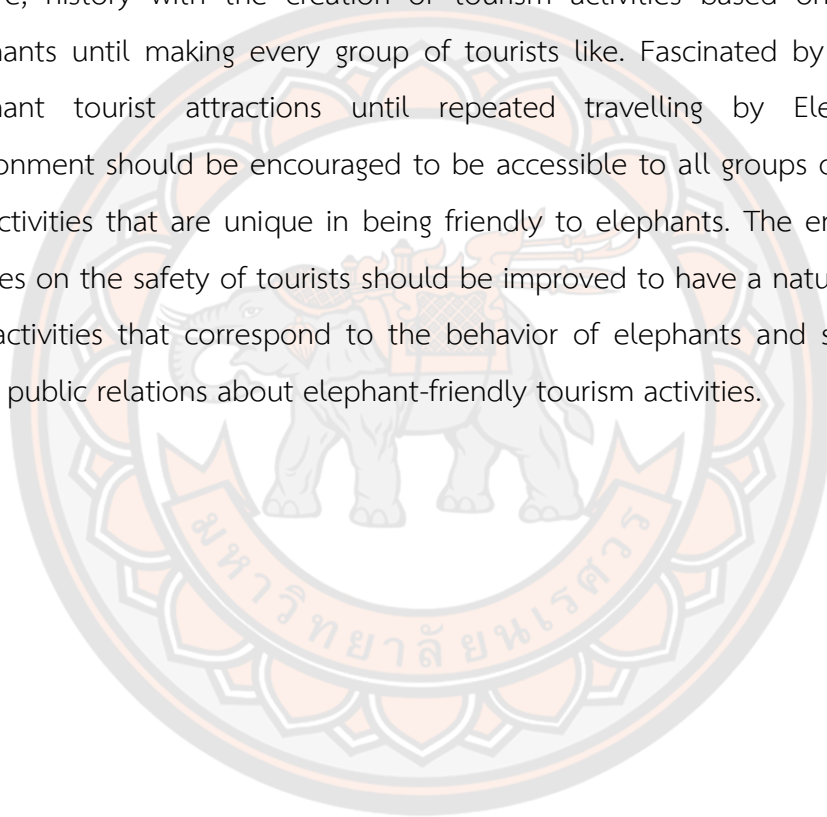

Title	THE DEVELOPMENT OF TOURISM ACTIVITY VALUES FOR ELEPHANT TOURISM DESTINATION IN THAILAND WITH DESTINATION FASCINATION SCALE CONCEPT
Author	Sornpech Yingmee
Advisor	Assistant Professor Siripen Dabphet, Ph.D.
Co-Advisor	Associate Professor Chalongsri Pimonsompong, Ph.D.
Academic Paper	Ph.D. Dissertation in Tourism and Hospitality Management - (Type 1.1), Naresuan University, 2022
Keywords	Elephant Tourism Activity Destination Fascination Elephant Tourist Destination Fully Contrived Settings

ABSTRACT

The purpose of this research is studying the relationship of environment characteristics and tourism activities patterns for elephant tourism destination of Thailand, studying the relationship between the characteristics of the environment and tourism activities patterns in the elephant tourist attraction of Thailand with the attractiveness of the elephant tourist attraction, To propose guidelines for developing the value of tourism activities in national tourist attractions of Thailand by using quantitative research The research sample consisted of 392 Thai tourists in elephant tourist attractions aged 20 years and over by using a non probability sampling such as purposive sampling and quota sampling by using the tool as a questionnaire. The confidence value was 0.975. The statistics used in the data analysis were frequency percentage average standard deviation Exploratory factor analysis Pearson correlation analysis. Multiple regression and content analysis. The results showed that The characteristics of the environment were moderately related to the tourism activities patterns in the elephant tourist attraction of Thailand, is the characteristics of the environment were suitable for the activity patterns. which allows tourists to have a good travel experience which makes tourists want to come back to travel again. Characteristics of environment and the tourism activities patterns in the elephant tourist attraction of Thailand and the attractiveness of

elephant tourist attractions There was a moderate correlation: the environment and activity patterns were unique. Providing a good experience for tourists and also there are locals who are friendly and hospitable delivering a new sensory experience interesting and pleasing different from everyday life not boring and want to stay for a long time and also it is value for money. which makes tourist want to come back to travel again and the approach to developing the value of tourism activities in the elephant tourist attraction of Thailand is the combination of natural environment, culture, history with the creation of tourism activities based on the values of elephants until making every group of tourists like. Fascinated by the identity of elephant tourist attractions until repeated travelling by Elephant friendly environment should be encouraged to be accessible to all groups of tourists There are activities that are unique in being friendly to elephants. The environment that focuses on the safety of tourists should be improved to have a natural atmosphere. and activities that correspond to the behavior of elephants and should promote more public relations about elephant-friendly tourism activities.

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ ตาบเพชร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้อุตส่าห์สละเวลาอันมีค่ามาเป็นทีปรึกษาพร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ และทรงคุณค่า กราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เชียว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์ และ ดร.ปรเมษฐ์ คำชู กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์มากขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.เศกสิทธิ์ ปักซี่ ดร.เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์ และ ดร.ปรเมษฐ์ คำชู ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ และกราบขอบพระคุณนักวิจัยและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องสำหรับแนวคิดและข้อมูลที่ได้นำมาใช้ประกอบการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเป็นอย่างสูง รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลที่ให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้นำไปสู่การแสวงหาองค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมมากที่สุด

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้อำนาจใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ทำให้แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวต่อไปอย่างยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	7
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การท่องเที่ยวสัตว์ป่า.....	10
2.2 การท่องเที่ยวช้าง.....	10
2.3 แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล.....	13
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	32
2.7 สมมติฐานการวิจัย.....	34

2.8 สรุป.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
3.1 การออกแบบการวิจัย.....	35
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3.7 การแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณ.....	44
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	65
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4.2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1.....	73
4.3 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2.....	82
4.4 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3.....	98
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	109
5.2 อภิปรายผล.....	117
5.3 กรอบแนวคิดสรุปผลการวิจัย.....	139
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	140
บรรณานุกรม.....	142
ประวัติผู้วิจัย.....	148

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	41
ตาราง 2 การวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน	65
ตาราง 3 การวิเคราะห์แรงจูงใจในการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล	66
ตาราง 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยวเทศบาล	68
ตาราง 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวใน แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย	71
ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมของ แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ของประเทศไทย เป็นรายข้อ	76
ตาราง 7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว เทศบาล	84
ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมและ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของ แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เป็นรายข้อ	87
ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของลักษณะของสภาพแวดล้อม และรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มี ผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล	102
ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของลักษณะของสภาพแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่ง ท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร	102

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของลักษณะของสภาพแวดล้อมใน
แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่ง
ท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา..... 104

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว
ในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่ง
ท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร 105

ตาราง 13 แสดงผลวิเคราะห์การวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของรูปแบบกิจกรรม
การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหล
ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา..... 107

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	33
ภาพ 2 การออกแบบการวิจัย	35
ภาพ 3 การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย	129
ภาพ 4 กรอบแนวคิดสรุปผลการวิจัย	139

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นแนวคิดหลักของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้ และสามารถให้ประสบการณ์ที่ดีที่สุดแก่นักท่องเที่ยว (Manhas, Manrai, & Manrai, 2016) โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกับธรรมชาติและมรดกสัตว์ป่า เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นที่พึงพอใจตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภทจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อาจเสื่อมโทรมลง มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวทำให้ได้เปรียบด้านการท่องเที่ยว และทำให้เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวมากขึ้น (กรมการท่องเที่ยว, 2558) ดังนั้นกรมการท่องเที่ยวจึงได้กำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวภายใต้มาตรฐานการท่องเที่ยวไทยเพื่อให้ผู้รับผิดชอบบริหารจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวได้ใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อทำให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ สัตว์ป่า ให้มีความพร้อมนั้นผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเข้าใจธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการตลาดในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ภูมิศาสตร์เชิงเศรษฐศาสตร์ การจัดการเชิงการตลาดลูกค้าและวัฒนธรรม โดยในแต่ละประเทศต่างก็มีวิธีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันไปตามพื้นที่เพื่อหาจุดดึงดูดเฉพาะมารองรับนักท่องเที่ยว ในบางประเทศเน้นการท่องเที่ยวแบบซาฟารีที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความตื่นเต้นตลอดเวลาทั้งโดยรถยนต์หรือแม้แต่การขี่ช้างเข้าเที่ยวชมในซาฟารี บางประเทศก็มุ่งเน้นไปในด้านการท่องเที่ยวแนวสวนสัตว์ที่กักขังสัตว์ป่าไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชม แต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงความไร้ซึ่งอิสรภาพของสัตว์ สำหรับในหลายประเทศก็พยายามนำช้างมาใช้เพื่อการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวช้างหรือแหล่งท่องเที่ยวควาบาล เช่น ในประเทศไทยช้างนับได้ว่า เป็นหัวใจหลักของแหล่งท่องเที่ยวควาบาลและเป็นสิ่งดึงดูดที่มีชีวิต โดยการนำมาฝึกไว้คอยบริการให้นักท่องเที่ยวได้ขี่ช้างท่องเที่ยว ขี่ช้างชมโบราณสถานประวัติศาสตร์ไทย รวมถึงขี่ช้างเที่ยวชมชุมชนท้องถิ่นตามบริบทของแหล่งท่องเที่ยว เพราะช้างมีความผูกพันกับวิถีชีวิตชาวไทยมาแต่โบราณ ซึ่งบริบทการท่องเที่ยวช้างของไทยมุ่งเน้นไปในด้านการอนุรักษ์ที่แตกต่างจากช้างในต่างประเทศที่ส่วนใหญ่เป็นช้างป่าที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ การปกป้องช้างตามสภาพแวดล้อมทาง

ธรรมชาติของช้าง และใช้ช้างในการท่องเที่ยวเข้าไปในป่า แต่สำหรับในประเทศไทยช้างที่นำมาใช้ทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นช้างเลี้ยง และมีการสร้างสรรค์กิจกรรมในการอนุรักษ์ที่แตกต่างออกไปเพื่อความอยู่รอดของช้าง ชุมชนและผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวควบาล

การท่องเที่ยวช้าง (Elephant Tourism) เป็นการท่องเที่ยวสัตว์ป่ารูปแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ด้วยความมีเอกลักษณ์ในการเลี้ยงช้าง ฝึกช้าง ช้างมีบทบาทในชุมชนและการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวเพื่อชมสัตว์ป่าประเภทอื่นในหลายประเทศทั่วโลกได้นำเสนอกิจกรรมการขี่ช้างเป็นกิจกรรมหลักของรายการ นำเที่ยว หลายปีที่ผ่านมาการท่องเที่ยวช้างกำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจากนักวิชาการ จากสื่อต่างประเทศและนักท่องเที่ยวกลุ่มอนุรักษ์นิยมว่า เป็นการเติมความโหดร้ายให้กับช้าง โดยเฉพาะกิจกรรมการขี่ช้างและการแสดงของช้าง ซึ่งกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับมุมมองของนักท่องเที่ยวที่เห็นว่าอาจเป็นการทารุณสัตว์ เนื่องจากมีการใช้โซ่ล่ามตลอดเวลา รวมทั้งการใช้ตะขอยึดข้อเท้าทำให้กิจกรรมเพื่อสร้างความสนุกสนาน ความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายที่มองว่าช้างเป็นสัตว์ป่าและควรได้รับอิสรภาพตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวช้างจึงพยายามปรับปรุงโดยการยกเลิกกิจกรรมตามที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์เปลี่ยนมามุ่งเน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ที่ไม่มีการแสดง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกิจกรรมในรูปแบบเดิมผิดหวังและทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ลดลง การมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวจากเดิมให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งหมดสำหรับช้างในประเทศเหล่านี้ อาจเป็นเรื่องยากอาจจะส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคมตามมาอีกได้ อย่างไรก็ตาม ธุรกิจนำเที่ยวได้พยายามตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในประเด็นดังกล่าว จากการที่พบว่า นักท่องเที่ยวเริ่มใส่ใจและให้ความสำคัญกับจริยธรรมการท่องเที่ยว สัตว์ป่าและอยากให้ช้างได้รับความสุขเหมือนกับที่นักท่องเที่ยวได้รับ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวศักยภาพสูง (Carr, 2018) รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามแก้ปัญหามุมมองด้านลบนี้มาโดยตลอด เช่น การกำหนดพระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์ป่าและปกป้องดูแลเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์ แต่ปัญหาดังกล่าวยังเป็นประเด็นที่ถูกจับตามองจนถึงปัจจุบัน อาจเพราะการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุดหรือไม่ทราบถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่ชัดเจนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวช้าง ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจจะมีทัศนคติเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวควบาลในประเทศไทยที่แตกต่างไปจากประเทศอื่น เพราะหลายกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวควบาลในประเทศไทยเป็นกิจกรรมที่มีมาแต่โบราณ และมีการดูแลเรื่องสวัสดิภาพของช้างเป็นอย่างดี มีความเข้าใจสามารถรับรู้ได้ถึงความต้องการของช้างอย่างแท้จริง หากจะต้องยกเลิกและปรับเปลี่ยนเป็นกิจกรรมใหม่ทั้งหมดคงจะเป็นเรื่องที่ยากและลำบากใจสำหรับชุมชนและผู้ประกอบการ

การแก้ปัญหาในประเด็นเรื่องของสวัสดิภาพช้างที่ดีขึ้นหรือเหมาะสมไม่ควรมองเพียงด้านของแหล่งท่องเที่ยวควบาลเพียงเท่านั้น แต่ควรจะไปถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่าง

แท้จริงแล้วว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดการสวัสดิภาพช้าง ในแหล่งท่องเที่ยวควาบาลในสภาพแวดล้อมที่กำลังถูกจับตามองในปัจจุบันกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มเติมประสบการณ์การท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวอาจจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวควาบาลที่แตกต่างกันและอาจจะแตกต่างจากผู้ประกอบการ ดังนั้นการศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวควาบาลกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันว่า มีความสัมพันธ์กันหรือไม่และสามารถสร้างความน่าหลงใหลให้กิจกรรมที่มีอยู่ได้อย่างไร อาจทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควาบาลที่ชัดเจนและเหมาะสม ส่งผลต่อการรับรู้และเข้าใจของนักท่องเที่ยวที่ได้พบเห็น จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านพยายามศึกษาในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การดูแลสวัสดิภาพช้างเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เพราะควรพัฒนาจากกิจกรรมเดิมให้เป็นกิจกรรมในรูปแบบใหม่ที่นักท่องเที่ยวยังคงรู้สึกสัมพันธ์กับช้างได้เหมือนเดิม ควรเริ่มจากการศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม จนได้พบแนวคิดการสร้างความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทาง Destination Fascination Scale ของ Liu และคณะ (2017) ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จึงได้นำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควาบาล การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความน่าหลงใหลนั้นเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการท่องเที่ยวช้าง เนื่องจากเป็นการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับแหล่งท่องเที่ยวและเป็นกิจกรรมที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่มีในพื้นที่ สามารถประเมินความน่าหลงใหลของทรัพยากรใน 6 ด้าน ได้แก่ ความลึกลับ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ความน่าดึงดูดใจ ความมีเอกลักษณ์ ความเหมาะสมและพอดีและความเป็นมิตร การศึกษาครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้มาตรวัดความน่าหลงใหลเป็นการศึกษาถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวและการสร้างคุณค่าของกิจกรรมให้กับแหล่งท่องเที่ยวควาบาลของประเทศไทย ซึ่งผลของการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวควาบาลสามารถสร้างความน่าหลงใหลให้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควาบาล จากการทราบถึงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ว่าควรมีแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขต่อไปอย่างไร เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวควาบาลยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดำรงอยู่ได้ทั้งในเรื่องของสวัสดิภาพที่ดีให้กับช้างและในขณะเดียวกันยังคงน่าดึงดูดสำหรับนักท่องเที่ยวและยังคงสร้างกิจกรรมที่มีคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยวได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้
ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้อยู่ได้อย่างยั่งยืนต่อไปด้วยความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับได้กับทุกฝ่าย โดยใช้แนวคิดทฤษฎีทางวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเข้ามาช่วยสนับสนุนเป็นแนวคิดหลักของการวิจัยได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทาง

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยในครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (Fully-Contrived Settings) ได้แก่ ปางช้าง ซึ่งกำลังเป็นประเด็นปัญหาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย จากการทบทวนวรรณกรรม ปางช้างในประเทศไทยมีทั้งหมด 233 ปางช้าง จาก 6 ภาคของประเทศไทย (สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2552)

โดยมีแบบแผนและรายละเอียดในการคัดเลือกพื้นที่ และมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (Fully-Contrived Settings) กล่าวคือ สำหรับปางช้างนั้นจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการนำสัตว์มาฝึกและดูแลสัตว์ให้เชื่อง มีการทำงานในบทบาทของมนุษย์ มีการแสดงโชว์ทั้งในรูปแบบความแสนรู้ของสัตว์และการแสดงถึงประวัติศาสตร์ เพื่อการอนุรักษ์และบริหารช้างให้ช้างยังคงอยู่ในปัจจุบัน โดยในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจะใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดให้กับนักท่องเที่ยว

2. คัดเลือกแบ่งกลุ่มพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาตามลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยปางช้างในประเทศไทย มีทั้งหมด 233 ปางช้าง สามารถแบ่งกลุ่มออกได้ทั้งหมด 5 กลุ่ม ได้แก่

- 2.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ จำนวน 6 ปางช้าง

2.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ในการอนุรักษ์ช้าง จำนวน 6 ปางช้าง

2.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ในการใช้ชีวิตของช้าง จำนวน 115 ปางช้าง

2.4 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางด้านการแสดงความรู้ของช้าง จำนวน 13 ปางช้าง

2.5 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางด้านการบริหารช้าง จำนวน 93 ปางช้าง

3. เมื่อได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่มแล้ว จึงใช้วิธีการคัดเลือกตัวแทนกลุ่มที่มีความสอดคล้องในแต่ละลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มมากที่สุด เลือกขึ้นมากลุ่มละ 1 พื้นที่จนได้ทั้งหมด 5 พื้นที่ หรือ 5 แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เพื่อเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป ดังนี้

3.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ มีการขี่ช้างเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติ ช้างชมชุมชนท้องถิ่น มีการแสดงที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความงามและช้างมีการแต่งกายแบบโบราณ ได้แก่ วังช้างอยุธยา แล เพนียด อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ในการอนุรักษ์ช้าง เพื่อการเรียนรู้พฤติกรรมของช้างรวมถึงการฝึกช้างเพื่อทำงานในอดีต ได้แก่ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

3.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ในการใช้ชีวิตของช้าง เป็นการขี่ช้างเที่ยวชมธรรมชาติป่าไม้ มีบรรยากาศและอาหารทางธรรมชาติที่เหมาะสมกับช้างตลอดเส้นทาง ได้แก่ แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

3.4 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางด้านการแสดงความรู้ของช้าง มุ่งเน้นในการฝึกช้างเพื่อการแสดงความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่ สวนงาช้างพิทยาศรัย อำเภอเสตืงหีบ จังหวัดชลบุรี

3.5 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางด้านการบริหารช้าง มุ่งเน้นการดูแลช้างให้ช้างมีความสุข มีพื้นที่สำหรับช้างและนักท่องเที่ยวสามารถปฏิสัมพันธ์กับช้างด้วยความเป็นมิตรได้ ด้วยการเป็นนักท่องเที่ยวจิตอาสาที่มาร่วมกิจกรรมช่วยเหลือช้าง ได้แก่ ปางช้างไทรโยค (มูลนิธิอนุรักษ์และบริหารช้างไทย) อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูล ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2564

ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลที่อยู่ในพื้นที่การวิจัย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non – Probability Sampling) ประกอบด้วย การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนและมีจำนวนที่เท่ากันในแต่ละกลุ่มหรือในแต่ละพื้นที่ที่ได้มีการแบ่งกลุ่มไว้ กลุ่มละอย่างน้อย 80 คน

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากประชากรมีจำนวนขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่าง (Cochran & Chambers, 1965) โดยกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549) ซึ่งสูตรในการคำนวณในการใช้ในการศึกษาอย่างน้อย 384 คน จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละ เพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามจึงเก็บตัวอย่างจำนวน 392 คน และหลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวโดยใช้แบบสอบถาม สำหรับแนวทางในการออกแบบรายละเอียดของแบบสอบถามนั้น จะนำตัวแปรที่พบจากการทบทวนเอกสารวิจัย แนวคิดและทฤษฎีเป็นกรอบในการประเมิน โดยแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลประเทศไทย
- ส่วนที่ 3 ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย
- ส่วนที่ 4 กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย
- ส่วนที่ 5 การสร้างความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทาง

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

- ขั้นที่ 1 ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขต เนื้อหา

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาความเที่ยง (Validity) ของภาษา เนื้อหาตลอดจนความครอบคลุมพร้อมทั้งขอคำแนะนำเพิ่มเติมและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านวิชาการ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton, (1977) โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

- + 1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาปรากฏว่า ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักท่องเที่ยวยุวชนชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขั้นที่ 7 นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach โดยค่าอัลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 < \alpha < 1$ และค่าที่ใกล้เคียง 1 มาก แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (Cronbach, L.J.,1951)

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขั้นที่ 9 นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างรวม 392 คน

ขั้นที่ 10 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำข้อมูลที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์มาทำการลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลทางสถิติต่อไป

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 4 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยการนำผลของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อจัดองค์ประกอบและนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) เป็นการดูทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ระหว่าง ลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย และระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เป็นการวิเคราะห์การถดถอยเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล (Elephant Tourist Destination) หมายถึง ปางช้าง ที่เป็นสถานที่เลี้ยงช้าง ดูแลช้างและฝึกช้างโดยเฉพาะ มีช้างเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวด้วยรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่มีการแสดงและไม่มีการแสดงของช้าง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้และความบันเทิงในเวลาเดียวกัน

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวช้าง (Elephant Tourism Activity) หมายถึง สาระหลักในการท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงช้าง ดูแลช้างและฝึกช้างในการทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ธรรมชาติและประวัติศาสตร์ของช้างเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน เป็นกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อด้านลบต่อวิถีความเป็นอยู่สวัสดิภาพของช้าง รวมถึงเป็นกิจกรรมที่ทำให้ช้างมีความสุขไปพร้อมกับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม

3. สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล (Elephant Tourist Destination Fully Contrived Settings) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของช้าง การเลี้ยงดูแลและการฝึกช้าง มีความปลอดภัยต่อช้างและต่อนักท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวที่

มีเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึง ศูนย์อนุรักษ์ช้าง ศูนย์บริหารช้าง ฯลฯ มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงให้เห็นถึงคุณค่าของช้าง และมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตภายในชุมชน โดยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น

4. การสร้างคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว (Creating Value for Tourism Activities) หมายถึง การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการผสมผสานของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์บนวิถีคุณค่าของช้าง จนทำให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มชื่นชอบหลงใหลในอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำ

5. ความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทาง (Destination Fascination) หมายถึง การสร้างความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยวรู้สึกอยากเดินทางมาท่องเที่ยว โดยการทำให้แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวมีคุณค่า ได้แก่ ความลึกลับ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ความน่าดึงดูดใจ ความมีเอกลักษณ์ ความเหมาะสมและพอดี และความเป็นมิตร

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง” มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางวิชาการ การบริหาร และการปฏิบัติงานได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย ซึ่งจะให้แนวคิดไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวช้างให้มีคุณค่ามีความน่าหลงใหลและเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวได้

2. ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีการอาศัยอยู่ของช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลตามสภาพจริง โดยมีการวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

3. นักท่องเที่ยวมีโอกาสปรับทัศนคติในการท่องเที่ยวช้างในเชิงลบ หันมาสนใจการท่องเที่ยวช้างมากขึ้น โดยมีจิตสำนึกถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาในการเลี้ยงช้าง การได้รับความรู้และความบันเทิงในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความพอใจสูงสุดและคิดว่าการไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจะยังคงเป็นตัวเลือกในการท่องเที่ยวครั้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง” มีการทบทวนเอกสารและวรรณกรรม ได้แก่ การท่องเที่ยวข้าม แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล และความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การท่องเที่ยวสัตว์ป่า

การท่องเที่ยวสัตว์ป่ามีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สำคัญสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ตลอดจนการลงทุนที่จำเป็นในโครงสร้างพื้นฐานและโอกาสในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวโดยใช้สัตว์ป่าเป็นแนวทางที่ไม่สิ้นเปลืองในการใช้ทรัพยากรป่าเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ ควบคู่กับการปกป้องสัตว์ (Barnes, Burgess, & Pearce, 2019) สถานการณ์การท่องเที่ยวสัตว์ป่าในปัจจุบันได้รับความสนใจจากความต้องการและทัศนคติในเชิงลึกเกี่ยวกับการใช้สัตว์เป็นสิ่งดึงดูดในแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในการรับรู้ที่นำไปสู่ความเห็นอกเห็นใจมากขึ้นในแง่มุมนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ ถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติสิ่งแวดล้อมกับมนุษย์อย่างมีศีลธรรม (Borges de Lima & Green, 2017)

การท่องเที่ยวสัตว์ป่าส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของซาฟารี ที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของสัตว์ป่า ซึ่งมีความท้าทายและอาจมีอันตรายสูง เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และมีการท่องเที่ยวในรูปแบบสวนสัตว์ที่จับสัตว์ป่ามาขังไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชม และเรียนรู้พฤติกรรมของสัตว์อย่างใกล้ชิดซึ่งมีอยู่ทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีหลายประเทศที่นำสัตว์ป่ามาใช้งานและเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ช้าง โดยนำมาใช้งานทางการท่องเที่ยวด้วยกิจกรรมการขี่ช้างชมธรรมชาติป่าไม้ กิจกรรมการแสดงความสามารถของช้าง เป็นต้น

2.2 การท่องเที่ยวช้าง

การท่องเที่ยวช้างในหลายประเทศโดยส่วนใหญ่เน้นเป็นลักษณะของการท่องเที่ยวสัตว์ป่า โดยอาจจะมีลักษณะการนำเสนอทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไปตามบริบทพื้นที่ของแต่ละประเทศ เช่น การนำเสนอการท่องเที่ยวในลักษณะเที่ยวชมธรรมชาติของช้างในป่าหรือในซาฟารี ในหลายประเทศการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะมุ่งเน้นไปในทางการอนุรักษ์ให้ช้างยังคงอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่แท้จริง แต่ก็มีหลายประเทศที่ได้นำช้างจากป่ามาฝึกเพื่อใช้งานไม่ว่าจะเป็นเพื่อการศึก

สงคราม เพื่อใช้งานในการฟื้นฟูแรงของมนุษย์ โดยเฉพาะประเทศทางเอเชีย เช่น ประเทศไทย ที่มี การฝึกช้างไว้ใช้งานมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบันเพื่อความอยู่รอดของผู้เลี้ยงช้างและตัวช้างเอง จึงนำมาสู่การนำช้างมาใช้ทางการท่องเที่ยว ด้วยรูปแบบการนำเสนอความแสนรู้ของช้างไม่ว่าจะเป็น ความเชื่อจากฝึกเพื่อใช้งานประจำวัน และการฝึกเพื่อแสดงความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่นำช้างมาใช้ทางการท่องเที่ยวทั้งสองลักษณะ ได้แก่ ปล่อยช้างอยู่ตามธรรมชาติและนำ ช้างมาฝึกเพื่อทำกิจกรรม ต่างได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวช้างในลักษณะฝึกกิจกรรมเพื่อความบันเทิงของนักท่องเที่ยว นั้น เช่น การขี่ช้าง ชมการแสดงของช้าง ฯลฯ กำลังเป็นที่จับตามองในด้านสวัสดิภาพสัตว์ โดยมีมุมมอง ว่าการฝึกช้างเพื่อความบันเทิงดังกล่าวเป็นการทารุณสัตว์ เนื่องจากในการจัดแสดงความบันเทิง ให้กับนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับความรู้สึกเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานของ สัตว์ โดยเฉพาะไม่มีความเข้าใจในสวัสดิภาพและวิธีการเสริมสร้างวิถีชีวิตของสัตว์ให้ดีขึ้น (Fennell, 2015) จากรายงานของ World Animal Protection (2014) พบว่า ช้างป่าที่ถูกนำมาใช้ให้ความ บันเทิงทาง การท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมทั้งช้างถูกบังคับให้ฝึกฝนเพื่อใช้ในกิจกรรม การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น การใช้ช้างเพื่อการเดินป่าในประเทศไทยและบอตสวานา แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้หลักการสากลในสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานระดับโลก สำหรับสวัสดิภาพช้างในการท่องเที่ยว การพัฒนาและการขยายตัวของขี่ช้างยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ก่อให้เกิดปัญหาด้านจริยธรรมที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาสวัสดิภาพสัตว์โดยเฉพาะในประเด็นของ มาตรฐานที่ยอมรับและเหมาะสมสำหรับสัตว์ที่นำมาใช้ทำงาน (Duffy & Moore, 2011)

การท่องเที่ยวที่มีศูนย์กลางอยู่ที่สัตว์ป่าในสภาพแวดล้อมที่ถูกกักขังและกึ่งเชลยกลายเป็นที่ นิยมมาก เช่น ‘ปางช้าง’ ในประเทศไทย ที่นักท่องเที่ยวมีปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ กับช้างเลี้ยง แม้ว่าการทำงานในปางช้างอาจเป็นเรื่องยากสำหรับช้าง แต่การท่องเที่ยวก็เป็นทางเลือกที่ถูก กฎหมายเพียงทางเดียวสำหรับเจ้าของช้างและผู้จัดการช้างเพื่อหารายได้ (Kontogeorgopoulos, 2009) แต่ในปัจจุบันภาคการท่องเที่ยวช้างกำลังเผชิญกับปัญหาจากที่บริษัทท่องเที่ยวทั่วโลกมากกว่า 100 ราย ได้ตกลงที่จะหยุดการส่งเสริมและขายจุดหมายปลายทางที่มีการขี่ช้างและการแสดงโชว์ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางไปเยี่ยมชมสถานที่ดังกล่าวได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในหลายประเทศ สาเหตุเนื่องมาจากปัจจุบันสังคมได้ตระหนักถึงสิทธิ และสวัสดิภาพของสัตว์ และเห็นว่าควรเลี้ยงช้างภายในกรอบการกำกับดูแลที่เข้มงวดเพื่อรับรองสิทธิ และสวัสดิภาพของช้าง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช้างมากกว่าการเลี้ยงช้างเพื่อความ บันเทิงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Dissanayake, 2016) ประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อจริยธรรม การท่องเที่ยวช้างเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับสิทธิสัตว์และหน้าที่ของมนุษย์ที่พึงมีต่อ สัตว์ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวช้างต้องออกแบบมาตรการเพื่อสร้างการท่องเที่ยวช้างเชิงจริยธรรม

โดยจะต้องพิจารณาถึงสวัสดิภาพของช้างป่า และช้างเลี้ยงและผลกระทบของมาตรการที่เสนอใหม่ต่อประชาชนและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการจัดการช้างทั้งสองประเภท การจัดการและอนุรักษ์ช้างจะต้องเป็นแบบองค์รวมเพื่อกำหนดวิธีการที่ดีที่สุดและจริงจังที่สุดในการสร้างการท่องเที่ยวช้างเชิงจริยธรรม (Barborich, 2016)

จากการสำรวจของ World Animal Protection (2014) เกี่ยวกับสวัสดิภาพช้างในทวีปเอเชียพบว่า ช้างในอินเดียมีสวัสดิภาพต่ำสุด ตามด้วยประเทศไทย เนปาล ศรีลังกา และลาว ส่วนประเทศที่ได้คะแนนมากที่สุดในเรื่องสวัสดิภาพช้างท่องเที่ยวคือ กัมพูชา หลังจากรายงานดังกล่าว กรมปศุสัตว์ ประเทศไทย ได้ออกหนังสือชี้แจงเกี่ยวกับสวัสดิภาพของช้างทางการท่องเที่ยวว่า ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองอย่างเข้มงวดและไม่เป็นไปตามรายงานของ World Animal Protection แต่ประเด็นปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีออกมาอย่างต่อเนื่อง อาจเพราะว่าประเทศไทยยังไม่มิกฎหมายบังคับว่าปางช้างแต่ละแห่งต้องมีมาตรฐานการดูแลช้างในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ Carr (2018) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวสัตว์เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก จนส่งผลกระทบต่อสัตว์เหล่านั้น และประเด็นที่ต้องคำนึงถึงอย่างยิ่ง คือ การท่องเที่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์เพราะประสบการณ์การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจะเป็นเรื่องของความสัมพันธ์และจริยธรรมที่มีภาระผูกพันของมนุษย์กับสัตว์ และจะกระตุ้นให้เห็นถึงมุมมองของการท่องเที่ยวสัตว์ที่เหมาะสม เช่น เรื่องสุขอนามัย สภาพแวดล้อม การพักผ่อน การปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว คุณภาพของอาหาร ความถี่ในการถูกใช้เพื่อการแสดง ระยะเวลาทำงาน สัตวบาล และการล่ามโซ่ อย่างไรก็ตาม องค์การพิทักษ์สัตว์ แห่งโลก (2014) กล่าวว่า “ตามกฎเกณฑ์ด้านสวัสดิภาพสัตว์ ถ้าคุณสามารถขี่ กอด หรือถ่ายรูปคู่กับสัตว์ป่าได้ นั่นคือการทารุณกรรมสัตว์” ซึ่งอาจจะขัดแย้งกับบริบทการเลี้ยงช้างและการท่องเที่ยวช้างในหลายประเทศของเอเชียที่แยกช้างป่าออกจากช้างบ้านอย่างชัดเจน และช้างที่นำมาใช้ในการท่องเที่ยวก็เป็นสัตว์เลี้ยงที่ถูกฝึกจนเชื่องแล้ว

สำหรับประเทศไทยนั้นการท่องเที่ยวช้างเกิดขึ้นในช่วงที่รัฐบาลประกาศปิดสัมปทานป่าเพื่ออนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดลอม ทำให้ช้างที่เคยทำงานลากซุงไม่มีงานทำอีกต่อไป จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ควาญช้างและช้างจำเป็นที่จะต้องปรับตัวความเป็นอยู่ให้เข้ากับสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป จึงเกิดแนวคิดการเปลี่ยนช้างงานมาเป็นช้างเพื่อการท่องเที่ยว โดยจัดเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวผจญภัยเชิงนิเวศเปิดโอกาสให้ผู้เยี่ยมชมได้สัมผัสความน่ารักแสนรู้และความสำคัญของช้างไทยผ่านรูปแบบกิจกรรมที่แตกต่างกันไปตามแต่ละแหล่งท่องเที่ยวช้าง อย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวช้างแต่ละประเภทมีรูปแบบการจัดการและมีลักษณะสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีในแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Kontogeorgopoulos (2009) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวช้างนั้นมีด้วยกันสองรูปแบบคือแบบที่ช้างใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับมนุษย์และช้างที่ปล่อยอยู่ตามธรรมชาติ โดยสภาพแวดล้อมที่ช้างใช้

ชีวิตอยู่ร่วมกับมนุษย์นั้นเป็นแนวคิดเดียวกับ (Cohen, 2009) ที่อธิบายลักษณะของ สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (Fully-Contrived Settings) แสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวข้างมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่ ดังนั้นความเข้าใจในลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวข้างอย่างชัดเจน จะทำให้สามารถช่วยจัดการพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

2.3 แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล หมายถึง สถานที่ที่มีการเลี้ยงช้างเพื่อวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งในแต่ละพื้นที่มีวิธีการและรูปแบบการเลี้ยงที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ บางแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะตามรูปแบบของการเลี้ยงช้างแบบโบราณตามหลักประเพณีวัฒนธรรมเก่าแก่และความเป็นชุมชนเลี้ยงช้าง บางแหล่งเป็นการเลี้ยงแบบมุ่งเน้นความเป็นธรรมชาติของช้างมากที่สุด เพราะฉะนั้นสถานที่เลี้ยงช้างและมีการฝึกช้างจึงเป็น จุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ แหล่งท่องเที่ยว เทศบาลยังมีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้เกี่ยวกับช้างและการอนุรักษ์ช้าง (Conservation) มีลักษณะที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกรักอยากอนุรักษ์ช้าง และร่วมสนับสนุนช่วยเหลือช้างที่กำลังลำบากอยู่ในปัจจุบันเช่น ช้างพิการช้างชรา เป็นต้น ซึ่งช้างที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนี้จะได้เป็นช้างป่า แต่จะเป็นช้างที่ถูกฝึกและเลี้ยงดู อาจประสบอุบัติเหตุหรือถูกทอดทิ้ง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่มีการมุ่งเน้นการอนุรักษ์ช้างจะมีกระจัดกระจายในประเทศไทย โดยนักท่องเที่ยวที่มาเป็นอาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวศึกษาภาพสูงและมาท่องเที่ยวใช้เวลาหลายวัน

สำหรับประเทศไทยนั้น “แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล” หรือ “แหล่งท่องเที่ยวข้าง” โดยทั่วไปมีลักษณะองค์รวมในพื้นที่เดียวกัน เรียกว่า ปางช้าง หมายถึง สถานที่รวมช้างเพื่อประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวโดยใช้ช้างหรือการแสดงโชว์ของช้าง หรือธุรกิจอื่นที่มีช้างเป็นสถานที่เลี้ยงช้าง การประกอบกิจการเกี่ยวกับช้างเพื่อการท่องเที่ยว การแสดง หรือการประกอบกิจการเพื่อแสวงหาประโยชน์จากช้าง (กรมการท่องเที่ยว, 2552) พระราชบัญญัติช้าง พ.ศ.2557 ประเทศไทยได้ให้ความหมายปางช้างว่า เป็นสถานที่เลี้ยงช้าง การประกอบกิจการเกี่ยวกับช้างเพื่อการท่องเที่ยว การแสดง หรือการประกอบกิจการใด ๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากช้าง แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์และลักษณะกิจกรรมที่ชัดเจนที่ครอบคลุมไปถึง ศูนย์ฝึกช้าง ศูนย์บริหารช้าง ศูนย์อนุรักษ์ ที่มีช้างไว้รองรับนักท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน ประเทศไทยมีปางช้างที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมที่มุ่งเน้นใน การให้ความรู้และการพักผ่อน โดยเป็นการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต่อยอดมาจากการใช้แรงงานช้างเพื่อแลกไม้อินอดีต ปัจจุบันประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวแบบปางช้างจำนวน 233 ปางช้าง โดยแบ่งเป็นภาคเหนือจำนวน 102 แห่ง ภาคใต้จำนวน

76 แห่ง ภาคตะวันออกจำนวน 25 แห่ง ภาคตะวันตกจำนวน 23 แห่ง ภาคกลางจำนวน 4 แห่ง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 3 แห่ง โดยแบ่งตามเขตพื้นที่ปศุสัตว์ของสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ (สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2552) ทุกแหล่งท่องเที่ยว แบบปางช้างจะมีความเชื่อมโยงกับสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์โดยเฉพาะ

“ปางช้าง” หรือ “แหล่งท่องเที่ยวควาบาล” จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป โดยได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องมีลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้ (Lainé, 2018); (Bansiddhi et al., 2018); (Tipprasert, 2002); (Srinok, 2020)

1. แหล่งท่องเที่ยวปางช้างของหน่วยงานภาครัฐคอยควบคุมดูแล กิจกรรมการท่องเที่ยวจะเป็นในลักษณะที่มุ่งเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับช้าง การบริหารการเลี้ยงช้าง เพื่อการอนุรักษ์ อาทิ ศูนย์ควาบาลแห่งชาติ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จ.ลำปาง ที่มุ่งเน้นในการให้ความรู้ ทางด้านพฤกษศาสตร์

2. แหล่งท่องเที่ยวปางช้างของสถานประกอบการภาคเอกชน จะมีลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างออกไปในแต่ละพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการหารายได้เพื่อความอยู่รอดของช้าง ความรู้ช้างและชุมชน ด้วยนำเสนอกิจกรรมการแสดงความรู้ของช้างเป็นหลัก ซึ่งการแสดงมีความหลากหลายมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการดูแลบริหารช้างในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการขี่ช้างด้วยอาทิ เพนียดคล้องช้าง แลเพนียด และปางช้างเอกชนที่ใช้ช้างในการแสดงเพื่อความบันเทิงของนักท่องเที่ยว

3. แหล่งท่องเที่ยวปางช้างของหน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหารายได้ (NGO) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นในลักษณะของการอนุรักษ์เป็นหลัก และมีกลุ่มนักท่องเที่ยวอาสาสมัครให้ความสนใจเป็นอย่างมากและเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวศึกษาระดับสูง ที่เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อรณรงค์ช่วยเหลือพิทักษ์สัตว์ป่าและมีกิจกรรมในการบริจาคเพื่อช่วยเหลือสัตว์ป่าทั่วโลก โดยเฉพาะช้างในประเทศไทย ก็เป็นประเด็นหลักของความมุ่งมั่นที่นักท่องเที่ยวต้องการจะเดินทางมาเพื่อช่วยกันอนุรักษ์ให้ยังคงอยู่กับธรรมชาติอย่างแท้จริง ซึ่งขัดกับบริบทของช้างเลี้ยงในประเทศไทยในหลายแหล่งท่องเที่ยว ที่มีความผูกพันกับชุมชนและมีการเลี้ยงดูแลบริหารช้างเป็นอย่างดี ถูกต้องและเหมาะสม แต่กลับถูกมองเหมารวมว่าเป็นการทารุณสัตว์ด้วยเช่นกัน จากการล่ามโซ่ช้างและการใช้ตะขอเพื่อบังคับช้าง ซึ่งก็ยังเป็นประเด็นถกเถียงกันในปัจจุบันว่าควรปฏิบัติกับช้างเพื่อการท่องเที่ยวอย่างไร

4. แหล่งท่องเที่ยวปางช้างในชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยวหลักจะเป็นไปตามบทบาทของชาวบ้านในชุมชน ที่นำช้างมาใช้งานและมีบริการนักท่องเที่ยวบ้างเป็นบางครั้งในช่วงเทศกาลสำคัญของชุมชน กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตช้างในชุมชน ที่ชุมชนมองว่าเป็นสัตว์เลี้ยง และมีบทบาทกับวัฒนธรรมไทยมานาน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบนี้มักจะเข้าไปรวมตัวอยู่ในศูนย์ฝึกช้างที่หน่วยงานภาครัฐคอยควบคุมดูแล เพื่อมุ่งเน้นในการอนุรักษ์ช้างและ

สะดวกในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งหากให้ชุมชนจัดการเองอาจจะยังไม่สามารถครอบคลุมการท่องเที่ยวได้ทั้งหมด

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวข้างแบบอื่น เช่น สวนสัตว์ จัดได้ว่าอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวแบบปางช้างที่มีทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนคอยควบคุมดูแล ซึ่งบางสวนสัตว์ก็มีกิจกรรมที่หลากหลายอยู่ในแหล่งนั้นด้วย เช่น สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรีที่มีทั้งรูปแบบกิจกรรมที่เป็นสวนสัตว์ที่อยู่ในกรอกรั้วกันและยังมีกิจกรรมการแสดงของช้างหรือช้างว่ายน้ำที่เป็นจุดดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวและกำลังเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีสองมุมมองทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งที่แหล่งท่องเที่ยวพยายามนำเสนอถึงสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ คือการได้เรียนรู้ช้างอย่างใกล้ชิด การเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช้างใต้น้ำซึ่งยากนักที่จะได้พบเห็นโดยทั่วไป และยังสามารถรับชมได้ทุกเพศทุกวัย และไม่ได้จัดแสดงทุกวัน ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งสองรูปแบบในสวนสัตว์เขาเขียวก็จะมีควาญช้างคอยกำกับดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิด รวมถึงความปลอดภัยของช้าง ในขณะที่ว่ายน้ำโชว์อีกด้วย

นอกจากนี้ Cohen (2015) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมหรือแหล่งท่องเที่ยวควาญช้างออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ (Fully Natural Settings) เช่น ถิ่นทุรกันดาร ป่า หรือทะเลทราย นักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างเต็มรูปแบบเป็นเพียงการได้สังเกตการณ์ในระยะไกลเท่านั้น และสัตว์ป่ายังคงวิถีชีวิตตามธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสูง มีความน่าดึงดูดใจเป็นอย่างมาก มีเอกลักษณ์ความเป็นธรรมชาติของช้าง มีความเหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่ แต่อาจจะไม่มีความเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยวเพราะความเป็นสัตว์ป่าและไม่คุ้นเคยกับมนุษย์

2. สภาพแวดล้อมกึ่งธรรมชาติ (Semi-Natural Settings) เช่น อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งมีการควบคุมจากหน่วยงานของอุทยานที่เฝ้าดูแลอยู่ห่าง ๆ แต่นักท่องเที่ยวก็สามารถเข้าชมได้ในพื้นที่ที่ถูกลำหนดเอาไว้ว่าปลอดภัย เป็นเพียงการได้สังเกตการณ์ในระยะไกล เพื่อการอนุรักษ์ เรียนรู้ ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสูง มีความน่าดึงดูดใจเป็นอย่างมาก เพราะมีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและยังคงได้รับชมธรรมชาติของสัตว์เหล่านั้นอย่างสมบูรณ์ มีเอกลักษณ์เฉพาะตามพื้นที่ทางธรรมชาติของอุทยานต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่และได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดี แต่อาจจะไม่มีความเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยวสักเท่าไรนัก เพราะความเป็นสัตว์ป่าและไม่คุ้นเคยกับมนุษย์

3. สภาพแวดล้อมกึ่งการสร้างขึ้น (Semi-Contrived Settings) เช่น สวนสัตว์

พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำ มีกิจกรรมจากเรื่องเล่า หรือป้ายสื่อความหมายของสัตว์ชนิดต่าง ๆ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ผ่านกรงขังสัตว์เหล่านั้น เป็นเพียงการได้สังเกตการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อการอนุรักษ์เรียนรู้ ธรรมชาติจำลองของสัตว์ สัตว์บางประเภทที่ดูเหมือนจะดุร้ายแต่กลับถูกนำมาขังไว้ในสภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่แคบและมีพฤติกรรมตามธรรมชาติที่ถูกจำกัด โดยเป็นสวนสัตว์ที่มุ่งเน้นในการให้ความรู้ เรียนรู้ และความบันเทิงในพื้นที่เฉพาะที่ถูกกำหนดไว้มีการดูแลบริหารสัตว์บางประเภทก่อนปล่อยกลับสู่ธรรมชาติ และมุ่งเน้นเพื่อการอนุรักษ์ให้ลูกหลาน มีลักษณะมีขอบเขตชัดเจนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชม แต่ไม่สามารถสัมผัสหรือปฏิสัมพันธ์กับสัตว์ได้ใกล้ชิดมากนัก มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรอยู่บ้าง มีความน่าดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวภายในพื้นที่ที่จำกัดเฉพาะ มีเอกลักษณ์ความเป็นธรรมชาติของสัตว์น้อย มีความเหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่ที่จำกัด แต่อาจจะมีความเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยวเพราะเริ่มคุ้นเคยกับมนุษย์ที่คอยให้อาหาร

4. สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (Fully-Contrived Settings) เช่น สถานประกอบการที่มุ่งเน้นในการแสดงของสัตว์ อาทิ ปางช้าง รวมถึงศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยที่ควบคุมดูแลโดยภาครัฐ โดยมีกิจกรรมจากช้างที่ได้รับการฝึกฝนการแสดงเพื่อความบันเทิงของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ช้างจะถูกฝึกให้เชื่องโดยมนุษย์และให้ทำตามกิจกรรมของมนุษย์เพื่อการแสดงและให้ความบันเทิงกับนักท่องเที่ยว แม้ว่าบางสถานที่จะมีช้างเพื่อการท่องเที่ยวในป่าธรรมชาติก็ตาม นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสและปฏิสัมพันธ์กับช้างได้อย่างใกล้ชิด

สภาพแวดล้อมกึ่งการสร้างขึ้น (Semi- Contrived Setting) มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในบางจุดกับ สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (Fully- Contrived Setting) โดย สภาพแวดล้อมกึ่งการสร้างขึ้นมุ่งเน้นให้สัตว์ป่าอยู่ในพื้นที่เฉพาะในกรงคอกกันชัดเจนเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสหรือปฏิสัมพันธ์ได้โดยตรง ทำได้เพียงชื่นชม เรียนรู้พฤติกรรมของสัตว์จากภายนอกกรงคอกกัน หรือที่เรียกว่าสวนสัตว์ ที่มุ่งเน้นการให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้พฤติกรรมของสัตว์ให้ได้มากที่สุด แต่เนื่องจากในบางสวนสัตว์มีการเลี้ยงสัตว์นั้นมานาน จนมีการกำเนิดใหม่จำนวนมากหลายรุ่น ซึ่งมีความคุ้นเคยกับมนุษย์และมีความเชื่อง จนบางสวนสัตว์ได้นำมาฝึกเพื่อสร้างสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ด้วยการฝึกให้สัตว์สามารถแสดงโชว์ความสามารถ ความแสนรู้ที่พอจะทำให้นักท่องเที่ยวตื่นตาตื่นใจได้ แต่ก็ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาปฏิสัมพันธ์หรือสัมผัสกับสัตว์ได้เพราะยังคงเป็นการแสดงที่อยู่ภายในพื้นที่เฉพาะหรือมีพื้นรั้วคอกกัน เพื่อป้องกันอันตรายให้กับนักท่องเที่ยว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า สภาพแวดล้อมกึ่งการสร้างขึ้นกับสภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถปฏิสัมพันธ์กับสัตว์ได้ เช่นการได้สัมผัสกับสัตว์ได้อย่างใกล้ชิด แม้ว่าในบางแหล่งท่องเที่ยวพยายามปรับเปลี่ยนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นลักษณะที่ ไม่มีการขี่ช้าง ไม่มีการแสดงโชว์ของช้าง หรือการบังคับที่ผิด

จากพฤติกรรมของสัตว์ แต่ก็ยังคงสามารถถ่ายรูปลงโซเชียลมีเดียได้ รวมถึงการให้อาหาร การอาบน้ำ ช้าง ซึ่งนำไปสู่การเป็นนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร หรือการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสัตว์ สวนสัตว์บางแห่ง อาจมีการสร้างจุดสนใจให้นักท่องเที่ยวด้วยการนำลูกของสัตว์ที่กำเนิดภายในสวนสัตว์ที่มีความน่ารัก ออกมาคอยต้อนรับนักท่องเที่ยวได้ถ่ายรูปกับสัตว์ แต่ก็ไม่ได้เป็นการฝึกสัตว์เพื่อการแสดง โดยเป็นเพียงการนำมาต้อนรับนักท่องเที่ยวแล้ว ก็จะนำกลับเข้าไปอยู่ในกรงเช่นเดิม แตกต่างจาก สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นที่มีการฝึกสัตว์เพื่อการแสดงความรู้ หรือฝึกเพื่อบทบาทการทำงาน ของมนุษย์ เมื่อถึงเวลาพัก ก็จะนำสัตว์ไปอยู่ในพื้นที่เฉพาะ เช่น ช้าง ที่จะนำไปผูกไว้ด้วยไม้ที่ปัก ประจำ หรืออยู่ในโรงนอนของช้างโดยเฉพาะ บางแห่งก็นำกลับมาใช้งานประจำวันตามบทบาทของ มนุษย์ เปรียบเสมือนหนึ่งในสมาชิกของครอบครัว ในกรณีของสวนสัตว์นั้นก็มีความคล้ายคลึงกับปาง ช้างในด้านของการแสดงโชว์ ซึ่งต้องมีการฝึกกิจกรรมการแสดงเพื่อความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยว แต่ลักษณะของการปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน ดังนั้นหากเป็นในลักษณะของสวนสัตว์แต่ มีการฝึกให้มีการแสดง เช่น ช้างในสวนสัตว์ ก็จะถือได้ว่าอยู่ในกลุ่มของ สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น เช่น ปางช้างทั้งสี่

ปางช้าง บางสถานที่อาจจะไม่มีช้าง แต่มีลักษณะของมูลนิธิ ศูนย์อนุรักษ์ช้าง ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ช้าง เคยมีการฝึกและดูแลช้าง แต่ปัจจุบันไม่มีการแสดงของช้างแล้วแต่มี เรื่องราว ความเป็นมาของช้างไทยให้นักท่องเที่ยวได้ค้นหาเรียนรู้และช่วยมูลนิธิในการสนับสนุน ช่วยเหลือช้างที่ป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุได้อีกช่องทางหนึ่ง

ปางช้างนั้นนักท่องเที่ยวจะสามารถเข้าถึงช้างได้อย่างใกล้ชิด สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับ นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการได้สัมผัสจากโดยการขี่หลังช้าง หรือแม้แต่การได้อาบน้ำช้าง รวมถึงการได้ถ่ายรูปกับช้างอย่างใกล้ชิด ก็เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวเช่นกัน แต่แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวนี้มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรอยู่น้อยเพราะต้องอยู่ร่วมกับมนุษย์ อยู่ร่วมกับชุมชน จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวที่ชอบและไม่ชื่นชอบในสถานที่และกิจกรรมดังกล่าวเพราะ มองว่าเป็นการทารุณสัตว์ และอาจมองว่าสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมของช้าง

สำหรับแนวคิด Tourists' engagement with animals ของ Cohen (2009) เมื่อ พิจารณาถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับช้างนั้น ในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล แบ่งออกได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถปฏิสัมพันธ์ (Interactive) กับช้างได้ ซึ่งสามารถ ใกล้เคียงช้างได้มากกว่าแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป เช่น สวนสัตว์ ที่ขังสัตว์ไว้เพียงภายในคอกกั้น สามารถปฏิสัมพันธ์กับช้างได้ และยังเชื่อมโยงสู่ความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับช้าง เช่น สามารถ เล่นกับช้าง ดูแล สัมผัส ฝึกและสั่งงานช้างได้ (Relational)

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีการฝึกช้างจนเชื่อง (Tame) โดยใช้วิธีการฝึกที่สืบทอดกันมาแต่โบราณและมีรูปแบบการฝึกที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับช้าง มีความผูกพันกัน และเชื่อฟังและไวใจผู้เลี้ยงหรือความผูกพันเป็นอย่างมาก

3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีการฝึกช้างเพื่อทำงานตามบทบาทของมนุษย์ (Trained to execute work roles) เป็นแหล่งที่นำช้างมาใช้งานในชีวิตประจำวันพื้นที่และชุมชน จนเกิดความสนใจของนักท่องเที่ยวที่อยากรับชมวิถีชีวิตระหว่างมนุษย์กับช้างที่อยู่ด้วยกัน

4. แหล่งท่องเที่ยวที่มีการฝึกช้างเพื่อการแสดงความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยว (Trained to perform) เป็นลักษณะที่กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวและยังเป็นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพของช้างที่ถูกฝึกเพื่อการแสดงมากเกินไปจนผิดธรรมชาติของช้างที่ควรจะเป็น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะนี้มีกระจายอยู่ทั่วประเทศไทย ซึ่งประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นเพียงบางแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นได้ เพราะการแสดงของช้างมีหลากหลายรูปแบบมาก และไม่ได้เป็นทุกรูปแบบที่ดูมองว่าเป็นการทารุณช้าง

5. แหล่งท่องเที่ยวที่มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำและดูแลให้ความรู้ (Guides) มีลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องมีคนคอยแนะนำ และดูแลความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา เพราะความที่นักท่องเที่ยวสามารถอยู่ใกล้ชิดกับช้างได้ ซึ่งช้างก็ยังนับว่าเป็นสัตว์ป่าอาจจะสามารถเกิดอุบัติเหตุอันตรายกับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา รวมถึงเกิดอันตรายกับช้างด้วย

6. แหล่งท่องเที่ยวที่มีการแสดงของช้าง (Performers) มีการแสดงโชว์ และมีความหลากหลายของการแสดงต่างๆ ทั้งให้ความบันเทิงสนุกสนาน ให้ความสบายใจด้านความเชื่อในการรอดท้องช้าง ฯลฯ การแสดงโชว์ของช้างเป็นความน่าอัศจรรย์ใจเป็นอย่างมากที่สัตว์ป่าตัวใหญ่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของมนุษย์ด้วยความฉลาดและแสนรู้ กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายไม่น่าเบื่อและสามารถรับชมความบันเทิงได้ทุกเพศทุกวัย อีกทั้งยังสามารถได้ใกล้ชิดช้างภายใต้การควบคุมดูแลจากความผูกพันตลอดเวลา สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวสภาพล้อมที่ดูสร้างขึ้นอย่างสมบูรณ์ ที่มีกิจกรรมใกล้ชิดกับช้าง สัมผัสช้างได้ แต่ช้างก็ไม่มีความเป็นธรรมชาติของช้างอยู่เลยเพราะถูกฝึกให้เชื่อง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการขี่ช้างการแสดงของช้างต่าง ๆ

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าลักษณะของพื้นที่ที่แตกต่างกันส่งผลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างกัน และลักษณะสภาพแวดล้อมอาจจะมีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ โดยสามารถสังเคราะห์สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้ว่าลักษณะสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวควบาลจะกล่าวถึงองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ด้านสวัสดิภาพของช้าง ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับสวัสดิภาพของช้าง มีความชัดเจนและเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมที่มีไว้บริการให้กับนักท่องเที่ยว มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมสำหรับช้าง มีการควบคุมอาหารที่เพียงพอให้กับช้าง มีสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับช้าง

มีที่อยู่อาศัยสำหรับช้างที่สะอาดและถูกสุขอนามัย มีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรกับช้างและมีเวลาให้ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติของช้าง

2. ด้านสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการฝึกช้าง ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศเหมาะสมในการฝึกช้างมีความสำคัญมาก ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวอาจมีรูปแบบและวิธีการฝึกช้างที่แตกต่างกัน โดยแหล่งท่องเที่ยวที่ขอชบาลส่วนใหญ่จะมีการฝึกช้างเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะและบางรูปแบบในการฝึกช้างอาจจะขัดต่อความชื่นชอบของนักท่องเที่ยว เช่น การใช้ตะขอและโซ่ โดยมีลักษณะเกี่ยวข้องดังนี้ ปางช้างมีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อใจได้ ช้างแต่ละเชือก มีอิสระและพื้นที่เฉพาะในการฝึก ปางช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ในการฝึกช้างแบบไทย ปางช้างมีช่วงเวลาในการฝึกช้างที่เหมาะสมและผู้ฝึกช้างมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกช้างเป็นอย่างดี

3. ด้านสถานที่ที่มีความปลอดภัย ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยกับช้างและนักท่องเที่ยวเพราะช้างเป็นสัตว์ป่า แม้อาจจะมีความเสี่ยงจากการฝึกมาแล้วก็ตาม แต่ก็มีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา อีกทั้งนักท่องเที่ยวในแต่ละวันก็มีความหลากหลายและมีจำนวนมากอาจส่งผลต่อพฤติกรรมของช้างได้ โดยมีลักษณะเกี่ยวข้องดังนี้ ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลนักท่องเที่ยวในด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด มีกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือน ปางช้างมีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความปลอดภัยของช้างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นต้น

นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในช้างจะชื่นชอบในการได้อยู่กับช้างอย่างใกล้ชิด แต่ก็อาจจะสร้างความเครียดให้กับช้างได้ โดยอาจจะป้องกันด้วยการพยายามให้ช้างได้อยู่ในพื้นที่โดยลำพัง มีช่วงเวลาที่ยกจำกัดสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้รบกวนช้างมากเกินไปในแต่ละวัน จำกัดเวลาในแต่ละกิจกรรมในช่วงเวลาสั้น ๆ แต่การป้องกันในลักษณะนี้อาจจะไม่ตรงกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม และบางแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อและเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะฉะนั้นจะต้องพยายามทำให้เกิดความสมดุลกัน ระหว่างการป้องกันช้างให้มีสวัสดิภาพที่ดีขึ้นกับความคาดหวังของแหล่งท่องเที่ยวที่มีบรรยากาศหรือกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติของช้างที่ควรจะเป็น (Pabel and Mkonon, 2021) เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางจริยธรรมในการท่องเที่ยวช้าง นักท่องเที่ยวควรอยู่ห่างไกลจากการสัมผัสประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ได้จากช้าง เช่น การอาบน้ำให้อาหาร หรือขี่ช้าง เปลี่ยนมาเป็นเพียงการดูช้างและสังเกตเรียนรู้พฤติกรรมช้างจากระยะไกล ซึ่งจากผลการศึกษาในครั้งนี้ กิจกรรมการอาบน้ำช้าง ให้อาหารและการขี่ช้างยังคงเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว และเป็นกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้างได้เช่นกัน โดยกิจกรรมต่าง ๆ ควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างหรือมีบรรยากาศทางธรรมชาติที่ช้างต้องการ (Curtin and Day, 2021) ผลของความหลงใหล

ในจุดหมายปลายทางจากการปรับปรุงจุดหมายปลายทางให้เกิดความน่าสนใจตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขและเพิ่มความภักดีของจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยวได้ (Wang, Liu et al, 2020) นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและต้องการเรียนรู้กับหลักการท่องเที่ยว เชนิเวศที่เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เน้นการเรียนรู้และปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นภายใต้แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้น ปางช้างควรนำหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาใช้ในการจัดการ กล่าวคือ ปางช้างควรมีมาตรการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการจัดบรรยากาศในปางที่มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ เป็นต้น (สมยศ โองเคลือบ, 2561)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ทัศนคติและกิจกรรมการท่องเที่ยวยังมีน้อย ส่งผลให้รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ชัดเจน นอกจากนี้ประเทศไทยมีลักษณะประเภทของการท่องเที่ยวซึ่งที่หลากหลายนอกจากนี้ ประเทศไทยมีการนำเสนอรายการท่องเที่ยวในหลายรูปแบบซึ่งไม่ได้มีเพียงรูปแบบการอนุรักษ์เพียงเท่านั้น ยังมีรูปแบบเพื่อความบันเทิง เพื่อความรู้ หรือแม้แต่เพื่อการศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมของไทยที่มีช้างเกี่ยวข้อง หมายความว่าช้างถูกนำมาใช้ในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นการทารุณสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยวช้างทั้งหมด หน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพยายามช่วยกันแก้ปัญหาความอยู่รอดของช้างมาโดยตลอด แต่น้อยครั้งที่จะศึกษาความคิดเห็นหรือทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวช้างในประเทศไทยที่มีหลากหลายรูปแบบและการเลี้ยงช้างของประเทศไทยก็มีมาแต่โบราณและมีการดูแลเรื่องสวัสดิภาพของช้างเป็นอย่างดี เข้าใจและรับรู้ได้ถึงความต้องการของช้างอย่างแท้จริง ดังนั้นการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวช้างที่มีอยู่ว่านักท่องเที่ยวคิดเห็นอย่างไร กิจกรรมใดบ้างที่มองว่าเป็นกิจกรรมที่ทารุณสัตว์บ้าง และกิจกรรมใดที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวช้างในบริบทของประเทศไทยมากที่สุด จะทำให้สามารถจัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับบริบทของแหล่งท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

2.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควบาล

ปัจจุบันแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การพัฒนาสวัสดิภาพของช้างในแหล่งท่องเที่ยวควบาลได้รับความสนใจจากนักวิชาการและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีในปัจจุบัน เช่น การขี่ช้าง การกักขัง การใช้โซ่ตรวนและใช้ตะขอกับช้างในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นปางช้าง และกิจกรรมการแสดงความสามารถของช้าง ช้างดำน้ำและอื่น ๆ อีกมากมายในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสวนสัตว์เป็นการทารุณสัตว์ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวควบาลในหลายประเทศเริ่มมีการใช้วิธีการเลี้ยงแบบอนุรักษ์แทนในรูปแบบเดิม เช่น ปลดโซ่ตรวน ทิ้งตะขอ (Dissanayake, 2016) อย่างไรก็ตาม การยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควบาล

หลายแห่งประสบกับปัญหา เนื่องจากช้างที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวมีหลายประเภท ซึ่งถ้าเป็นช้างป่า ยังคงมีปัญหาความขัดแย้งกับท้องถิ่นในด้านการจัดการพื้นที่ แต่สำหรับช้างเลี้ยงในอุทยานหรือในสวนสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวใดที่มีช้างเลี้ยงประเภทนี้ก็จำเป็นจะต้องมีความรู้ช้างหรือผู้ฝึกช้างให้ทำงานหรือทำกิจกรรมที่มนุษย์ต้องการได้ เช่น การท่องเที่ยวใช้ช้างในการขนส่งนักท่องเที่ยวในซาฟารีและสวนสัตว์ (Tipprasert, 2002) นอกจากนี้ในแต่ละประเทศมีวิธีการอนุรักษ์ช้างที่แตกต่างกันออกไป เช่น ในแถบเอเชียจะมีลักษณะการอนุรักษ์ช้างเลี้ยงที่สอดคล้องกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวช้าง การขนส่งนักท่องเที่ยว การแสดงของช้าง แต่จะมีบรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ธรรมชาติ และเกี่ยวข้องกับชุมชน ในแถบทวีปยุโรปและอื่น ๆ ที่มีการอนุรักษ์จะมีการปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติในซาฟารีและมีการใช้งานช้างบางส่วนในการขนส่งนักท่องเที่ยวหรือช้างเพื่อชมธรรมชาติของป่าในซาฟารี แต่ไม่มุ่งไปในด้านการแสดงของช้าง เช่น จากบททวนวรรณกรรม “Giants on Our Hands: Proceedings of the International Workshop on the Domesticated Asian Elephant” (Baker & Kashio, 2002) พบว่า

1. ประเทศศรีลังกา มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการขี่ช้างท่องเที่ยว โดยนำช้างมาจัดเตรียมไว้ที่โรงแรม แหล่งท่องเที่ยวและสถานที่อื่น ๆ ที่นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม ชี่หลังช้างตามโรงแรมที่อยู่ชายหาดเพื่อถ่ายรูปรูปนหลังช้าง ในซาฟารี ในป่า นักท่องเที่ยวใช้เวลาหนึ่งถึงสองชั่วโมงบนหลังช้างเพื่อเข้าไปในป่า เยี่ยมชมสัตว์ป่าต่าง ๆ รวมถึงช้างป่าด้วย
2. ประเทศกัมพูชา นำช้างมาใช้ในกิจกรรมเพื่อการขนส่งนักท่องเที่ยวที่นครวัด และกิจกรรมการท่องเที่ยวในใจกลางกรุงพนมเปญ การขนส่งวัตถุติดและสิ่งของ เมื่อเริ่มมีการใช้พาหนะที่มีความทันสมัยขึ้น ช้างก็เริ่มลดบทบาทลง และหากไม่มีการวางแผนในการอนุรักษ์ช้างเลี้ยงในอนาคต ช้างเลี้ยงอาจสูญพันธุ์ได้
3. ประเทศพม่า มีกิจกรรมแสดงของช้าง และใช้ในการขนส่งนักท่องเที่ยวและช้างมีความผูกพันกับท้องถิ่นมานาน
4. ประเทศเนปาล ช้างถูกนำมาใช้ในกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวที่ชอบเยี่ยมชมสัตว์ป่ามากขึ้น ภาคเอกชน เช่น โรงแรมตากอากาศและผู้ประกอบการท่องเที่ยวใช้ช้างเป็นแหล่งรายได้สำคัญสำหรับเจ้าของ โดยการจัดกิจกรรมการขี่ช้าง
5. ประเทศเวียดนาม ช้างเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม ศาสนา การเมืองและเศรษฐกิจ ช้างเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรเก่า ปัจจุบันนำช้างมาใช้ในกิจกรรมเพื่อการขนส่งในสวนสัตว์ในเทศกาลสำคัญและในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

6. ประเทศอินเดีย นำช้างมาใช้ในสวนสัตว์ เพื่อจัดการแสดง การขี่หลังช้างถูกยกเลิก เนื่องจากคำวิจารณ์โดยนักกิจกรรมสวัสดิภาพสัตว์ สวนสัตว์ถูกใช้เป็นศูนย์ช่วยเหลือสำหรับช้างที่ถูกยึดจากบุคคลเนื่องจากการละเมิดกฎหมายหรือลูกช้างที่ถูกทิ้งร้างของช้างป่า รัฐบาลอินเดียไม่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสวนสัตว์หากยังไม่มีโครงสร้างพื้นฐานและขอบเขตที่เพียงพอ ยกเว้นอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์ที่ยังใช้ช้างในกิจกรรมขนส่งหรือแบกนักท่องเที่ยวภายในป่าเพื่อชมธรรมชาติ ในช่วงน้ำท่วมและภัยธรรมชาติ

7. ประเทศมาเลเซีย ใช้ช้างในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยได้รับใบอนุญาตพิเศษจากรัฐบาล มีสวนสัตว์ และซาฟารีในการจัดแสดงการขี่ช้างและการแสดงของช้างซึ่งได้รับการฝึกในท้องถิ่นโดยความเชี่ยวชาญชาวอินเดียและไทย

8. ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีกิจกรรมการขี่ช้างไว้รองรับนักท่องเที่ยว และใช้ช้างทำงานในพิธีทางศาสนาและวัฒนธรรมและเป็นสัญลักษณ์ของมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างประเทศ

9. ประเทศอินโดนีเซีย มีองค์การอนุรักษ์ที่คอยสนับสนุนเพื่อรักษาจำนวนประชากรของช้างซึ่งไม่สนับสนุนกิจกรรมการฝึกช้าง

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบและลักษณะของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวควบาลจึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามบริบทของแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้นแม้รูปแบบและลักษณะกิจกรรมของ “ปางช้าง” หรือ “แหล่งท่องเที่ยวควบาล” ยังไม่มีความชัดเจน แต่กรมการท่องเที่ยว (2552) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับกิจกรรมไว้ 2 เกณฑ์ คือ

1. เกณฑ์มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว ประเภท: มีการแสดงช้างเป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิง เพื่อการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวและเพื่อแสวงหารายได้ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการแสดงความรู้ นำรักของช้าง เช่น ช้างไต่เชือก ช้างเตะฟุตบอล ช้างเป่าลูกดอก ฯลฯ กิจกรรมการแสดงยุทธหัตถีของไทย รวมถึงการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการแสดงโชว์ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ที่ใช้ช้างในการแสดงและแม้แต่การไม่ใช้ช้างในการแสดงแต่นำช้างมาใช้งาน เช่น ให้นักท่องเที่ยวได้ขี่ช้างท่องเที่ยว เพื่อการแสวงหารายได้มาเลี้ยงดูและบริหารช้างในแหล่งท่องเที่ยว ล้วนเป็นการสร้างความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น

2. เกณฑ์มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว ประเภท: ไม่มีการแสดงช้าง มีลักษณะของกิจกรรมอนุรักษ์ช้างให้ความรู้เกี่ยวกับช้าง มีกิจกรรมการเลี้ยงและดูแลช้างรวบรวมและขยายพันธุ์ช้าง เช่น ศูนย์ควบาลแห่งชาติ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จ.ลำปาง รวมทั้งสวนสัตว์ต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นในการให้ความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ คหศึกษา ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ มีกิจกรรมรักษาบริหารช้างให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเป็น

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวจิตอาสาต้องการเป็นอย่างมากเพราะมีกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างที่เป็นมิตรกับช้าง และบางสถานที่ก็เป็นการจัดการแบบไม่แสวงหารายได้ บางแหล่งท่องเที่ยวก็ปล่อยช้างอย่างอิสระเพื่อให้ได้ความเป็นธรรมชาติของช้างมากที่สุด กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างความหลากหลายแต่มุ่งเน้นในการปกป้องและดูแลสวัสดิภาพของช้างเป็นหลัก เป็นกิจกรรมที่ได้สัมผัสอย่างใกล้ชิดกับช้างได้ในบางกิจกรรม เช่นกิจกรรมการให้อาหารช้าง การอาบน้ำช้าง ฯลฯ รวมถึงการอนุรักษ์ช้างโดยชุมชน เช่น หมู่บ้านช้าง จ.สุรินทร์

ลักษณะของกิจกรรม “ปางช้าง” หรือ “แหล่งท่องเที่ยวควาบาล” หรือ “แหล่งท่องเที่ยวช้าง” สำหรับในประเทศไทย มีการแบ่งปางช้างตามลักษณะกิจกรรม (กรมการท่องเที่ยว, 2552) ได้แก่

1. ปางช้างแบบดั้งเดิม คือ ปางช้างที่มีกิจกรรมการขี่ช้างโดยนั่งบนแหง และ/หรือ การชมการแสดงความสามารถของช้าง
2. ปางช้างแบบท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ ปางช้างที่มีกิจกรรมการขี่ช้างโดยนั่งบนแหงหรือไม่มีแหง หรือเดินไปด้วยกันกับช้าง หรือมีการให้ความรู้เรื่องช้างและการอนุรักษ์ช้าง
3. ปางช้างพิการหรือชรา คือ ปางช้างที่มีการนำช้างพิการหรือช้างชรามาเลี้ยงและดูแล
4. ปางช้างแบบผสมผสาน คือ ปางช้างที่รวมกิจกรรมของปางช้างแบบดั้งเดิมและปางช้างแบบท่องเที่ยว เชิงนิเวศ และมีการปรับปรุงแบบให้เหมาะสมกับสถานการณ์

สอดคล้องกับ Cohen (2009) และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Lainé, 2018);(Yatbantoong & Srikosamatar, 2004); (Tipprasert, 2002);(Srinok, 2020); (Kontogeorgopoulos, 2009); (Bansiddhi et al., 2018) ที่กล่าวถึงลักษณะกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็นได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่มีไว้บริการให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควาบาลของประเทศไทย จาก 233 ปางช้าง ใน 6 ภาคของประเทศไทย (สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2552) สังเคราะห์ออกมาได้ 5 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ที่อยู่ในพื้นที่หรือชุมชนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ มีการขี่ช้างเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติ ชมชุมชนท้องถิ่น มีการแสดงที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความรู้ช้างและช้างมีการแต่งกายแบบโบราณ เช่น วิ่งช้างอยุธยา แล เพนียด อำเภพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปางช้างสยามนิรมิตภูเก็ต อำเภเมืองภูเก็ตจังหวัดภูเก็ต ปางช้างเผือกดำเนินสะดวก อำเภดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ปราสาทสัจธรรม อำเภบางละมุง จังหวัดชลบุรี ฯลฯ ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับการจับช้างในสมัยโบราณ ตั้งแต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา กิจกรรมในการท่องเที่ยวนอกจากมีการขี่ช้างชมโบราณสถานกรุงเก่าอยุธยาวังช้างอยุธยาแลเพนียดอยู่ตรงข้ามกับคุ่มขุนแผนในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีบริการขี่ช้าง การแสดงช้าง การให้อาหารช้าง มีหมู่บ้านช้างเพนียดหลวงที่อยู่ติดกับเพนียดคล้องช้างเป็นชุมชนที่มีช้างอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่มักมีช้างที่

เจ็บป่วยและช่างทั่วไป นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของช่างได้อย่างใกล้ชิด โดยมีที่พักแรมแบบโฮมสเตย์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตการเลี้ยงช่างของเพนียดคล้องช้าง การฝึกช่าง การควบคุมดูแลช่าง มีหมู่บ้านช่างอโยธยาบริการชี้ช่างลุยน้ำเข้าป่า ชมนกป่าหลากหลายชนิดชมโบราณสถาน ไหว้พระวัดมเหยงคณ์ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถี กิจกรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เช่น การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ กิจกรรมการแสดงเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย กิจกรรมนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน กิจกรรมลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล กิจกรรมชมสินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวช่าง

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ในการอนุรักษ์ช้าง เพื่อการศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมของช้างรวมถึงการฝึกช่างเพื่อทำงานในอดีต เช่น สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ (ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย) อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง สวนสัตว์เชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สวนผลไม้สุภัทราเขาเขียว อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ฯลฯ นอกจากนี้ลักษณะกิจกรรมในการอนุรักษ์ช้างนั้น พบว่า มีอยู่ปะปนในทุกแหล่งท่องเที่ยวช่าง แต่ไม่ได้เป็นกิจกรรมหลักที่นำเสนอเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเท่านั้น และการอนุรักษ์ช้างในรูปแบบของชุมชนที่ยังคงต้องอาศัยความร่วมมือจากศูนย์อนุรักษ์เป็นหลัก โดยความร่วมมือจากชุมชนหรือเจ้าของช้างมารวมตัวเพื่อจัดกิจกรรมรองรับให้กับนักท่องเที่ยว เพราะช้างในชุมชนส่วนใหญ่เป็นช้างที่มีไว้ใช้งานตามวิถีชาวบ้านตามท้องถิ่น ซึ่งยังไม่สามารถนำมาใช้ทางการท่องเที่ยวได้อย่างสมบูรณ์ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากศูนย์อนุรักษ์ช้าง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการนำช่างเข้าไปมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวและเป็นการสร้างรายได้อีกช่องทางหนึ่งให้กับชาวบ้านหรือเจ้าของช้าง จึงวิเคราะห์ว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นกิจกรรมการอนุรักษ์ เช่น ศูนย์อนุรักษ์ช้างกับชุมชนมีความสอดคล้องกัน และจัดว่าอยู่ในลักษณะเดียวกันเกี่ยวข้องกับกิจกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ของการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ช่างไม่สูญเสียพันธุ์และการเยี่ยมชมลูกช้าง กิจกรรมการฝึกเป็นควาญช้างสมัครเล่น เรียนรู้วิถีแห่งควาญช้าง เรียนรู้ช้าง กิจกรรมการอาบน้ำช้าง กิจกรรมช่างวาดรูป

3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ในการใช้ชีวิตของช่าง เป็นการชี้ช่างเที่ยวชมธรรมชาติป่าไม้ มีบรรยากาศและอาหารทางธรรมชาติที่เหมาะสมกับช่างตลอดเส้นทาง เช่น แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ปางช้างหัวหินซาฟารี อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปางช้างนพรัตน์ อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต หน้าเมืองซาฟารีปาร์ค อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฯลฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือปางช้างที่อยู่ในพื้นที่ทางธรรมชาติป่าไม้หรือมีบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติของช่างและนำช่างมาใช้ในการบริการนักท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสกับธรรมชาติโดยตรง เช่น การชี้ช่างท่องไพร ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ได้รับคามนิยมเป็นอย่างมากและส่งผลต่อการเร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ช่าง

ยังคงได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เส้นทางในการซึ่งข้างท้องไพรนั้นจะเต็มไปด้วยพืชพรรณธรรมชาติ ผลไม้ที่เป็นอาหารของข้าง รวมถึงแหล่งน้ำที่จำเป็น ทำให้ข้างสามารถทำงานเพื่อการท่องเที่ยวที่ไม่ฝืนธรรมชาติของข้าง เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั่งข้างชมธรรมชาติ ศึกษาระบบนิเวศในป่า ชมความงามของป่าเขา ชมหมู่บ้านข้าง และเรียนรู้พฤติกรรมของข้างในธรรมชาติป่าไม้ กิจกรรมการพักผ่อนกางเต็นท์ ที่บริเวณลานข้าง

4. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการแสดงความสามารถของข้าง มุ่งเน้นในการฝึกข้างเพื่อการแสดงความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ เช่น สวนนงนุชพัทยา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ซาฟารีเวิลด์ จำกัดมหาชน คลองสามวา กรุงเทพมหานคร ฟาร์มจระเข้สมุทรปราการ อำเภอสุมทิวาสระบุรี จังหวัดสมุทรปราการ ซาฟารีปาร์คแอนดริสเซอร์ท อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ฯลฯ มีกิจกรรมหลักคือการแสดงความสามารถของข้างซึ่งในบางแห่งก็จะใช้วิธีการที่แปลกใหม่ออกไปเพื่อสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่กลับเป็นประเด็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวไม่เห็นด้วยกับกิจกรรมเหล่านี้ เช่น กิจกรรมข้างไต่เชือกที่นักท่องเที่ยวมองว่าเป็นอันตรายกับข้าง เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 1 ปี ครึ่ง ได้แก่ ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเดินรำ และข้างควง ฮูลาฮูป กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างปั่นรถถีบ ข้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงข้างนวดนักท่องเที่ยว กิจกรรมการแสดงข้างอุ้มแข้งด้วยวง

5. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการบริการข้าง มุ่งเน้นการดูแลข้าง ให้ข้างมีความสุข มีพื้นที่สำหรับข้างและนักท่องเที่ยวสามารถปฏิสัมพันธ์กับข้างด้วยความเป็นมิตรได้ ด้วยการเป็นนักท่องเที่ยวจิตอาสาที่มาร่วมกิจกรรมช่วยเหลือข้าง มุ่งเน้นในการเรียนรู้และดูแลข้างเป็นหลัก ตั้งแต่การปลูกพืชอาหารให้ข้าง การอาบน้ำข้าง ฯลฯ โดยไม่มีกิจกรรมที่เป็นการแสดงของข้างและใช้งานข้าง แต่ปล่อยข้างให้อยู่ในธรรมชาติที่ถูกกำหนดไว้และมีผู้เลี้ยงคอยดูแลตลอดเวลาเพื่อมุ่งเน้นในการเรียนรู้ชีวิตของข้าง ซึ่งเกิดมาจากความปรารถนาของนักท่องเที่ยวที่มีใจจิตอาสาอยากช่วยเหลือข้างชราและข้างที่ไม่สามารถทำงานได้รวมถึงข้างที่ถูกทอดทิ้ง ซึ่งในปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเพราะนักท่องเที่ยวมองว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นมิตรกับข้างและช่วยให้ข้างมีความสุขได้ เช่น ศูนย์อนุรักษ์ข้าง ซ ข้าง กาญจนบุรี อำเภอมะนัง กาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มูลนิธิอนุรักษ์และบริหารข้างไทย (ปางข้างไทรโยค) อำเภไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ปางข้าง พังงา เอลเฟ่น ปาร์ค อำเภอมะนัง จังหวัดพังงา ปางข้างบ้านใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฯลฯ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการให้อาหารข้าง ศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมของข้าง กิจกรรมจิตอาสาช่วยข้าง เลี้ยงข้าง ตัดหญ้าให้ข้าง ปลูกต้นกล้วยให้ข้าง ป้อนอาหารให้ข้าง และการบริจาคอาหารให้ข้าง กิจกรรมท่องเที่ยว บ้านควานข้าง ชาวกะเหรี่ยง กิจกรรมการถ่ายรูปกับข้าง

ซึ่งแต่ละประเภทมีกิจกรรมต่าง ๆ หลากหลาย กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศและในประเทศไทยมีหลากหลาย สามารถสังเคราะห์สรุปได้ว่ามีทั้งหมด 22 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถี
2. กิจกรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เช่น การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ
3. กิจกรรมการแสดงเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย
4. กิจกรรมนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน
5. กิจกรรมลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล
6. กิจกรรมชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง
7. กิจกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ของการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน
8. กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญพันธุ์ และการเยี่ยมชมลูกช้าง
9. กิจกรรมการฝึกเป็นควาญช้างสมัครเล่น เรียนรู้วิถีแห่งควาญช้าง เรียนรู้ช้าง
10. กิจกรรมการอาบน้ำช้าง
11. กิจกรรมช้างวาดรูป
12. กิจกรรมนั่งช้างชมธรรมชาติ ศึกษาระบบนิเวศในป่า ชมความงามของป่าเขา ชมหมู่บ้านช้าง และเรียนรู้พฤติกรรมของช้างในธรรมชาติป่าไม้
13. กิจกรรมการพักผ่อนกางเต็นท์ ที่บริเวณ ลานช้าง
14. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 1 ปี ครั้ง ได้แก่ ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ และช้างควงธูลาฮูบ
15. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชูตบาสเก็ตบอล
16. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างป้อนรถถีบ
17. กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยว
18. กิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง
19. กิจกรรมการให้อาหารช้าง ศึกษาเรียนรู้ชมพฤติกรรมของช้าง
20. กิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง เลี้ยงช้าง ตัดหญ้าให้ช้าง ปลูกต้นกล้วยให้ช้าง ป้อนอาหารให้ช้าง และการบริจาคอาหารให้ช้าง
21. กิจกรรมท่องเที่ยว บ้านควาญช้างชาวกะเหรี่ยง
22. กิจกรรมการถ่ายรูปกับช้าง

นอกจากนี้ กิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการแสดงความรู้ของช่างนั้นมียุ่ปะปน อยู่ในทุกปางช่าง เช่น มีกิจกรรมการแสดงช่าง วาดรูป วาดน้ำ ไม้เชือก ปาเป้า เดินระบำ ซึ่ง กิจกรรมดังกล่าวนี้กำลังเป็นประเด็นปัญหาอยู่ในปัจจุบันเรื่องการทารุณสัตว์ เนื่องจากแหล่ง ท่องเที่ยวพยายามฝึกและออกแบบกิจกรรมจนผิดธรรมชาติของช่างมากเกินไป กิจกรรมอีก ประเภทที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันในศูนย์บริการช่าง คือ กิจกรรมที่เป็นมิตรต่อช่าง

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมีความ หลากหลาย เพราะฉะนั้นการใช้กลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวช่างจำเป็นจะต้องวิเคราะห์ให้ ชัดเจนว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะใด รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวย่อม มีความแตกต่างกันตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และสร้างคุณค่าให้นักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นการศึกษารูปแบบและลักษณะกิจกรรมของ “ปางช่าง” หรือ “แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล” ควรมีการศึกษาให้ชัดเจน โดยแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจะต้องใช้กลยุทธ์ในการจัดการกิจกรรม การท่องเที่ยวช่างที่สะท้อนให้เห็นทั้งด้านของแหล่งท่องเที่ยวที่จะต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ที่ดีกับ ช่างและด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการได้รับคุณค่าจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่ง ท่องเที่ยวเทศบาล สอดคล้องกับความคิดเห็นของ Cohen (2009) ที่กล่าวว่า การสร้างสภาพแวดล้อม และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช่างในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลหรือปางช่างนั้นเป็น แนวทางที่ดีต่อสวัสดิภาพของช่าง และยังสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวใน ปัจจุบันที่ต้องการกิจกรรมที่คำนึงถึงสวัสดิภาพของช่างและสามารถให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อ นักท่องเที่ยวได้ ดังนั้น การสร้างสรรค์กิจกรรมที่มีคุณค่าต่อนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจึงมี ความสำคัญเป็นอย่างมากทั้งต่อแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ปางช่างควรมี กิจกรรมที่ให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ช่างและสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการอย่างมี ส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ปางช่างสามารถจัดกิจกรรมโดยนำรูปแบบการท่องเที่ยวต่าง ๆ มาบูรณาการใน การจัดการท่องเที่ยวในปางช่าง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญ ประโยชน์ (Voluntourism) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) เป็นต้น ซึ่งการจัดการดังกล่าวอย่างสมดุลจะตอบสนองทั้งต่อนักท่องเที่ยว ต่อชุมชน ต่อผู้ประกอบการและ ธุรกิจท่องเที่ยว ตลอดจนอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (สมยศ โองเคสิบ, 2561) ผู้จัดการปางช่างหลายคนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสวัสดิภาพสัตว์เพื่อ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยเปลี่ยนกิจกรรมปางช่างให้ตรงกับความต้องการของกลุ่ม ต่าง ๆ ปางช่างจำนวนมากกำหนดมาตรฐานโดยพิจารณาจากสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของช่าง ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและความพึงพอใจของลูกค้า โดยสามารถพัฒนาธุรกิจให้ประสบ ความสำเร็จโดยการเสนอกิจกรรมช่างรูปแบบใหม่ ได้แก่ แพ็คเก็จทัวร์ที่รวมการเดินป่าและพักค้างคืน

กับช้างหรือแพ็คเกจสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมเขตรักษาพันธุ์ช้างที่กิจกรรมไม่ขัดต่อสิทธิสัตว์ เช่น การให้อาหารช้าง การเก็บอาหาร และการปลูกทดแทน (Ashton, 2021)

ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวช้างขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนทางเศรษฐกิจ สังคม และ เทคโนโลยีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยว คนไทยส่วนใหญ่เป็นเห็นอกเห็นใจสวัสดิภาพของ ช้างและไม่เห็นด้วยกับการแสวงประโยชน์จากวิธีการฝึกที่โหดร้าย แต่มีน้อยคนนักที่จะรู้ว่าช้างได้รับการฝึกฝนอย่างไร ดังนั้นการให้ความรู้ไม่เพียงแต่แก่นักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความรู้อ้างอิงเกี่ยวกับบทลงโทษตามกฎหมายคุ้มครองสัตว์ และเกี่ยวกับผลร้ายที่เกิดขึ้น ช้างควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างรอบคอบ (Rittichainuwat, Scott et al, 2021) กระแสโลกเปลี่ยนไปสู่รูปแบบธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม ปางช้างได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ความกังวลเกี่ยวกับสิทธิสัตว์และความยั่งยืนได้นำไปสู่การคิดค้นบริการรูปแบบใหม่ที่น่าเสนอในปางช้างในอนาคต ส่งผลต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวจับตามองช้างและรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง (Chotmanakul and Ongkhlup, 2021)

2.5 การสร้างความน่าเชื่อถือของจุดหมายปลายทาง

กิจกรรมการท่องเที่ยวโดยทั่วไปนั้นมักมีความสอดคล้องกับรูปแบบและลักษณะ การท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวช้างในแหล่งท่องเที่ยวคชบาลนั้น กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเชื่อมโยงกับช้างในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตามประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือการนำช้างมาทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การขี่ช้าง กิจกรรมการแสดงช้าง ถูกมองว่าเป็นการทารุณสัตว์ (Cohen, 2009);(Duffy, 2014); (Protection, 2014); (Bansiddhi et al., 2018); (Animals, 2019); (Srinok, 2020) ทำให้แหล่งท่องเที่ยว คชบาลจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมการท่องเที่ยวช้างโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของช้าง อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการท่องเที่ยวช้างนั้นอาจไม่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่โดยส่วนใหญ่ยังคงสนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวช้างในรูปแบบเดิม ดังนั้น กิจกรรมที่น่าเสนอในแหล่งท่องเที่ยวควรสามารถตอบสนองต่อความต้องการและสร้างคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยวได้

ในการสร้างคุณค่าของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวคชบาลให้กับนักท่องเที่ยวนั้นได้รับความสนใจจากนักวิชาการหลายท่าน เช่น Bansiddhi, Brown, Thitaram, Punyapornwithaya, and Nganvongpanit (2020) ได้ศึกษาการใช้ช้างในการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในประเทศไทย เช่น การให้อาหาร การอาบน้ำ การขี่ช้าง และการสังเกตการณ์ โดยแนะนำแนวคิด Five Domains Model ได้แก่ 1. โภชนาการ (Nutrition) คือ ช่วงเวลาและปริมาณในการให้น้ำและอาหาร 2. สิ่งแวดล้อม environment คือ อุณหภูมิของอากาศ 3. สุขภาพของช้าง health คือสุขภาพจาก

ภายในของช้าง 4. พฤติกรรม (Behaviors) ได้แก่ พฤติกรรมในช่วงกลางวันเพื่อการแสดงและ พฤติกรรมในช่วงเวลากลางคืนที่ช้างจะมีความเป็นส่วนตัวสูง และ 5. สภาพจิตใจของช้าง (Mental state) เป็นผลต่อเนื่องสู่สภาพจิตใจของช้าง บางช้างที่เกิดขึ้นใหม่จึงพยายามทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เป็นการทำให้ช้างได้พักผ่อนอย่างแท้จริง เช่น กิจกรรม การอาบน้ำช้าง การดูแลบริบาล ช้าง ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวช้างมากมายพยายามปฏิบัติตามแนวคิดนี้เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีมุมมองเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดีขึ้น แต่อาจจะส่งผลกระทบต่อช้างดั้งเดิมที่มีมานานที่ยังคงรักษาและใช้วิธีการอนุรักษ์ช้างในรูปแบบกิจกรรมเดิม ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความสามารถของช้าง การแสดงความบันเทิงต่าง ๆ จากช้าง การขี่ช้าง ฯลฯ นอกจากนี้ Learmonth (2020) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับสัตว์ป่าในสวนสัตว์ โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม การท่องเที่ยวสัตว์ป่า ได้แก่ กรอบแนวคิดจริยธรรม (Ethical Framework) 1. การอนุรักษ์แบบเห็นอกเห็นใจ (Compassionate conservation) 2. การดูแลรักษาสวัสดิภาพสัตว์ (Conservation welfare) 3. หน้าที่ในการดูแล (Duty of care) กรอบแนวคิดดังกล่าวพยายามศึกษาถึงการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับสัตว์ป่าที่เหมาะสม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง แต่อาจจะไม่สามารถใช้ได้กับการท่องเที่ยวสัตว์ป่าในรูปแบบอื่น เช่น แหล่งท่องเที่ยวช้างหรือปางช้างที่อาจจะมีกิจกรรมที่สามารถปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวได้หลากหลายวิธีการมากกว่าสัตว์ป่าที่อยู่ในสวนสัตว์ แต่แนวคิด Ethical Framework ก็อาจจะสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวสัตว์ป่าได้และยังคงมุ่งเน้นในการพัฒนาสวัสดิภาพสัตว์ป่าเป็นหลัก และ Giampiccoli (2020) ได้เสนอแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวโดยชุมชนและสัตว์ทางการท่องเที่ยว (CBT-Animal Relationships Framework) ได้แก่ 1. การจัดการ (Namely) 2. มุมมองของการท่องเที่ยวชุมชน (CBT-Tourism Perspective) 3. ประเภทของความสัมพันธ์ (Type of relationship) และ 4. บทบาทของสัตว์ (Role of animal) ความสัมพันธ์ของกิจกรรมการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวชุมชนที่นักท่องเที่ยวและสัตว์ป่าต่างก็ได้ผลประโยชน์อีกทั้งยังสามารถสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวได้ทั้งต่อนักท่องเที่ยวและกับคนในท้องถิ่น รวมถึงใส่ใจสวัสดิภาพสัตว์เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าการศึกษาเหล่านี้พยายามศึกษาทั้งในด้านกายภาพและด้านพฤติกรรมของช้างต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่พิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์และสวัสดิภาพของช้าง แต่การศึกษาดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่รวมทั้งไม่ได้พิจารณาเกี่ยวกับความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวช้าง ซึ่งในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวช้างให้มีคุณค่าในแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กันจำเป็นต้องเข้าใจถึงลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ แนวทางหนึ่งที่นักวิชาการทางการท่องเที่ยว (B. Liu, Huang, & Fu, 2017); (Wang, Liu, Huang, & Chen, 2020); (Berto, Baroni, Zainaghi, & Bettella, 2010); R. Kaplan &

Kaplan, 2011; VG, Park, & Lee, 2020) นิยมนำมาใช้ในการสร้างคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมกรรมการท่องเที่ยวและพื้นที่ คือการสร้างความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง หรือ Destination Fascination Scale (DFS) ของ Liu และคณะ (2017) แนวคิดดังกล่าวมุ่งสร้างคุณค่าให้แหล่งท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อมโดยอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีฟื้นฟู (Restoration Theory) คือความสนใจในสภาพแวดล้อม โดยแบ่งเป็นความสนใจโดยสมัครใจและไม่สมัครใจ ความสนใจสมัครใจต้องใช้ความพยายามเพื่อให้บรรลุความสมัครใจ การควบคุมซึ่งทำให้เกิดอิทธิพลในการยับยั้ง ระยะเวลาการสมัครใจ ส่งผลให้เกิดความสนใจโดยตรง อีกนัยหนึ่งคือในการสร้างคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีความหลงใหล (เอาใจใส่) ในทุกองค์ประกอบอย่างรอบด้านเพื่อให้สามารถสร้างกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ S. Kaplan (1995) ที่กล่าวว่า ความหลงใหลเป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยในการฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมีส่วนประกอบเพิ่มอีก 3 ปัจจัย ได้แก่ 1. การอยู่ห่างจากพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ (Being away) หมายถึง การออกจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่คุ้นเคยสามารถเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดได้ และไม่ติดอยู่กับความคิดเก่าๆ (Juvela, Poussa, Lehto, & Porras, 2013) 2. ขอบเขต (Extent) หมายถึง ขอบเขตของสิ่งแวดล้อมที่มีความอุดมสมบูรณ์ เชื่อมโยงสู่จิตใจของผู้ที่ได้ไปพบเจอ ได้เห็น ได้สัมผัสประสบการณ์ จนทำให้เกิดความต้องการฟื้นฟูหรือรักษาไว้ และ 3. ความเข้ากันได้ (Compatibility) คือ เพื่อการได้สัมผัส รับรู้ ส่งผลต่อสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ และยังช่วยผ่อนคลายความเครียด

อย่างไรก็ตาม ความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทางเป็นแนวคิดที่กว้างและซับซ้อน ซึ่งคำว่าสิ่งแวดล้อมที่น่าหลงใหล หมายถึง เป็นสิ่งหนึ่งที่โน้มน้าวผู้คนให้มีใจจดจ่อในระหว่างการเยี่ยมชม ทำให้ผู้คนเหล่านั้นได้สังเกต สำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่ได้พบเจออย่างเป็นอิสระและสามารถนิยามความหมายของสิ่งแวดล้อมนั้นได้ด้วยตนเอง แนวคิดของ DFS มาจากการอธิบายเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

Liu และคณะ (2017) ได้อธิบายถึงแนวคิดการสร้างความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง Destination Fascination Scale (DFS) ไว้ 6 มิติ ได้แก่

1. ความลึกลับ (Mystique) คือ ความมีเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยว ความลึกลับของกิจกรรมที่ผ่าน “การเล่าเรื่อง” มีเป้าหมายให้มีความน่าหลงใหลที่นำไปสู่การเกิดประสบการณ์ตลอดการเดินทาง สถานที่แห่งนี้มอบประสบการณ์ที่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน สถานที่แห่งนี้มีหลายจุดแวะพัก และมีสิ่งที่คุณค่าแก่การสำรวจ สามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ได้แก่ สถานที่แห่งนี้มอบประสบการณ์ที่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน สถานที่แห่งนี้มีหลายจุดแวะพักและสิ่งที่คุณค่าแก่การสำรวจ สามารถสัมผัสประสบการณ์ที่แปลกใหม่

2. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร (Richness) คือ ความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยว ยังมีกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากก็จะทำให้นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการแข่งขันในแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์กระตุ้นการกลับมาเยือนอีกครั้งโดยเกิดจากความตั้งใจของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเพลิดเพลินไปกับประสบการณ์ต่าง ๆ พร้อมกัน ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวมีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนที่หลากหลาย สถานที่แห่งนี้ให้ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสที่หลากหลาย สึกไม่เบื่อเลยในขณะที่อยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ และแหล่งท่องเที่ยวคุ้มค่ากับเงิน

3. ความน่าดึงดูดใจ (Attractiveness) คือ ความน่าดึงดูดใจของจุดหมายปลายทางจะถูกกำหนดจากการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ความน่าสนใจและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ และสามารถกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาเพลิดเพลินไปกับความรื่นรมย์และเกิดประสบการณ์ มีความสุขรื่นเริงทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความน่าดึงดูดของกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ สามารถผ่อนคลายในที่แห่งนี้ได้ ได้รับประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส (รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส) ที่แห่งนี้ช่วยให้รับรู้ความรู้สึกดี ๆ และอยากอยู่ที่นี้นานกว่านี้

4. ความมีเอกลักษณ์ (Uniqueness) คือ เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวหรือจุดหมายปลายทางนั้น การรับรู้ได้ถึงความพิเศษที่ยากจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นแบบอื่น ความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าหลงใหลอยู่ในกิจกรรม มีกระบวนการด้านประสบการณ์ การรับรู้ถึงความมีเอกลักษณ์ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเพลิดเพลินไปกับความรู้สึกทางจิตใจ ที่ต้องการออกจากภาระผูกพันในกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ สถานที่แห่งนี้มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ รู้สึกว่าที่นี่แตกต่างจากที่อื่น สถานที่นี้มีความเป็นท้องถิ่น และสถานที่แห่งนี้มีพื้นที่มีพิเศษ

5. ความเหมาะสมและพอดี (Fitness) คือ ความพอดีและเข้ากันได้ระหว่างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวกับตัวนักท่องเที่ยวเอง รู้สึกว่ามีความเหมาะสมกับความต้องการท่องเที่ยวของตนในสภาพแวดล้อมโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่นี้สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตได้ บรรยากาศที่นี่เป็นแบบที่ชอบ สถานที่แห่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงสไตล์ส่วนตัวอย่างแท้จริง ที่แห่งนี้สะท้อนตัวตนที่แท้จริงและการเยี่ยมชมสถานที่แห่งนี้สามารถแสดงให้เห็นตัวตนว่าอยากเป็นเช่นไร

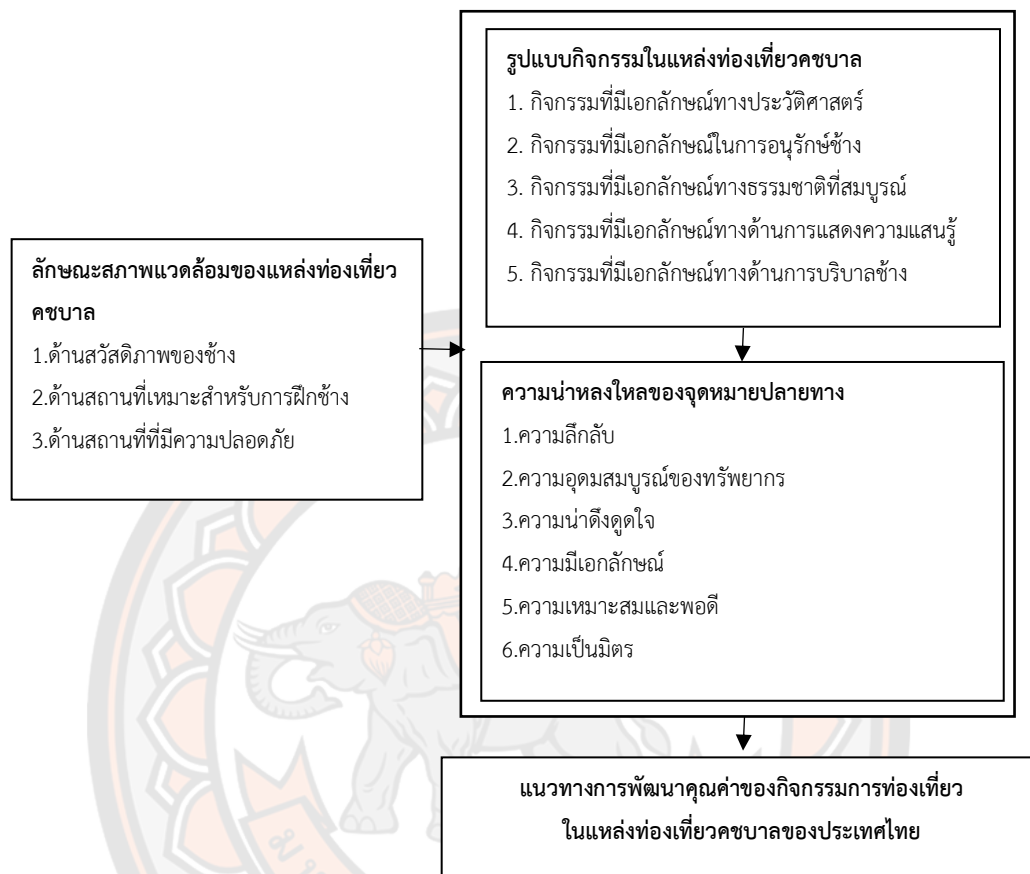
6. ความเป็นมิตร (Friendliness) ความเป็นมิตรของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับการบริการในกิจกรรมที่ได้สัมผัส ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวนี้ได้รับการสนับสนุนจากภูมิภาค สถานที่แห่งนี้มีคนที่ท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ที่มีพนักงานบริการที่อบอุ่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการของที่นี่สามารถตอบสนองความต้องการได้และที่แห่งนี้ให้บริการการท่องเที่ยวที่เป็นกันเอง

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าแนวคิด Destination Fascination Scale Model ของ Liu และคณะ (2017) สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในครั้งนี้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวควรเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวและเสื่อมโทรมน้อยที่สุด

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทาง” มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: พัฒนาเพื่อการศึกษาครั้งนี้

จากภาพ 2.1 กรอบแนวคิด ลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวคชบาล มีผลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งในแต่ละรูปแบบกิจกรรมต่างก็มีความน่าหลงใหลของจุดหมายปลายทางรวมอยู่ในนั้นซึ่งมีผลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว และการพัฒนากิจกรรมให้เหมาะสมหรือตรงตามสภาพแวดล้อมที่มีอยู่จริงในแหล่งท่องเที่ยว

2.7 สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมสามารถสร้างสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

2.8 สรุป

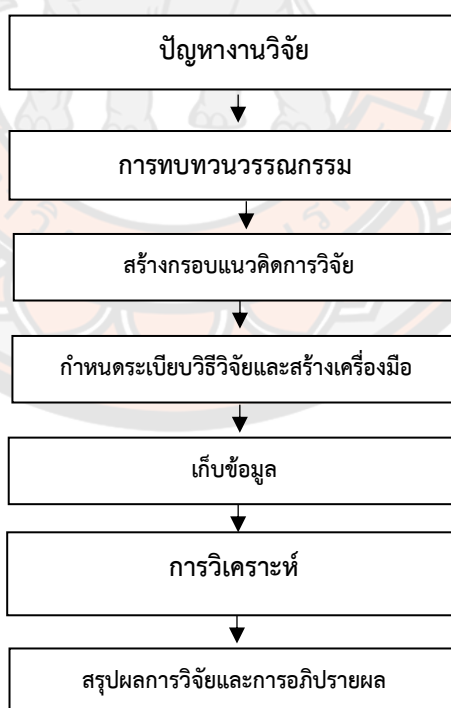
แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในแต่ละพื้นที่มีวิธีการและรูปแบบการเลี้ยงช้างแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ บางแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะตามรูปแบบของการเลี้ยงช้างแบบโบราณตามหลักประเพณีวัฒนธรรมเก่าแก่และความเป็นชุมชนเลี้ยงช้าง บางแหล่งเป็นการเลี้ยงแบบมุ่งเน้นความเป็นธรรมชาติของช้างมากที่สุด เพราะฉะนั้นสถานที่เลี้ยงช้าง และมีการฝึกช้าง จึงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่จากลักษณะของพื้นที่ที่แตกต่างกันส่งผลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างกัน ดังนั้นการศึกษาหาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อม รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวและความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะสามารถนำไปสู่แนวทางการพัฒนากิจกรรม การท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีคุณค่าในมุมมองของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งการสร้างคุณค่าของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจากแนวคิดการสร้างความน่าหลงใหลให้แก่แหล่งท่องเที่ยวจะทำให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวและเสื่อมโทรมน้อยที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลของประเทศไทย 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย โดยการวิจัยครั้งนี้ได้มีการกำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 การออกแบบการวิจัย

ภาพ 2 การออกแบบการวิจัย

ที่มา: พัฒนาเพื่อการศึกษาครั้งนี้

จากภาพ 3.1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง” โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากประชากรมีจำนวนมากและไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่าง (Cochran & Chambers, 1965) โดยกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549) ซึ่งสูตรในการคำนวณในการใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{P(1-P)Z^2}{E^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่เลือกสุ่ม .50

Z แทน ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ระดับ 0.05)

E แทน ค่าความผิดพลาดสูงสุดที่เกิดขึ้น = .05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{(0.5)(1-.5)(1.96)^2}{(0.05)^2} \\ &= 384.16 \end{aligned}$$

เนื่องจากประชากรมีจำนวนมากและไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่าง (Cochran & Chambers, 1965) โดยกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549) เพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามจึงเก็บตัวอย่างจำนวน 392 คน และหลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์

แบบแผนการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non – Probability Sampling) ได้แก่

การเลือกตัวอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ วิจารณ์ของผู้เก็บข้อมูลที่จะมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ มาท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว คชบาลทั้ง 5 พื้นที่

การเลือกตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดสัดส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่าง ชัดเจนและมีจำนวนที่เท่ากันในแต่ละกลุ่มหรือในแต่ละพื้นที่ที่ได้มีการแบ่งกลุ่มไว้ กลุ่มละอย่างน้อย 80 คน

การกระจายตัวอย่างในการเก็บแบบสอบถามนักท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ศึกษา

การกระจายตัวกลุ่มตัวอย่าง ใช้การกระจายตัว โดยการกระจายกลุ่มตัวอย่างออกเป็น พื้นที่ละ เท่า ๆ กัน รวมเป็น 392 คน จาก 5 พื้นที่ที่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ ได้แก่

1. วังช้างอยุธยา แล เพนียด อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ (ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย) อำเภอห้างฉัตร จังหวัด ลำปาง
3. แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
4. สวนนงนุชพัทยา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
5. ปางช้างไทรโยค (มูลนิธิอนุรักษ์และบริหารช้างไทย) อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

การวิจัยในครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (Fully-Contrived Settings) ได้แก่ ปางช้าง ซึ่งกำลังเป็นประเด็นปัญหาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย จากการทบทวนวรรณกรรมที่มีทั้งหมด 233 ปางช้าง 6 ภาคของ ประเทศไทย (สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2552) โดยมีแบบแผนและรายละเอียดในการคัดเลือกพื้นที่ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวของคชบาลจากการทบทวนวรรณกรรมของ Cohen 2015 และ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Lainé, 2018); (Bansiddhi et al., 2018); (Tipprasert, 2002); (Srinok, 2020) สภาพแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (fully contrived setting) สำหรับปางช้างนั้น คือแหล่งท่องเที่ยวที่มีการนำสัตว์มาฝึกและดูแลสัตว์ให้เชื่อง มีการทำงานในบทบาทของมนุษย์มีการแสดงโชว์ ทั้งในรูปแบบความแสนรู้ของสัตว์และการแสดงถึงประวัติศาสตร์ เพื่อการอนุรักษ์และบริหารช้างให้ ช้างยังคงอยู่ในปัจจุบัน โดยในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจะใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยว

2. ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลหรือปางช้างทั้งหมด 233 ปางช้าง (สำนักควบคุมป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2552) จึงได้ทำการคัดเลือกแบ่งกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ทั้งหมด 5 กลุ่ม ได้แก่

2.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ จำนวน 6 ปางช้าง

2.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ในการอนุรักษ์ช้าง จำนวน 6 ปางช้าง

2.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ในการใช้ชีวิตของช้าง จำนวน 115 ปางช้าง

2.4 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการแสดงความสามารถของช้าง จำนวน 13 ปางช้าง

2.5 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการบริหารช้าง จำนวน 93 ปางช้าง

3. เมื่อได้แบ่งกลุ่มปางช้าง 233 ปางช้าง ออกเป็น 5 กลุ่ม แล้ว จึงใช้วิธีการคัดเลือกตัวแทนกลุ่มที่มีความสอดคล้องในแต่ละลักษณะกิจกรรมของกลุ่มมากที่สุด เลือกขึ้นมา กลุ่มละ 1 พื้นที่ จนได้ทั้งหมด 5 พื้นที่ หรือ 5 แหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เพื่อเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป ดังนี้

3.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ที่อยู่ในพื้นที่หรือชุมชนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ มีการขี่ช้างเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติ ชมชุมชนท้องถิ่น มีการแสดงที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความรู้ช้างและช้างมีการแต่งกายแบบโบราณ ได้แก่ วังช้างอยุธยาแล เพนียด อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ในการอนุรักษ์ช้าง เพื่อการศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมของช้างรวมถึงการฝึกช้างเพื่อทำงานในอดีต ได้แก่ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

3.3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ในการใช้ชีวิตของช้าง เป็นการขี่ช้างเที่ยวชมธรรมชาติป่าไม้ มีบรรยากาศและอาหารทางธรรมชาติที่เหมาะสมกับช้างตลอดเส้นทาง ได้แก่ แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

3.4 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการแสดงความสามารถของช้าง มุ่งเน้นในการฝึกช้างเพื่อการแสดงความสามารถบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่ สวนนงนุชพัทยา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

3.5 แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการบริหารช่าง มุ่งเน้นการดูแลช่าง ให้ช่างมีความสุข มีพื้นที่สำหรับช่างและนักท่องเที่ยวสามารถปฏิสัมพันธ์กับช่างด้วยความเป็นมิตรได้ ด้วยการเป็นนักท่องเที่ยวจิตอาสาที่มาร่วมกิจกรรมช่วยเหลือช่าง เช่น ปางช้างไทรโยค (มูลนิธิอนุรักษ์และบริหารช้างไทย) อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

จากการทบทวนวรรณกรรมของลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว พบว่ามีกิจกรรมการท่องเที่ยวในปางช้างทั้งหมด 22 กิจกรรม

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 392 คน และหลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้นำข้อมูลที่สมบูรณ์มาตรวจสอบและนำมาวิเคราะห์ จากทั้ง 5 รูปแบบแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ เพราะต้องการข้อมูลของแต่ละแหล่งที่มีความถูกต้องมากที่สุด และมีจำนวนที่เท่าเทียมกันของแต่ละแหล่ง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษารวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 392 ชุด และแบ่งโครงสร้างแบบสอบถามเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เป็นการสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียด เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวช้าง เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดลักษณะคำถามมีหลายคำตอบให้เลือก เป็นข้อมูลที่ใช้จำแนกลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควชบาลประเทศไทย เป็นการสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวควชบาล เป็นการสำรวจความคิดเห็นถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวควชบาล เป็นคำถามแบบปลายปิดมีมาตราส่วนตามมาตรวัด Likert (Likert Scale) ซึ่งแบ่งมาตราวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อศึกษาลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวควชบาลในประเทศไทย เป็นการศึกษาลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวควชบาลในประเทศไทยตามแนวคิดของ Cohen (2009) เป็นคำถามแบบปลายปิดมีมาตราส่วนตามมาตรวัด (Likert Scale) ซึ่งแบ่งมาตราวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย เป็นคำถามแบบปลายปิดมีมาตราส่วนตามมาตรวัด (Likert Scale) ซึ่งแบ่งมาตราวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเพื่อศึกษาการสร้างความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง ของ Liu และคณะ (2017) ใน 6 มิติ ได้แก่ ความลึกลับ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ความน่าดึงดูดใจ ความมีเอกลักษณ์ ความเหมาะสมและพอดี ความเป็นมิตร เป็นคำถามแบบปลายปิดมีมาตราส่วนตามมาตรวัด (Likert Scale) ซึ่งแบ่งมาตราวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของ

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีขั้นตอนคือนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาค่าความตรง (Validity) โดยนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย พร้อมทั้งเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ประกอบด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงและหาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หมายถึง การที่เครื่องมือวัดมีข้อคำถามตรงตามเรื่องที่ต้องการจะวัด วิธีการวิเคราะห์จะดำเนินการหลังจากได้สร้างเครื่องมือวัดแล้ว โดยมีวิธีการดังนี้

1. ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ 3 คน ช่วยประเมินเป็นรายบุคคลว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

- + 1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

2. นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกคนที่ประเมินมารวมลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย สำหรับข้อคำถามแต่ละข้อ ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

I.O.C. คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์
(index of item – objective congruence)

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งผลคะแนนที่ได้ ข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ได้ทำการปรับปรุงจนผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องและดำเนินการขั้นต่อไป

ค่า IOC ที่ได้อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งหมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ทำการพิจารณาแบบสอบถามและลงมติว่า เนื้อหา การใช้ภาษาและโครงสร้างของแบบสอบถามถูกต้อง และได้มีค่าผ่านเกณฑ์ 78 ข้อ

3. จากนั้นนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Try out) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 ตัวอย่าง ตามที่ Yurdugul (2008) พบว่าน้อยสุด 30 ตัวอย่าง พอที่จะทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือได้ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) จากการนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.975 และทุกข้อมีค่าสัมประสิทธิ์มากกว่า 0.70 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally and Bernstein (1994) ได้นำเสนอว่า การหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ในระดับมากกว่า 0.70 ถือว่า แบบสอบถามนั้นเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

ตาราง 1 แสดงผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๗Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standradized Items	N of Items
0.975	0.976	78

3.5 วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขต เนื้อหา

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาความเที่ยง (Validity) ของภาษา เนื้อหาตลอดจนความครอบคลุมพร้อมกับขอคำแนะนำเพิ่มเติมและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านวิชาการ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton (1997) โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาปรากฏว่า ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ขั้นที่ 7 นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach โดยค่าอัลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 < \alpha < 1$ และค่าที่ใกล้เคียง 1 มาก แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (Cronbach, L.J., 1951)

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขั้นที่ 9 นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างรวม 392 คน

ขั้นที่ 10 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำข้อมูลที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์มาทำการลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วจึงนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์วิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 4 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยการนำผลของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อจัดองค์ประกอบและนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) เป็นการดูทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ระหว่าง ลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย และระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล (เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2) โดยมี Correlation Coefficient (r) หรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์นี้ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นี้จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 ถึง +1.0 ซึ่งหากมีค่าใกล้ -1.0 นั้นหมายความว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมากในเชิงตรงกันข้าม หากมีค่าใกล้ +1.0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก และหากมีค่าเป็น 0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ทั้งนี้ การที่ตัวแปรทั้งสองตัวมีค่าสหสัมพันธ์แสดงออกถึงความสัมพันธ์กันนั้น หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีแนวโน้มจะไปในทางเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าตัวแปรทั้งสองนั้นเป็นปัจจัย หรือเป็นเหตุผลของกันและกัน ทั้งนี้จึงต้องนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Regression) ต่อไป

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เป็นการวิเคราะห์การถดถอยเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล (เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 3) เป็นการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์หรือสร้างสมการทำนายหรือพยากรณ์ตัวแปรตาม (Y) หนึ่งตัว จากกลุ่มตัวแปรอิสระ (X) หลายตัวนั้น

ตัวแปรอิสระที่นำมาวิเคราะห์จะต้องมีหลักฐานตามทฤษฎีหรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องว่าเป็นตัวแปรต้นเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม

3.7 การแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณ

ลักษณะสภาพแวดล้อม รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย และความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ในการแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้มาตราวัด 2 มาตรา ได้แก่

1. การแปลผลจากมาตราวัดแบบ Likert Scale ที่มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ ระดับสูงที่สุด ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ ระดับต่ำสุด ซึ่งได้จากข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อม รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยและความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล โดยสามารถแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ (Best 1981: 179 – 187) มีวิธีการคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้นแต่ละระดับมี ดังนี้

1.00 – 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	เห็นด้วยน้อย
2.61 – 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
3.41 – 4.20	เห็นด้วยมาก
4.21 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

2. การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรจากผลการวิเคราะห์เชิงตัวเลขหรือเชิงปริมาณ ให้สามารถแปลความหมายรับรู้และเข้าใจได้อย่างชัดเจนเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ได้แก่ ลักษณะสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย และตัวแปรตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้แก่ ลักษณะสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยและความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

จึงได้กำหนดระดับความสัมพันธ์เพื่อแปลความหมายเป็นรายชื่อเพื่อให้อธิบายในแต่ละความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจนมากที่สุด เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และทำนายแนวทางการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Best,1977:240) ตามวัตถุประสงค์ที่ 1

2.1 สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชน ที่ไม่มีการแสดงของช้าง แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความงามช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์มากที่สุด นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความงามช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความงามช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว อาจไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและ กิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว ไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

2.2 สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างกับรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง จากการแสดงของช้าง แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขก ด้วยวง มากที่สุด นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มี

การแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวย่างดี มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวงง นักท่องเที่ยวยังได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยวซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวย่างดี มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวงง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวย่างดี อาจไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขก ด้วยวงง นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะ

เกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวยุคใหม่ ไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวดนักท่องเที่ยวยุคใหม่และกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวง นักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

2.3 สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างกับรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวยุคใหม่อย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวยุคใหม่ มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่างมากที่สุด นักท่องเที่ยวยุคใหม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวยุคใหม่อย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวยุคใหม่ มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง นักท่องเที่ยวยุคใหม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวยุคใหม่อย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวยุคใหม่ มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ

การนั่งหลังข้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว อาจไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังข้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว ไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังข้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

2.4 สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อันสูงส่งของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์มากที่สุด นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยวซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้

มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้อ้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้อ้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว อาจไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้อ้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว ไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

2.5 สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้อ้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้

มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงข้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงข้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงข้างอัมแขนด้วยวงมากที่สุด นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับข้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ข้างสามารถฝึกและบังคับข้างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงข้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงข้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงข้างอัมแขนด้วยวง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับข้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ข้างสามารถฝึกและบังคับข้างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงข้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงข้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงข้างอัมแขนด้วยวง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับข้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ข้างสามารถฝึกและบังคับข้างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว อาจไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงข้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างดำน้ำ

กิจกรรมการแสดงช่างนวนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวงง นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว ไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวงง นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

2.6 สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่างมากที่สุด นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และ

ตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้ช่างได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังข้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้ช่างได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว อาจไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังข้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง นักท่องเที่ยวอาจไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้ช่างได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว ไม่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังข้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Best,1977:240) ตามวัตถุประสงค์ที่ 2

2.7 สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์พิเศษน่าประทับใจ นำมา

ท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีมากให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยวให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ มีความนำมาท่องเที่ยวน้อย ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์น้อย ไม่ค่อยนำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีเอกลักษณ์น้อย ไม่นำมาท่องเที่ยว ไม่ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว ไม่มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้ไม่ยอมกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.8 สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่น่าประทับใจ น่าสนใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว ไม่มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ ไม่น่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้ไม่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.9 สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์พิเศษน่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีมากให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ มีความน่ามาท่องเที่ยวน้อย ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่ง

ห้องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์น้อย ไม่น่ามาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีเอกลักษณ์น้อย ไม่น่ามาท่องเที่ยว ไม่ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว ไม่มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้ไม่อยากจะกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.10 สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่น่าประทับใจ น่าสนใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่องได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่น่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และ

ตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่อได้ว่ามีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้ใช้และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่อได้ว่ามีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว ไม่มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ ไม่น่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้ไม่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.11 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช่างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช่างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ่าง ความรู้ช่าง การเรียนรู้พฤติกรรมของช่างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช่างที่ไม่มีการแสดงของช่างช่วยส่งเสริมให้ช่างไม่สูญเสียพันธุ์ มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษน่าประทับใจ น่าสนใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก มีนักท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช่างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ่าง ความรู้ช่าง การเรียนรู้พฤติกรรมของช่างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช่างที่ไม่มีการแสดงของช่างช่วยส่งเสริมให้ช่างไม่สูญเสียพันธุ์ มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ น่าสนใจ มีนักท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช่างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ่าง ความรู้ช่าง การเรียนรู้พฤติกรรมของช่างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช่างที่ไม่มีการแสดงของช่างช่วยส่งเสริมให้ช่างไม่สูญเสียพันธุ์ มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความน่าสนใจน้อย มีนักท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช่างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ่าง ความรู้ช่าง การเรียนรู้พฤติกรรมของช่างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช่างที่ไม่มีการแสดงของช่างช่วยส่งเสริมให้ช่างไม่สูญเสียพันธุ์ มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี การเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ ไม่มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ ไม่น่าสนใจ ซึ่งทำให้ไม่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.12 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควาบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี การเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าประทับใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี การเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี การเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี การเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี การเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ดี และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ ไม่มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่

ไม่น่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้ไม่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.13 รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควาซบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักร้องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษน่าประทับใจ น่าสนใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักร้องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ น่าสนใจ มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักร้องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักร้องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้าง

โยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามถนนนอน ช้างเตะฟุตบอลช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขก ด้วยวง ไม่มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ ไม่น่าสนใจ ซึ่งทำให้ไม่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.14 รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา แปลความหมาย ความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปีครึ่ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามถนนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าประทับใจ น่าสนใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปีครึ่ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามถนนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปีครึ่ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามถนนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปีครึ่ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามถนนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดง

ช่างอุ้มแขกด้วยวง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง กิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปีครึ่ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเต็นรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวนดนักท่องเที่ยงและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวง ไม่มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ ไม่น่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้ไม่อยากกลับมาท่องเที่ยว

2.15 รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษน่าประทับใจ น่าสนใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ น่าสนใจ มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง ไม่มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ ไม่น่าสนใจ ซึ่งทำให้ไม่อยากจะกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.16 รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา แปลความหมายความสัมพันธ์ ดังนี้

0.81-1.00 มีความสัมพันธ์กันมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่น่าประทับใจ น่าสนใจและชื่นชอบเป็นอย่างมาก แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.51-0.80 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.21-0.50 มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

0.01-0.20 มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก

0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึง กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง ไม่มีมอบ

ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ ไม่น่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกน่าเบื่อ และไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้ไม่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

3.8 สรุป

การกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยและการกำหนดขั้นตอนของการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการคัดเลือกและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง รวมไปถึงการกำหนดเครื่องมือวิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือในการดำเนินงานเพื่อนำมาใช้ในการตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ผลการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วได้นำข้อมูลมาตรวจสอบและพบว่าไม่มีข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ จำนวน 392 คน ผลการศึกษา ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้สอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 392 คน เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเทศบาล พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ดังนี้

ตาราง 2 การวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

ประชากรศาสตร์	จำนวน		ประชากรศาสตร์	จำนวน	
	นักท่องเที่ยว	(ร้อยละ)		นักท่องเที่ยว	(ร้อยละ)
เพศ			อาชีพ		
ชาย	145	38.0	นักเรียน / นักศึกษา	136	34.7
หญิง	243	62.0	ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ	48	12.2
อายุ			พนักงานรัฐวิสาหกิจ	35	8.9
20 – 30 ปี	152	38.8	พนักงานเอกชน	53	13.5
31 – 40 ปี	93	23.7	ธุรกิจส่วนตัว	68	17.3
41 – 50 ปี	66	16.8	ว่างงาน	28	7.1
51 – 60 ปี	48	12.2	เกษียณอายุ	24	6.1
61 ปีขึ้นไป	33	8.4			

ประชากรศาสตร์	จำนวน	
	นักท่องเที่ยว	(ร้อยละ)
การศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	59	15.1
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	78	19.9
อนุปริญญา	58	14.8
ปริญญาตรี	166	42.3
ปริญญาโท	19	4.8
ปริญญาเอก	12	3.1

จากตาราง 2 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (62%) มีอายุระหว่าง 20-30 ปี (38.8%) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (42.3%) และมีเป็นนักเรียน/นักศึกษา (34.7%)

ตาราง 3 การวิเคราะห์แรงจูงใจในการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยผลักดัน			
ต้องการการท่องเที่ยวพักผ่อนที่เป็นในรูปแบบการท่องเที่ยวข้าง	4.15	.907	เห็นด้วยมาก
ต้องการความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น	4.25	.892	เห็นด้วยมากที่สุด
ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการในปางช้าง / กิจกรรมพิเศษ	4.11	.966	เห็นด้วยมาก
ต้องการความรู้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของช้าง	4.09	.969	เห็นด้วยมาก
ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว	4.13	1.062	เห็นด้วยมาก
ต้องการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ช้าง	4.11	1.036	เห็นด้วยมาก
ต้องการสัมผัสช้างอย่างใกล้ชิด	4.03	1.040	เห็นด้วยมาก
ปัจจัยดึงดูด			
ปางช้างมีวัฒนธรรมศิลปะและประเพณีที่สนใจ	4.00	1.061	เห็นด้วยมาก
ปางช้างมีความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น	4.08	1.057	เห็นด้วยมาก
ปางช้างมีกิจกรรมสันทนาการที่หลากหลาย	4.05	1.026	เห็นด้วยมาก
ปางช้างมีความสะดวกสบาย เพียงพอและเหมาะสม	4.02	1.060	เห็นด้วยมาก
ปางช้างมีบรรยากาศที่มีความอุดมสมบูรณ์สำหรับช้าง	4.02	1.110	เห็นด้วยมาก
ปางช้างมีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นที่กลมกลืนกัน	4.08	1.073	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 3 พบว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยเป็นดังนี้

ปัจจัยผลักดันที่ทำให้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ต้องการความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ ต้องการการท่องเที่ยวพักผ่อนที่เป็นในรูปแบบการท่องเที่ยวข้าง ($\bar{X} = 4.15$) ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ($\bar{X} = 4.13$) ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสันทนาการที่ในปางช้าง / กิจกรรมพิเศษ และต้องการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ช้าง มีอัตราที่เท่ากัน ($\bar{X} = 4.11$) ต้องการความรู้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของช้าง ($\bar{X} = 4.09$) และต้องการสัมผัสช้างอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.03$)

ปัจจัยดึงดูดที่ทำให้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ปางช้างมีความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น และปางช้างมีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นที่กลมกลืนกัน มีอัตราที่เท่ากัน ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือ ปางช้างมีกิจกรรมสันทนาการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.05$) ปางช้างมีความสะดวกสบาย เพียงพอและเหมาะสม และปางช้างมีบรรยากาศที่มีความอุดมสมบูรณ์สำหรับช้าง มีอัตราที่เท่ากัน ($\bar{X} = 4.02$) และปางช้างมีวัฒนธรรมศิลปะและประเพณีที่สนใจ ($\bar{X} = 4.00$)

ในการวิเคราะห์ลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบวิธีตัวประกอบหลักปัจจัย (Principal Components Factoring) มีค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) 0.955 และ Bartlett's Test 9985.038 โดยทั้งหมดมีค่า p value มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่าข้อมูลที่ได้จากการเก็บกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยมี 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง (46.77%) ตัวแปรที่ได้ รวมทั้งหมด 12 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.632 – 0.847 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง องค์ประกอบที่มีองค์ประกอบย่อยมากที่สุด โดยเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพความเป็นอยู่ของช้างทั้งในเรื่องการดูแล และการจัดการบรรยากาศภายในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับช้างมากที่สุด

2. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (34.00%) ตัวแปรที่ได้ รวมทั้งหมด 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.700 – 0.835 เป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลช้างโดยมุ่งเน้นในการให้ความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรม

การท่องเที่ยวต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมถึงควบคุมการให้อาหารที่เพียงพอและเหมาะสมกับช้าง โดยมีรายละเอียดตามตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย

Factor	Mean	Factor Loading	Communality	Eigen Value	% of Variance	Reliability Coefficient
องค์ประกอบที่ 1						
สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	4.00	0.780	0.825	75.11	46.77	0.97
1. สภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับช้าง	3.96	0.790	0.749			
2. ที่อยู่อาศัยสะอาดและถูกสุขอนามัย	3.92	0.815	0.808			
3. มีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรกับช้าง	3.99	0.805	0.847			
4. ให้เวลาช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ	4.00	0.800	0.847			
5. ช้างแต่ละเชือกมีอิสระและพื้นที่เฉพาะในการฝึก	3.99	0.632	0.775			
6. ปางช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ในการฝึกช้างแบบไทย	4.03	0.694	0.801			
7. มีช่วงเวลาในการฝึกช้างที่เหมาะสม	3.94	0.787	0.823			
8. ผู้ฝึกช้างมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกช้างเป็นอย่างดี	4.01	0.793	0.835			
9. มีกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับช้าง	4.08	0.748	0.815			
10. มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	4.07	0.813	0.864			

Factor	Mean	Factor Loading	Communality	Eigen Value	% of Variance	Reliability Coefficient
11. มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง เช่น ป้ายเตือน	4.03	0.847	0.871			
12. มีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความปลอดภัยของช่างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว	4.06	0.837	0.867			
องค์ประกอบที่ 2 สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	4.15	0.769	0.777	5.66	34.00	0.94
1. ปางช่างมีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมสำหรับช่าง	4.15	0.761	0.763			
2. ปางช่างมีการควบคุมอาหารที่เพียงพอให้กับช่าง	4.11	0.754	0.731			
3. ปางช่างมีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	4.10	0.835	0.807			
4. ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่อใจได้	4.19	0.807	0.814			
5. ปางช่างมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว	4.21	0.759	0.778			
6. ปางช่างมีเจ้าหน้าที่ คอยดูแลนักท่องเที่ยวในด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	4.19	0.700	0.770			
Total Variance Explained				80.77		

จากตาราง 4 องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ และมีค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained)

ในการวิเคราะห์รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยได้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบวิธีตัวประกอบหลักปัจจัย (Principal Components Factoring) มีค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) 0.927 และ Bartlett' s Test 10888.826 โดยทั้งหมดมีค่า p value มีค่าน้อยกว่า 0.05

จึงกล่าวได้ว่า ข้อมูลที่ได้จากการเก็บกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยสามารถสรุปได้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง (33.96%) ตัวแปรที่ได้ รวมทั้งหมด 11 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.615-0.894 เป็นองค์ประกอบที่มีองค์ประกอบย่อยมากที่สุด โดยเกี่ยวข้องกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติป่าไม้และชุมชน ซึ่งมีบรรยากาศใกล้เคียงกับธรรมชาติของช้างมากที่สุด

2. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง (22.67%) ตัวแปรที่ได้ รวมทั้งหมด 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.752 – 0.859 มุ่งเน้นการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว โดยเกี่ยวข้องกับการนำช้างมาเพื่อแสดงความบันเทิงให้ เช่นความแสนรู้ ความฉลาดของช้าง

3. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ (22.10%) ตัวแปรที่ได้ รวมทั้งหมด 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.675-0.910 โดยการมีช้างเป็นสิ่งดึงดูดหลักและมีความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เพื่อแสดงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ความผูกพันของช้างกับคนไทยในอดีต โดยมีรายละเอียดตามตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวใน
แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

Factor	Mean	Factor Loading	Communality	Eigen Value	% of Variance	Reliability Coefficient
องค์ประกอบที่ 1 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง	4.11	0.80	0.736	51.53	33.96	0.95
1. กิจกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ของการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน	4.14	0.879	0.793			
2. กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ และการเยี่ยมชมลูกช้าง	4.16	0.849	0.769			
3. กิจกรรมการฝึกเป็นควาญช้างสมัครเล่น เรียนรู้วิธีแห่งควาญช้าง เรียนรู้ช้าง	4.11	0.829	0.785			
4. กิจกรรมการอาบน้ำช้าง	3.96	0.652	0.665			
5. กิจกรรมช้างวาดรูป	3.92	0.677	0.736			
6. กิจกรรมนั่งช้างชมธรรมชาติ ศึกษาระบบนิเวศในป่า ชมความงามของป่าเขา ชมหมู่บ้านช้าง และเรียนรู้พฤติกรรมของช้างในธรรมชาติป่าไม้	4.20	0.837	0.743			
7. กิจกรรมการพักผ่อนกางเต็นท์ ที่บริเวณลานช้าง	3.97	0.615	0.481			
8. กิจกรรมการให้อาหารช้าง ศึกษาเรียนรู้ชมพฤติกรรมของช้าง	4.26	0.866	0.791			

Factor	Mean	Factor Loading	Communality	Eigen Value	% of Variance	Reliability Coefficient
9. กิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง เช่น เลี้ยงช้าง ตัดหญ้าให้ช้าง ปลุกต้นกล้วยให้ช้าง ปั่นอาหารให้ช้าง และบริจาคอาหารให้ช้าง	4.21	0.894	0.815			
1.10 กิจกรรมท่องเที่ยว บ้านควาญช้างชาวกะเหรี่ยง	4.19	.864	0.764			
1.11 กิจกรรมการถ่ายรูป กับช้าง	4.16	.861	0.756			
องค์ประกอบที่ 2 รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง	3.27	0.804	0.850	21.49	22.67	0.96
1. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ	3.16	0.846	0.862			
2. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล	3.23	0.859	0.885			
3. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ	3.33	0.805	0.855			
4. กิจกรรมการแสดงช้าง นวดนักรท่องเที่ยว	3.27	0.752	0.803			
5. กิจกรรมการแสดงช้าง อุ้มแขกด้วยวง	3.40	0.760	0.847			

Factor	Mean	Factor Loading	Communality	Eigen Value	% of Variance	Reliability Coefficient
องค์ประกอบที่ 3 รูปแบบกิจกรรมในแหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์	3.65	0.792	0.828	5.72	22.10	0.95
1. กิจกรรมการแสดงโชว์ ยูทหัตถ์	3.78	0.910	0.881			
2. กิจกรรมที่แสดงความ เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เช่น การแต่งกายแบบช้าง ไทยโบราณ	3.84	0.889	0.883			
3. กิจกรรมการแสดง เรื่องราวความเป็นมาของ ประวัติศาสตร์ไทย	3.81	0.788	0.817			
4. กิจกรรมนั่งหลังช้างชม โบราณสถาน	3.51	0.783	0.804			
5. กิจกรรมลอดใต้ท้องช้าง เพื่อเสริมสิริมงคล	3.44	0.707	0.783			
6. กิจกรรมชมสินค้าที่ระลึก ในแหล่งท่องเที่ยวช้าง	3.52	0.675	0.805			
Total Variance Explained				78.74		

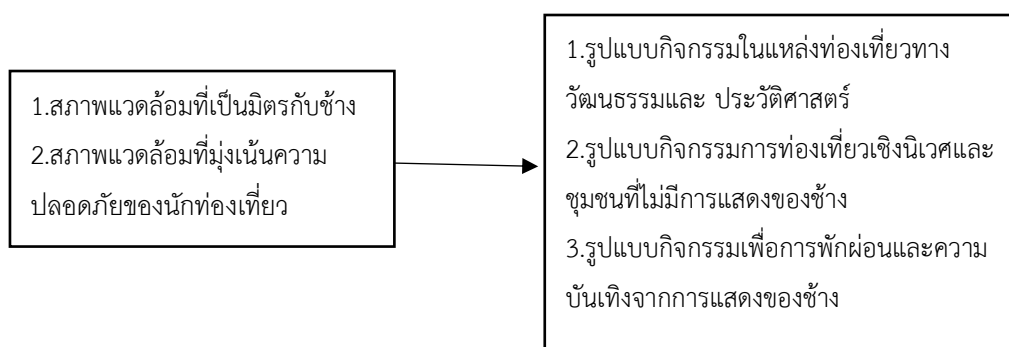
จากตาราง 5 องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ และมีค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained) 78.74

4.2 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

ทดสอบสมมติฐานที่ 1

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

ภาพ 4.1 กรอบการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1

ที่มา: พัฒนาเพื่อการศึกษาครั้งนี้

H_0 : ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยไม่มีความสัมพันธ์ กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

H_1 : ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

สำหรับการวิเคราะห์ สมมติฐานที่ 1 ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (Correlation) หรือค่าสหสัมพันธ์เป็นการดูทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ระหว่าง ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลและตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมี correlation coefficient (r) หรือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์นี้ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นี้จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 ถึง +1.0 ซึ่งหากมีค่าใกล้ -1.0 นั้นหมายความว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมากในเชิงตรงกันข้าม หากมีค่าใกล้ +1.0 นั้นหมายความว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก และหากมีค่าเป็น 0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน

สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มีระดับความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นามาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

แต่มีรูปแบบกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่ำหรือน้อย ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ซึ่งแปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความ

บั้นเหิงจากการแสดงของข้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ มีความน่ามาท่องเที่ยวน้อย ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง อาจเพราะว่าทั้งสองรูปแบบกิจกรรมมีบรรยากาศทางธรรมชาติและพฤติกรรมของข้างที่น้อยกว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของข้างที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันที่ใส่ใจการอนุรักษ์ข้างและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและตรงตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรม เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับข้างและสามารถรับรู้ได้จากสิ่งที่นักท่องเที่ยวมองเห็น และสมมติฐานการวิจัยที่ 1 สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson พบว่า ค่า Significant level มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ($0.000 < 0.05$) คือลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่า มีค่า .563** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นักท่องเที่ยวมองว่าลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพราะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี น่ามาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละตัวแปรโดยตัวแปรต้น ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับข้างและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของข้าง รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของข้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบันจากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ทราบข้อมูลว่าแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในปัจจุบันมีสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมเชื่อมโยงกันหรือไม่เพื่อหาแนวการพัฒนาต่อไป สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อตามตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย เป็นรายชื่อ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย (รายชื่อ)	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว		แปลผล
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	
1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	- รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง		
ปางช้างมีสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.643**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีที่อยู่อาศัยสำหรับช้างที่สะอาดและถูกสุขอนามัย	0.661**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรกับช้าง	0.745**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ช้างแต่ละเชือก มีอิสระและพื้นที่เฉพาะในการฝึก	0.726**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ในการฝึกช้างแบบไทย	0.748**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีช่วงเวลาในการฝึกช้างที่เหมาะสม	0.740**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ผู้ฝึกช้างมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกช้างเป็นอย่างดี	0.764**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับช้าง	0.777**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.791**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว	0.755**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความปลอดภัยของช้างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว	0.769**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมปานกลาง

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลในประเทศไทย (รายชื่อ)	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
2. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว	- รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ ไม่มีการแสดงของช้าง		
ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.681**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เพียงพอให้กับช้าง	0.665**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัย ของนักท่องเที่ยว	0.675**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมปานกลาง
ควาญช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้	0.726**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้กับ นักท่องเที่ยว	0.752**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมปานกลาง
ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลนักท่องเที่ยวในด้าน ความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	0.755**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมปานกลาง
1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	- รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง จาก การแสดงของช้าง		
ปางช้างมีสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.353**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือ ต่ำ
ปางช้างมีที่อยู่อาศัยสำหรับช้างที่สะอาดและถูก สุขอนามัย	0.344**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือ ต่ำ
ปางช้างมีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรกับช้าง	0.388**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือ ต่ำ
ปางช้างมีเวลาให้ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ ของช้าง	0.398**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือ ต่ำ
ช้างแต่ละเชือก มีอิสระและพื้นที่เฉพาะในการฝึก	0.311**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือ ต่ำ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว เทศบาลในประเทศไทย (รายชื่อ)	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
ปางช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ในการฝึกช้าง แบบไทย	0.387**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือ ต่ำ
ปางช้างมีช่วงเวลาในการฝึกช้างที่เหมาะสม	0.383**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ผู้ฝึกช้างมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกช้างเป็น อย่างดี	0.426**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับ ช้าง	0.401**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและ นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.432**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุ หรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและ นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายเตือน	0.423**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความปลอดภัย ของช้างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว	0.437**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
2. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว	- รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจาก การแสดงของช้าง		
ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมสำหรับ ช้าง	0.228**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เพียงพอให้กับ ช้าง	0.179**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยมาก
ปางช้างมีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	0.202**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยมาก
ความรู้อาสาสมัครฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้	0.285**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้กับ นักท่องเที่ยว	0.268**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลนักท่องเที่ยวใน ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	0.295**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่ง ท่องเที่ยว เทศบาลในประเทศไทย (รายชื่อ)	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	- รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์		
ปางช้างมีสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.240**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีที่อยู่อาศัยสำหรับช้างที่สะอาดและถูก สุขอนามัย	0.234**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรกับ ช้าง	0.291**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีเวลาให้ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ ของช้าง	0.288**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ช้างแต่ละเชือก มีอิสระและพื้นที่เฉพาะในการ ฝึก	0.232**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ในการฝึกช้าง แบบไทย	0.306**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีช่วงเวลาในการฝึกช้างที่เหมาะสม	0.251**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ผู้ฝึกช้างมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกช้างเป็น อย่างดี	0.287**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับ ช้าง	0.299**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและ นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.313**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุ หรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและ นักท่องเที่ยว	0.292**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความปลอดภัย ของช้างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว	0.312**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลในประเทศไทย (รายชื่อ)	รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
2. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว	- รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์		
ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.258**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เพียงพอให้กับช้าง	0.210**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีการใช้ใส่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความ ปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	0.255**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ควาญช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้	0.309**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้กับ นักท่องเที่ยว	0.282**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ
ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลนักท่องเที่ยวในด้าน ความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	0.275**	0.00	พื้นที่มีความเหมาะสมใน การจัดกิจกรรมน้อยหรือต่ำ

จากตาราง 6 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
เทศบาลในประเทศไทยกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลเป็นรายข้อมี
รายละเอียด ดังนี้

สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มี
การแสดงของช้างมีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า
.816** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันมาก โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปล
ความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ
มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมี
ความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและ
นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับ
ช้างและนักท่องเที่ยวเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรม
เรียนรู้วิถีแห่งควาญช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้างที่ไม่มี
การแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์มากที่สุด ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับ
ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

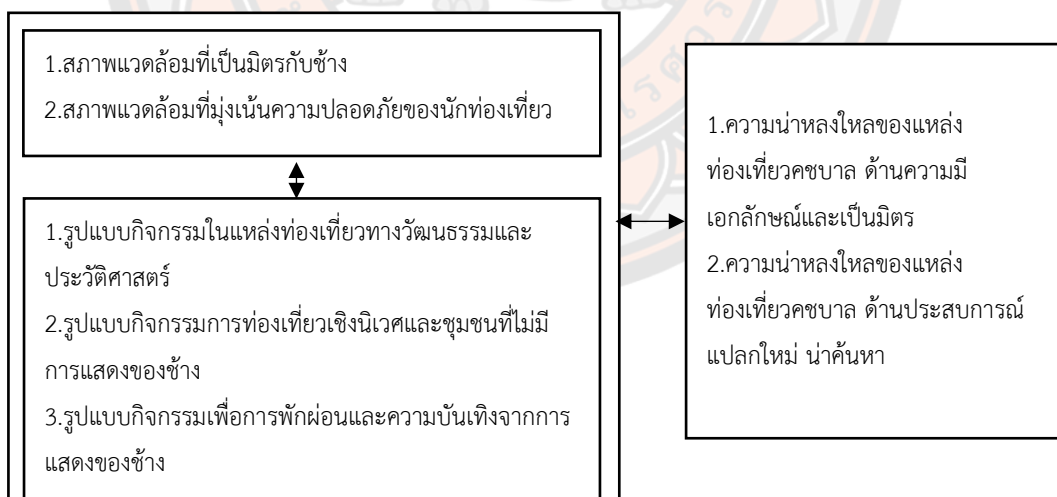
ครั้ง และสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างกับรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .431** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างขนาดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง และสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างกับรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .308** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงโชว์ ยุทธหัตถิเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล และการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .807** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความซื่อ กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .277** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีความ

เหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงข้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงข้างนวดนักร้องเที่ยว และกิจกรรมการแสดงข้างอุ้มแขนด้วยวง นักร้องเที่ยว ได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง และสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีความสัมพันธ์ $.302^{**}$ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบข้างไทยโบราณ การนั่งหลังข้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล และการชมสินค้าที่ระลึกจากข้าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อาจกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

4.3 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

ภาพ 4.2 กรอบการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2

ที่มา: พัฒนาเพื่อการศึกษาครั้งนี้

สำหรับการวิเคราะห์ที่ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ correlation หรือ ค่าสหสัมพันธ์เป็นการดูทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ระหว่าง ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยกับตัวแปรตาม ได้แก่ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร
2. ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา
3. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร
4. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา

โดยมี correlation coefficient (r) หรือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์นี้ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นี้จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 ถึง +1.0 ซึ่งหากมีค่าใกล้ -1.0 นั้นหมายความว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมากในเชิงตรงกันข้าม หากมีค่าใกล้ +1.0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก และหากมีค่าเป็น 0 นั้นหมายความว่า ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ correlation จะต้องใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ของความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบวิธีตัวประกอบหลักปัจจัย (Principal Components Factoring) มีค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) 0.962 และ Bartlett's Test 16470.416 โดยทั้งหมดมีค่า p value มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ข้อมูลที่ได้จากการเก็บกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงสำรวจเกี่ยวกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย จากการวิเคราะห์พบว่า องค์ประกอบของความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย มี 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร (45.26%) ตัวแปรที่ได้ รวมทั้งหมด 14 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.631- 0.869 โดยเกี่ยวข้องกับความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว มีบรรยากาศที่อบอุ่นสามารถรับรู้ได้ถึงความเป็นมิตร
2. ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา (34.54%) ตัวแปรที่ได้ทั้งหมด 11 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.772- 0.844 โดยเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ รู้สึกผ่อนคลายอยากอยู่นาน ๆ และรับรู้ได้ถึงคุณค่า โดยมีรายละเอียดตามตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว
คชบาล

Factor	Mean	Factor Loading	Communality	Eigen Value	% of Variance	Reliability Coefficient
องค์ประกอบที่ 1	3.88	0.796	0.787	70.49	45.26	0.98
ด้านความมีเอกลักษณ์ และเป็นมิตร						
สถานที่แห่งนี้มีสไตล์ที่เป็น เอกลักษณ์	3.93	.826	.755			
รู้สึกว่ที่นี่แตกต่างจากที่อื่น	3.94	.863	.817			
สถานที่นี้มีความเป็นท้องถิ่น	3.94	.869	.822			
สถานที่แห่งนี้มีพื้นที่ริมพิเศษ	3.93	.843	.827			
สถานที่นี้สามารถเชื่อมโยง กับประสบการณ์ชีวิตได้	3.88	.842	.837			
บรรยากาศที่นี่เป็นแบบที่ ชอบ	3.77	.782	.815			
สถานที่แห่งนี้สะท้อนให้เห็น ถึงสไตล์ส่วนตัวอย่างแท้จริง	3.80	.753	.746			
ที่แห่งนี้สะท้อนตัวตนที่ แท้จริง	3.94	.751	.779			
การเยี่ยมชมสถานที่แห่งนี้ สามารถแสดงให้เห็นตัวตน ว่าอยากเป็นเช่นไร	3.92	.748	.773			
แหล่งท่องเที่ยวนี้ได้รับการ สนับสนุนจากภูมิภาค	3.83	.682	.733			
สถานที่แห่งนี้มีคนท้องถิ่นที่ เป็นมิตรและอัธยาศัยดี	3.74	.631	.729			
ที่นี่มีพนักงานบริการที่ อบอุ่น	3.93	.826	.755			
มีสิ่งอำนวยความสะดวกใน การบริการของที่นี่สามารถ ตอบสนองความต้องการ	3.94	.863	.817			

Factor	Mean	Factor Loading	Communality	Eigen Value	% of Variance	Reliability Coefficient
ที่แห่งนี้ให้บริการ ท่องเที่ยวที่เป็นกันเอง	3.94	.869	.822			
องค์ประกอบที่ 2 ด้านประสบการณ์แปลก ใหม่ น่าค้นหา	3.96	0.815	0.802	9.313	34.54	0.97
สถานที่แห่งนี้มี ประสบการณ์ที่แตกต่างจาก ชีวิตประจำวัน	4.00	.772	.801			
สถานที่แห่งนี้มีหลายจุดแวะ พักและสิ่งที่คุณค่าแก่การ สำรวจ	3.98	.822	.820			
สามารถสัมผัสประสบการณ์ ที่แปลกใหม่	4.08	.799	.803			
สถานที่ท่องเที่ยวมีกิจกรรม เพื่อการพักผ่อนที่หลากหลาย	4.01	.817	.806			
สถานที่แห่งนี้ให้ ประสบการณ์ทางประสาท สัมผัสที่หลากหลาย	3.81	.790	.762			
รู้สึกไม่เบื่อเลยในขณะที่อยู่ใน สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้	3.95	.833	.828			
แหล่งท่องเที่ยวคุ้มค่ากับเงิน สามารถผ่อนคลายในที่แห่ง นี้ได้	4.01	.844	.825			
ได้รับประสบการณ์ทาง ประสาทสัมผัส	3.95	.835	.795			
ที่แห่งนี้ช่วยให้รับรู้ ความรู้สึกดี ๆ	3.80	.801	.766			
อยากอยู่ที่นี่นานกว่านี้	3.98	.837	.802			
Total Variance Explained				79.08		

จากตาราง 7 องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ และมีค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล สามารถสรุปออกได้ 2 องค์ประกอบดังที่กล่าวมาข้างต้น จากนั้นได้รวมองค์ประกอบทั้ง 2 ด้าน ให้เป็น 1 ตัวแปรตาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ในวัตถุประสงค์ที่ 2 และ 3

สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล มีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่านักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล โดยเฉพาะในด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร มากกว่า ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหาและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง มีความสัมพันธ์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมากที่สุด เพราะนักท่องเที่ยวอาจมองว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลและเหมาะสมมากที่สุด

โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson พบว่า ค่า Significant level มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ($0.000 < 0.05$) คือ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .668** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายชื่อตามตาราง 8

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวของชาวไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย เป็นรายชื่อ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย (รายชื่อ)	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
ลักษณะของสภาพแวดล้อม			
สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	- ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร		
1. ปางช้างมีสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.603**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
2. ปางช้างมีที่อยู่อาศัยสำหรับช้างที่สะอาดและถูกสุขอนามัย	0.630**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
3. ปางช้างมีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรกับช้าง	0.674**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
4. ช้างแต่ละเชือก มีอิสระและพื้นที่เฉพาะในการฝึก	0.589**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
5. ปางช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ในการฝึกช้างแบบไทย	0.618**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
6. ปางช้างมีช่วงเวลาในการฝึกช้างที่เหมาะสม	0.668**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
7. ผู้ฝึกช้างมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกช้างเป็นอย่างดี	0.685**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
8. ปางช้างมีกิจกรรมที่แสดงความเป็นมิตรกับช้าง	0.640**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
9. ปางช้างมีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.686**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
10. ปางช้างมีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว	0.680**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย (รายชื่อ)	ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
11. ปางช้างมีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความปลอดภัยของช้างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว	0.700**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	0.652**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง
สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	- ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร		
1. ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.514**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง
2. ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เพียงพอให้กับช้าง	0.486**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
3. ปางช้างมีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	0.503**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
4. ความรู้ช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้	0.518**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง
5. ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว	0.537**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง
6. ปางช้างมีเจ้าหน้าที่ พนักงานคอยนักท่องเที่ยวในด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	0.567**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	0.511	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง
สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	- ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา		
1. ปางช้างมีสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.471**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
2. ปางช้างมีที่อยู่อาศัยสำหรับช้างที่สะอาดและถูกสุขอนามัย	0.481**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
3. ปางช้างมีสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรกับช้าง	0.539**	0.00	นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย (รายชื่อ)	ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
4. ช่างแต่ละเชือก มีอิสระและพื้นที่เฉพาะในการฝึก	0.482**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
5. ปางช้างมีความเป็นเอกลักษณ์ในการฝึกช้างแบบไทย	0.502**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
6. ปางช้างมีช่วงเวลาในการฝึกช้างที่เหมาะสม	0.513**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
7. ผู้ฝึกช้างมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกช้างเป็นอย่างดี	0.553**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
8. ปางช้างมีกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นมิตรกับช้าง	0.509**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
9. ปางช้างมีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน	0.551**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
10. ปางช้างมีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยวเที่ยว	0.539**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
11. ปางช้างมีบรรยากาศที่บ่งบอกถึงความปลอดภัยของช้างจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว	0.579**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	0.519	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	- ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา		
1. ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมสำหรับช้าง	0.408**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
2. ปางช้างมีการควบคุมอาหารที่เพียงพอให้กับช้าง	0.366**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
3. ปางช้างมีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	0.406**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
4. ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้	0.445**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลของประเทศไทย (รายชื่อ)	ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
5. ปางช้างมีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้ความรู้ กับนักท่องเที่ยว	0.450**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
6. ปางช้างมีเจ้าหน้าที่ คอยดูแล นักท่องเที่ยวในด้านความปลอดภัยอย่าง เคร่งครัด	0.477**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
ค่าเฉลี่ย	0.425	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ ชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง	- ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร		
1. กิจกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ของการ อนุรักษ์ช้างกับชุมชน	0.602*	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
2. กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ และ การเยี่ยมชมลูกช้าง	0.599**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
3. กิจกรรมการฝึกเป็นควาญช้างสมัครเล่น เรียนรู้วิถีแห่งควาญช้าง เรียนรู้ช้าง	0.646**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
4. กิจกรรมการอาบน้ำช้าง	0.512**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
5. กิจกรรมช้างวาดรูป	0.598**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
6. กิจกรรมนั่งช้างชมธรรมชาติ ศึกษา ระบบนิเวศในป่า ชมความงามของป่าเขา ชมหมู่บ้านช้าง และเรียนรู้พฤติกรรมของ ช้างในธรรมชาติป่าไม้	0.508**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
7. กิจกรรมการพักผ่อนกางเต็นท์ ที่บริเวณ ลานช้าง	0.473**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
8. กิจกรรมการให้อาหารช้าง ศึกษาเรียนรู้ ชมพฤติกรรมของช้าง	0.532**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย (รายชื่อ)	ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
9. กิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง เลี้ยงช้าง ตัดหญ้าให้ช้าง ปลุกต้นกล้วยให้ช้าง ปั่นอาหารให้ช้าง และการบริจาคอาหารให้ช้าง	0.569**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
10. กิจกรรมท่องเที่ยว บ้านควาญช้างชาวกะเหรี่ยง	0.549**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
11. กิจกรรมการถ่ายรูปกับช้าง	0.591**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	0.561	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง	-	-	- ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร
1. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 1 ปี ครึ่งได้แก่ ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ และช้างควงธนูลาฮูบ	0.485**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
2. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล	0.482**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
3. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างป้อนถัبيب	0.484**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
4. กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวน้อยหรือต่ำ	0.371**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
5. กิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแบกด้วยวงน้อยหรือต่ำ	0.421**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
ค่าเฉลี่ย	0.448	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย (รายชื่อ)	ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	- ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร		
1. กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถี	0.114*	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยมาก
2. กิจกรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เช่น การแต่งกายแบบช้างไทย โบราณ	0.118*	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยมาก
3. กิจกรรมการแสดงเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย	0.276**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
4. กิจกรรมนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน	0.154**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยมาก
5. กิจกรรมลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล	0.279**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
6. กิจกรรมชมสินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวช้าง	0.283**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
ค่าเฉลี่ย	0.204	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยมาก
รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง	- ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา		
1. กิจกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ของการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน	0.528**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
2. กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญพันธุ์ และการเยี่ยมชมลูกช้าง	0.523**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
3. กิจกรรมการฝึกเป็นควาญช้างสมัครเล่น เรียนรู้วิถีแห่งควาญช้าง เรียนรู้ช้าง	0.565**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง
4. กิจกรรมการอาบน้ำช้าง	0.612**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ ปานกลาง

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย (รายชื่อ)	ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
5. กิจกรรมช้างวาดรูป	0.587**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจปานกลาง
6. กิจกรรมนั่งช้างชมธรรมชาติ ศึกษาระบบนิเวศในป่า ชมความงามของป่าเขา ชมหมู่บ้านช้าง และเรียนรู้พฤติกรรมของช้างในธรรมชาติป่าไม้	0.426**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
7. กิจกรรมการพักผ่อนกางเต็นท์ที่บริเวณลานช้าง	0.432**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
8. กิจกรรมการให้อาหารช้าง ศึกษาเรียนรู้ชมพฤติกรรมของช้าง	0.434**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
9. กิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง เลี้ยงช้าง ตัดหญ้าให้ช้าง ปลุกต้นกล้วยให้ช้าง ปั่นอาหารให้ช้าง และการบริจาคอาหารให้ช้าง	0.457**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
10. กิจกรรมท่องเที่ยว บ้านควาญช้างชาวกะเหรี่ยง	0.451**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
11. กิจกรรมการถ่ายรูปกับช้าง	0.477**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
ค่าเฉลี่ย	0.499	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง	- ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา		
1. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 1 ปี ครึ่งได้แก่ ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเต้นรำ และช้างควงธูลาฮูบ	0.427**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ
2. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล	0.427**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย (รายชื่อ)	ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล		
	Pearson Correlation(r)	Sig. (2-tailed)	แปลผล
3. กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป ได้แก่ ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างป่นรถถีบ	0.426**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
4. กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยว	0.398**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
5. กิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแอกด้วยวง	0.440**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
ค่าเฉลี่ย	0.423	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	-	-	ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา
1. กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถี	0.161**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยมาก
2. กิจกรรมที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เช่น การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ	0.188**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยมาก
3. กิจกรรมการแสดงเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย	0.297**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
4. กิจกรรมนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน	0.275**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
5. กิจกรรมลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล	0.368**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
6. กิจกรรมชมสินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยวช้าง	0.378**	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยหรือต่ำ
ค่าเฉลี่ย	0.277	0.00	น่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจ น้อยมาก

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง คือสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยวเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

2. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำค้นหาความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง คือสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยวเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

3. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นำท่องเที่ยว นำพึงพอใจปานกลาง คือ สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

4. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .484** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นักท่องเที่ยวที่น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ คือ สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอกที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้สามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลและนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

5. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .676** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นักท่องเที่ยวที่น่าพึงพอใจปานกลาง คือ กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ น่าสนใจ มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

6. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา มีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .604** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันปานกลาง โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นักท่องเที่ยวที่น่าพึงพอใจปานกลาง คือ กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความรู้อ้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

7. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .480** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า นักท่องเที่ยว

น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ คือ กิจกรรมการแสดงข้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงข้างนวดนักร้องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงข้างอุ้มแมกด้วยวง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

8. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของข้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหาความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .453** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่าน่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ คือ กิจกรรมการแสดงข้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ข้างเหยียบลูกโป่ง ข้างปาเป้า ข้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างโยนโบว์ลิ่ง ข้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงข้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ข้างเดินข้ามคนนอน ข้างเตะฟุตบอล ข้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงข้างนวดนักร้องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงข้างอุ้มแมกด้วยวง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

9. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .228** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่าน่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ คือ กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

10. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหาความสัมพันธ์กัน โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วพบว่ามีค่า .311** ซึ่งมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่าน่าท่องเที่ยว น่าพึงพอใจน้อยหรือต่ำ คือ กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน

การลดใต้ห้องข้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากข้าง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวันอาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

4.4 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3

เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย โดยการศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ทดสอบสมมติฐานที่ 2

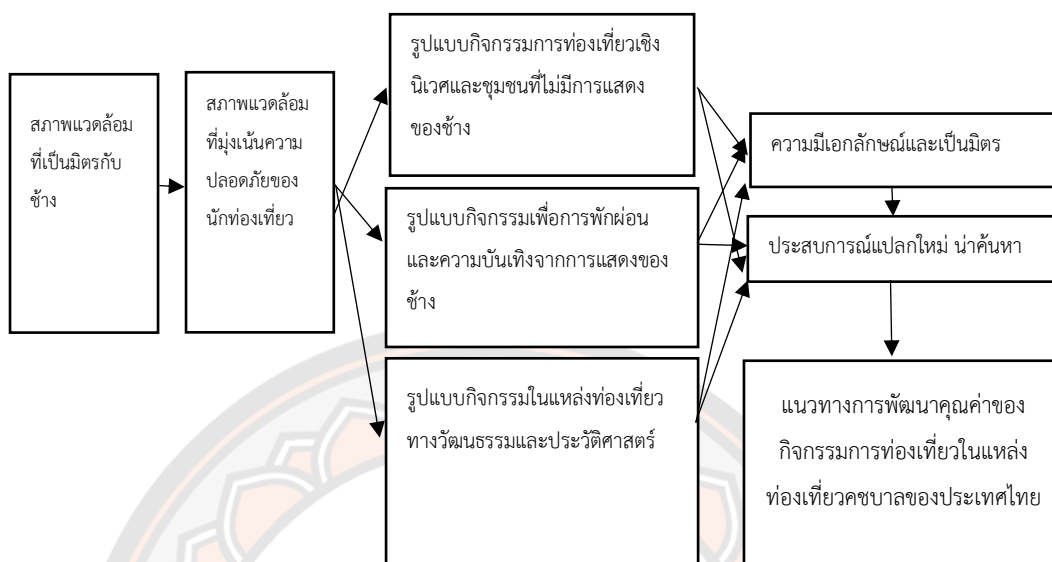
ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

H_0 : ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยไม่มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

H_1 : ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

โดยในการทดสอบสมมติฐานได้กำหนดให้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากผลการทดสอบปรากฏว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นความจริง ในทางกลับกันหากยอมรับผลการทดสอบสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่า สมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เป็นจริง

สำหรับการวิเคราะห์ สมมติฐานที่ 2 ได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เป็นการวิเคราะห์การถดถอยเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย และรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เป็นการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์หรือสร้างสมการทำนายหรือพยากรณ์ตัวแปรตาม (Y) หนึ่งตัว ได้แก่ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล จากกลุ่มตัวแปรอิสระ (X) สองตัว ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว คชบาลของประเทศไทย

ภาพ 4.3 กรอบการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 3

ที่มา: พัฒนาเพื่อการศึกษาครั้งนี้

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ในสมมติฐานการวิจัยที่ 1 พบว่ามีความสัมพันธ์กัน จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลมาเพื่อวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณหรือสร้างสมการทำนายหรือพยากรณ์ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ในแง่ด้านของตัวแปรอิสระ ดังนี้

1. ลักษณะของสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร
2. ลักษณะของสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา
3. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร
4. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา

พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และ 0.002 (Sig) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.697(R) และสามารถพยากรณ์ถึงความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลได้ร้อยละ 48.2 (Adjusted R2) ลักษณะสภาพแวดล้อม สามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลได้สูงสุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.545 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.507 รองลงมาคือ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว มีระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.005 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.265 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.271

จากผลสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 นักท่องเที่ยวอาจมีความเห็นว่าสภาพแวดล้อม และรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันยังคงมีความน่าหลงใหลให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลที่มีผลต่อความน่าหลงใหลและนักท่องเที่ยวอยากมาท่องเที่ยวมากที่สุด แต่สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว กลับไม่มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวอาจมองว่าการควบคุมหรือเข้มงวดด้านความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ควรทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึง การปฏิบัติต่อช้างที่แสดงถึงความเป็นมิตรไม่เป็นอันตรายต่อช้างมากเกินไป ซึ่งจะเป็นการลดมุมมอง ในด้านการทารุณสัตว์เกี่ยวกับการใช้ตะขอและโซ่ที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ว่ามีความจำเป็นต้อง ใช้ในบริบทที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช้าง รวมถึงการสร้างบรรยากาศทางธรรมชาติก็ เป็นการสร้างความเป็นมิตรกับช้างเพิ่มขึ้นเช่นกัน ทำให้นักท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์ต่อแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลที่ดีมากขึ้น และลดมุมมองการทารุณสัตว์ได้อย่างแน่นอน โดยที่ไม่จำเป็นต้องหยุดหรือเลิก กิจกรรมปางช้างไปเป็นเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วน เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการกระจายรายได้สู่ชุมชนและความอยู่รอดของควาญช้าง เป็นต้น ในส่วนของ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร นักท่องเที่ยวยังคงมองว่ารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อยู่ในปัจจุบันยังมีคุณค่าหรือมีความน่าหลงใหลให้กับนักท่องเที่ยว มากกว่าด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา เพราะประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวแต่ละรูปแบบอาจมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่มีสิ่งดึงดูดหลักคือตัวของ ช้างและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชาติอยู่แล้ว ดังนั้นจึงควรออกแบบหรือปรับปรุงกิจกรรม การท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีเอกลักษณ์และเป็นมิตรต่อช้างเพิ่มขึ้น ก็จะช่วยลดมุมมองของนักท่องเที่ยว ในด้านการทารุณสัตว์หรือการนำเสนอกิจกรรมที่แปลกใหม่และผิดธรรมชาติของช้างมากจนเกินไป

โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับการแสดงความบันเทิงจากช่างก็ควรจะต้องสื่อความหมายของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงควมมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรกับช่างปลอดภัยต่อช่างอย่างแน่นอน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้และเข้าใจได้ตั้งแต่การมาท่องเที่ยวในครั้งแรก

สมการพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล สามารถแสดงในรูปคะแนนดิบเป็นดังนี้ $Y = 0.545x_1 + 0.265x_2$ สรุปได้ว่าตัวแปรของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ซึ่ง สมมติฐานการวิจัยที่ 2 สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ พบว่าลักษณะของสภาพแวดล้อม มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล โดยการถดถอย เชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วย วิธีการ Stepwise แล้วนำเสนอในขั้นตอน (Model) ที่มีตัวแปรอิสระในสมการถดถอยจำนวนมากที่สุด ซึ่งเป็นวิธีที่นำตัวแปรอิสระเข้าสมการทีละตัว เมื่อตัวแปรอยู่ในระบบสมการแล้วจะทำการตรวจสอบย้อนกลับอีกครั้งหนึ่ง ในทุกครั้งที่มีการนำตัวแปรอิสระเข้าสมการ วิธีการนี้เป็นวิธีการผสมผสานตามหลักการวิธี Forward และ Backward เข้าไว้ด้วยกัน โดยการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องและนำมาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ ได้ตัวแปรอิสระ ลักษณะของสภาพแวดล้อม และรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว รวม 2 ตัวแปร และตัวแปรตามคือ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล 1 ตัวแปร เพื่อให้ง่ายต่อการแสดงผลผู้วิจัยจึงขอกำหนดอักษรย่อ ดังนี้

X1 = ลักษณะของสภาพแวดล้อม

X2 = รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

Y1 = ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของลักษณะของสภาพแวดล้อม และรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

Multiple Linear Regression	B	Beta	Sig
ลักษณะของสภาพแวดล้อม	.545	.507	.000
รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว	.265	.271	.000

Adjusted R2= .482, R= .697^a, F= 183.258, *p<0.05

จากตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise โดยภาพรวมเกี่ยวกับลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยและความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ซึ่งสมมติฐานการวิจัยที่ 2 สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่าลักษณะของสภาพแวดล้อมมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมากที่สุดสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายชื่อได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวม 2 ตัวแปร และตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร 1 ตัวแปร เพื่อให้ง่ายต่อการแสดงผลผู้วิจัยจึงขอกำหนดอักษรย่อ ดังนี้

X_1 = สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง

X_2 = สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

Y_1 = ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของลักษณะของสภาพแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร

ลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย	B	Beta	Sig
สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	.783	.782	.000
สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	-.085	-.071	.285

Adjusted R2= .520, R= .723^a, F= 212,698, *p<0.05

จากตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise ระหว่างลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง และสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร พบว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างมีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว เทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และ 0.002 (Sig) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.723 (R) และสามารถพยากรณ์ถึงความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร ได้ร้อยละ 52.0 (Adjusted R²) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่าสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างสามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร ได้สูงสุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.783 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .782

สมการพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร สามารถแสดงในรูปคะแนนดิบเป็นดังนี้ $Y = 0.783x_1$ สรุปได้ว่าตัวแปรของลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวม 2 ตัวแปร และตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำค้นหา 1 ตัวแปร เพื่อให้ง่ายต่อการแสดงผลผู้วิจัยจึงขอกำหนดอักษรย่อ ดังนี้

X1 = สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง

X2 = สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

Y1 = ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำค้นหา

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของลักษณะของสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา

ลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย	B	Beta	Sig
สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง	.592	.584	.000
สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	-.014	-.011	.885

Adjusted R2= .326 , R= .574^a , F= 95,658 , *p<0.05

จากตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise ระหว่างลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา พบว่าสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และ 0.002 (Sig) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.574 (R) และสามารถพยากรณ์ถึงความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา ได้ร้อยละ 32.6 (Adjusted R2) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่าสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างสามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา ได้สูงสุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.592 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.584 ส่วนสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา

สมการพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา สามารถแสดงในรูปคะแนนดิบเป็นดังนี้ $Y = 0.592x_1$ สรุปได้ว่าตัวแปรของลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทย ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รวม 3 ตัวแปร และตัวแปรตาม ได้แก่ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร 1 ตัวแปร เพื่อให้ง่ายต่อการแสดงผล ผู้วิจัยจึงขอกำหนดอักษรย่อ ดังนี้

- X1 = รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง
 X2 = รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง
 X3 = รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์
 Y1 = ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลของประเทศไทย	B	Beta	Sig
รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง	.682	.604	.000
รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง	.405	.551	.000
รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	.361	.432	.000

Adjusted R²= .570, R= .757^a, F= 174.088 , *p<0.05

จากตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise ระหว่างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างและความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร

พบว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง และรูปแบบกิจกรรมในแหล่ง

ห้องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว ควบคู่กัน ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และ 0.002 (Sig) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.757(R) และสามารถพยากรณ์ถึงความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กันด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรได้ร้อยละ 57.0 (Adjusted R2) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง สามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรได้สูงสุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.682 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.604 รองลงมาคือรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.405 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.551 และลำดับสุดท้ายคือ รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.361 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ -0.432

สมการพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร สามารถแสดงในรูปคะแนนดิบเป็นดังนี้ $Y = 0.682x_1 + 0.405x_2 + -0.361 x_3$ สรุปได้ว่าตัวแปรของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กันของประเทศไทย ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจาก การแสดงของช้าง มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รวม 3 ตัวแปร และตัวแปรตาม ได้แก่ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำค้นหา 1 ตัวแปร เพื่อให้ง่ายต่อการแสดงผลผู้วิจัยจึงขอกำหนดอักษรย่อ ดังนี้

X1 = รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง

X2 = รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง

X3 = รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

Y1 = ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำค้นหา

ตาราง 13 แสดงผลวิเคราะห์การวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อนของรูปแบบกิจกรรม การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหล ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของ ประเทศไทย	B	Beta	Sig
รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มี การแสดงของช้าง	.586	.513	.000
รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการ แสดงของช้าง	.265	.356	.000
รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและ ประวัติศาสตร์	.138	.163	.008

Adjusted R2= .416, R= .648^a, F= 93.828, *p<0.05

จากตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise ระหว่างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของ ประเทศไทย ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบ กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและ ความบันเทิงจากการแสดงของช้างและความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้าน ประสบการณ์ แปลกใหม่ น่าค้นหา

พบว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบ กิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง และรูปแบบกิจกรรมในแหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับ ความน่าหลงใหลของแหล่ง ท่องเที่ยว เทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และ 0.002 (Sig) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น 0.648(R) และสามารถพยากรณ์ถึง ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา ได้ร้อยละ 41.6 (Adjusted R2) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง สามารถพยากรณ์ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา ได้สูงสุด ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.586 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.513 รองลงมาคือ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับ เท่ากับ 0.000 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.265 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.356 และลำดับสุดท้ายคือ รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ เท่ากับ 0.008 (Sig) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.138 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.163

สมการพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่นำค้นหา สามารถแสดงในรูปคะแนนดิบเป็นดังนี้ $Y = 0.586x_1 + 0.265x_3 + 0.138 x_2$ สรุปได้ว่าตัวแปรของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง และรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำค้นหา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ด้วยแนวคิดความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 392 ชุด นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยได้

5.1 สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

การวิเคราะห์ลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหา จากแนวคิด Tourists' engagement with animals ของ Cohen (2009) สังเคราะห์ได้ลักษณะสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านสวัสดิภาพของช้าง
2. ด้านสถานที่เหมาะสำหรับการฝึกช้าง
3. ด้านสถานที่ที่มีความปลอดภัย

เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ผลการวิเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อลักษณะสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง
2. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

การวิเคราะห์รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย จากปางช้างทั้งหมด 233 ปางช้าง ใน 6 ภาคของประเทศไทย (สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2552) ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหาทบทวนวรรณกรรม (Conhen ,2015); (Lainé, 2018);

(Bansiddhi et al., 2018); (Tipprasert, 2002); (Srinok, 2020) สังเคราะห์เนื้อหา พบว่ามี 5 ลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ได้แก่

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์
2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ในการอนุรักษ์ช้าง
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ในการใช้ชีวิตของช้าง

4. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการแสดงความรู้ของช้าง
5. แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ทางการบริหารช้าง

เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ผลการวิเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง
2. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง
3. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

สรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย มีความสัมพันธ์กันปานกลาง แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง แต่ก็มีบางรูปแบบกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่ำหรือน้อย ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ซึ่งแปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ มีความน่ามาท่องเที่ยว น้อย ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง อาจเพราะว่าทั้งสองรูปแบบกิจกรรมมีบรรยากาศทางธรรมชาติและพฤติกรรมของช้างที่น้อยกว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบันที่ใส่ใจการอนุรักษ์ช้างและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง และตรงตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช้าง และสามารถรับรู้ได้จากสิ่งที่นักท่องเที่ยวมองเห็น

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ มีดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช่างมีความสัมพันธ์กันมาก แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง ช่างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช่างมีความรู้ในการฝึกช่างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช่าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช่างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช่างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งควาญช่าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช่างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช่างที่ไม่มีการแสดงของช่างช่วยส่งเสริมให้ช่างไม่สูญเสียพันธุ์ มากที่สุด ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

2. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างกับรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช่าง มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวงง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

3. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างกับรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า มีความเหมาะสมน้อยกับกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวน้อย ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

4. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช่าง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ควาญช่างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ช่างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งควาญช่าง กิจกรรมเรียนรู้

พฤติกรรมของช่างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช่าง ที่ไม่มีการแสดงของช่างช่วยส่งเสริมให้ช่างไม่สูญเสียทัศนคติ นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

5. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช่าง มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมน้อยกว่ากิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเต้นรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวดนักท่องเที่ยว และกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแขกด้วยวง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

6. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีความเหมาะสมน้อยกว่ากิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช่างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช่างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย และสมมติฐานการวิจัยที่ 1 สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

การวิเคราะห์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ได้มาจากการนำแนวคิด Destination Fascination Scale (DFS) ของ Liu และคณะ (2017) ได้แก่

1. ความลึกลับ
2. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร
3. ความน่าดึงดูดใจ
4. ความมีเอกลักษณ์
5. ความเหมาะสมและพอดี
6. ความเป็นมิตร

เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ผลการวิเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล มี 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์ ความเหมาะสมและพอดี และ ความเป็นมิตร
2. ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา ได้แก่ ความลึกลับ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ความน่าดึงดูดใจ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล มีความสัมพันธ์กันปานกลาง แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมมีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

โดยเฉพาะในด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์มากกว่าด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหาและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างมีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมากที่สุดทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและด้านประสบการณ์แปลกใหม่ สามารถสรุปเป็น รายข้อ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กันมีความสัมพันธ์กันปานกลาง คือ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลา

เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

2. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำคันทาที่มีความสัมพันธ์กันปานกลาง คือ สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็นอย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับช้างและนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

3. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กันปานกลาง คือ สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยวให้ประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

4. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ นำคันทา มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ คือ สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช้าง มีการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช้างสามารถฝึกและบังคับช้างให้เชื่อฟังได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อยไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

5. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กันปานกลาง คือ

กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความงามช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ น่าสนใจ มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

6. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควาบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา มีความสัมพันธ์กันปานกลาง คือ กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความงามช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้างและกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

7. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควาบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ คือ กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

8. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควาบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหาความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ คือ กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้างนวดนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

9. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวควาบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ คือ กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล

และการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์น้อย มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

10. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ คือกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช่างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคล และการชมสินค้าที่ระลึกจากช่าง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลของประเทศไทย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 2

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล สามารถสรุปเป็นรายข้อ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและด้านประสบการณ์แปลกใหม่ โดยสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่าง สามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรได้สูงสุด ส่วนสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและด้านประสบการณ์แปลกใหม่

2. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช่างสามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรได้สูงสุด รองลงมา คือ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช่างและลำดับสุดท้ายคือ รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยทั้งสามรูปแบบ

กิจกรรมมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร และด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา

สรุปได้ว่าตัวแปรของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล คือ เมื่อตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลให้ตัวแปรตาม ได้แก่ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.2

ซึ่งสมมติฐานการวิจัยที่ 2 สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H1) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่าลักษณะของสภาพแวดล้อมมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศเป็นอย่างมาก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้และสามารถให้ประสบการณ์ที่ดีที่สุดแก่นักท่องเที่ยวจึงเป็นนโยบายของทุกประเทศ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกับธรรมชาติและมีสัตว์ป่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นที่พึงพอใจตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภทจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมโดยไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อาจเสื่อมโทรมลง ให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจะทำได้เปรียบด้านการท่องเที่ยวและทำให้เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวมากขึ้น (กรมการท่องเที่ยว, 2558)

สำหรับประเทศไทยนั้นได้ชื่อว่าเป็นการท่องเที่ยวช้างที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวช้างของประเทศไทยได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับสวัสดิภาพของช้าง ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของไทยได้พยายามปรับเปลี่ยนการดูแลช้างเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการดูแลสวัสดิภาพของช้างคือ การกำหนดลักษณะสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมทั้งกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและเพื่อการฟื้นฟูให้เกิดผลดีต่อสวัสดิภาพของช้างมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะการเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยว วิถีชีวิตของชุมชนและการอนุรักษ์ เพราะปางช้างช่วยสร้างรายได้ให้กับแหล่งท่องเที่ยวควาญช้างและชุมชน

ความเชื่อมโยงของลักษณะสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยนั้น อธิบายได้ว่า ช้างเป็นสัตว์ป่าจำเป็นต้องได้รับความปลอดภัยภายใต้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของช้างและกิจกรรมการท่องเที่ยวควรเป็นกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมของช้างมากที่สุด จากผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ทำให้ได้องค์ความรู้ที่ทราบได้ว่า สภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวควรมีความสัมพันธ์และสอดคล้องเชื่อมโยงกัน เพราะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสัตว์ป่า เช่น ช้างควรเป็นสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศทางธรรมชาติที่ช้างต้องการ ซึ่งเชื่อมโยงได้กับรูปแบบกิจกรรมที่ไม่มีการแสดงของช้าง แต่มุ่งเน้นให้ช้างได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ช้างต้องการมากที่สุด แต่แหล่งท่องเที่ยวก็ยังคงสามารถควบคุมดูแลด้านความปลอดภัยต่อช้างและนักท่องเที่ยวได้

สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำให้ช้างได้แสดงพฤติกรรมทางธรรมชาติได้อย่างอิสระภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดด้วยความเข้าใจพฤติกรรมของช้าง ทำให้ช้างได้ผ่อนคลายและรับรู้ได้ถึงความเป็นมิตรจากนักท่องเที่ยว ซึ่งรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างก็เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวมองว่าเหมาะสมกับช้างมากที่สุด เพราะแม้จะเป็นสภาพแวดล้อมที่จัดให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่ก็มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับพฤติกรรมทางธรรมชาติของช้างมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหารทางธรรมชาติที่เพียงพอ มีสภาพอากาศที่เหมาะสม มีพื้นที่ทางธรรมชาติให้ช้างได้ออกกำลังกายในแต่ละวัน

หากสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กันและมีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมทางธรรมชาติของช้างอาจจะส่งผลให้ช้างเกิดความเครียดและแสดงพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยวได้ เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมในรูปแบบใด หรือรูปแบบกิจกรรมใดควรคำนึงพฤติกรรมของช้างทางธรรมชาติเป็นสำคัญ รวมทั้งการฝึกช้างและดูแลช้างที่เหมาะสม เพื่อให้ช้างได้รับความสุขตามธรรมชาติของช้างอย่างสมบูรณ์ภายในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่อาจแตกต่างกันโดยที่ช้างยังคงเป็นสิ่งดึงดูดหลักภายในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

จากผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงสำรวจเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในปัจจุบัน ได้องค์ความรู้ใหม่ คือ ลักษณะสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมีดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ประกอบไปด้วย ด้านสวัสดิภาพของช้างและด้านสถานที่เหมาะสำหรับการฝึกช้าง โดยมีลักษณะสำคัญคือการใส่ใจช้างและพยายามสร้างบรรยากาศและกิจกรรมที่มีความเหมาะสมทางธรรมชาติของช้างมากที่สุด ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นตัวช้างเป็นสำคัญ

2. สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย ด้านสถานที่ที่มีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวเป็นหลัก มีการควบคุมดูแลป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้

นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจด้านความปลอดภัยจากการควบคุมการใช้โซ่กับช้างที่เหมาะสม และมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำดูแลตลอดเวลา ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควซบาลในปัจจุบัน ได้องค์ความรู้ใหม่ คือ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควซบาล มี 3 รูปแบบกิจกรรม ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง เป็นรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้บรรยากาศทางธรรมชาติของช้าง โดยบางแหล่งท่องเที่ยวยังคงมีการกิจกรรมการขี่ช้างชมธรรมชาติ ป่าไม้ และบางแหล่งท่องเที่ยวก็ไม่มีการขี่ช้างแต่เป็นลักษณะให้ช้างมีอิสระบรรยากาศ เน้นการช่วยเหลือดูแลช้าง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้าง และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้างที่ไม่มี การแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์

2. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้าง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแสดงความสามารถของช้างที่ถูกฝึกจนเชื่องเพื่อแสดงความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการแสดงช้างอายุ 1 ปี ครึ่ง เช่น ช้างเหยียบลูกโป่ง ช้างปาเป้า ช้างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างโยนโบว์ลิ่ง ช้างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช้าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช้างเดินข้ามคนนอน ช้างเตะฟุตบอล ช้างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช้าง นวดนักท่องเที่ยว และกิจกรรมการแสดงช้างอุ้มแขกด้วยวง

3. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นในการฝึกให้ช้างแสดงถึงบทบาทสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ความเป็นมาของช้างในอดีตด้วยบทบาทจำลอง เช่น การแสดงกิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย มีการแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ อาจมีการนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง

จากทั้ง 3 รูปแบบกิจกรรมนั้น ช้างเป็นสิ่งดึงดูดหลักที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการเล่าเรื่องราวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจและชื่นชอบ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควซบาลของประเทศไทย พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวควซบาลในประเทศไทยกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวควซบาลของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันปานกลาง แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดี นำมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ปานกลางกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างมากที่สุด อธิบายได้ว่า จากกระแสความนิยมในการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและเป็นมิตรกับช้าง ซึ่งเป็นแนวทางใหม่เพื่อสวัสดิภาพช้างในมุมมองของนักท่องเที่ยวที่ดีขึ้น มีความเป็นธรรมชาติของช้างทั้งสภาพแวดล้อมและกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ กลับมีความสัมพันธ์น้อยหรือต่ำ ทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว อาจเพราะว่านักท่องเที่ยวมีมุมมองและได้พบเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ช้างควรมีที่ยังน้อย หรืออาจเกิดจากการสื่อสารถึงรูปแบบกิจกรรมดังกล่าวที่มีความใส่ใจและเป็นมิตรกับช้างที่การรับรู้ของนักท่องเที่ยวอาจจะเข้าใจต่างออกไปจากที่แหล่งท่องเที่ยวคิด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Pabel and Mkonon (2021) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในช้างจะชื่นชอบในการได้อยู่กับช้างอย่างใกล้ชิด แต่ก็อาจจะสร้างความเครียดให้กับช้างได้ โดยอาจจะป้องกันด้วยการพยายามให้ช้างได้อยู่ในพื้นที่โดยลำพัง มีช่วงเวลาที่จำกัดสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้รบกวนช้างมากเกินไปในแต่ละวัน จำกัดเวลาในแต่ละกิจกรรมในช่วงเวลาสั้น ๆ แต่การป้องกันในลักษณะนี้อาจจะไม่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวบางกลุ่มและบางแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อและเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะฉะนั้นจะต้องพยายามทำให้เกิดความสมดุลกันระหว่างการปกป้องช้างให้มีสวัสดิภาพที่ดีขึ้นกับความคาดหวังของแหล่งท่องเที่ยวที่มีบรรยากาศหรือกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติของช้างที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตาม Curtin and Day (2021) แสดงความเห็นว่าการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางจริยธรรมในการท่องเที่ยวช้างนักท่องเที่ยวควรอยู่ห่างไกลจากการสัมผัสประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ได้จากช้าง เช่น การอาบน้ำ ให้อาหาร หรือขี่ช้าง เปลี่ยนมาเป็นเพียงการดูช้างและสังเกตการเรียนรู้พฤติกรรมช้างจากระยะไกล แต่จากผลการศึกษาในครั้งนี้ กิจกรรมการอาบน้ำช้าง ให้อาหารและการขี่ช้าง ยังคงเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวและเป็นกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้างได้เช่นกัน โดยกิจกรรมต่าง ๆ ควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง หรือมีบรรยากาศทางธรรมชาติที่ช้างต้องการ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมที่มีลักษณะที่เป็นมิตรกับช้าง มุ่งเน้นใส่ใจช้าง มีบรรยากาศทางธรรมชาติที่ช้างต้องการ มีความสัมพันธ์หรือมีความเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง เป็นองค์ความรู้สำหรับผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว นักวิชาการและนักวิจัยที่จะนำไปพัฒนาออกแบบสภาพแวดล้อมให้มีความเป็นมิตรกับช้างให้มากที่สุด นักท่องเที่ยวมีความต้องการท่องเที่ยวและชื่นชม สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง มีบรรยากาศที่

สามารถตอบสนองความต้องการของช่างทำให้สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเฉพาะการไม่มีการแสดงของช่าง เพราะมีความเข้าใจว่าช่างจะมีความสุขกับบรรยากาศที่อยู่อาศัยและกิจกรรมที่ไม่เป็นการทารุณสัตว์ หรือใช้แรงงานช่างทางการท่องเที่ยวมากจนเกินไป ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจมองว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช่างมีความใกล้ชิดธรรมชาติและเหมาะสมกับช่าง แต่สำหรับรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช่างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกลับมีความสัมพันธ์กันน้อยหรือต่ำ ทั้งสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะที่เป็นมิตรกับช่างและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช่างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ มีความน่ามาท่องเที่ยวน้อย ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง ดังนั้นทั้งสองรูปแบบกิจกรรมดังกล่าว ควรมีการปรับปรุงพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับทั้งสองสภาพแวดล้อมให้มากขึ้น เช่น การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งสองลักษณะที่มีอยู่

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมีความสัมพันธ์กันเพราะช่างเป็นสัตว์ป่าที่ต้องการสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมของช่างได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่และบรรยากาศที่รองรับช่างได้ ทำให้ช่างสามารถอาศัยและทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อตัวของช่าง โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวควรมีความเหมาะสมกับพฤติกรรมของช่างที่เป็นสัตว์ป่า แม้ว่าจะนำมาเลี้ยงเป็นช้างเลี้ยงก็ตาม หากสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมมีความไม่เหมาะสมกับช่างหรือนักท่องเที่ยวมองว่าเป็นอันตรายต่อช่าง ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณค่าหรือความน่าหลงใหลของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความหลากหลายและมีความต้องการที่แตกต่างกัน และเป็นไปตามความนิยมในแต่ละยุคสมัย เช่น ความต้องการการท่องเที่ยวที่ใส่ใจช่างและเป็นมิตรกับช่างมากขึ้น ดังนั้น การศึกษาถึงความสัมพันธ์ของลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

โดยการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล มีความสัมพันธ์กันปานกลาง แปลความสัมพันธ์ได้ว่า สภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมมี

เอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและ อัยาศัยดี มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจาก ชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก ครั้ง

นักท่องเที่ยวมีความเห็น ว่าลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยว เทศบาล โดยการนำแนวคิดการสร้างความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง ของ Liu และคณะ (2017) 6 มิติ ได้แก่ 1.ความลึกกลับ 2.ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร 3.ความน่าดึงดูดใจ 4.ความมี เอกลักษณ์ 5. ความเหมาะสมและพอดี และ 6. ความเป็นมิตร

โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ ในด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร ประกอบไปด้วย ความมีเอกลักษณ์ ความเหมาะสมและพอดี และความเป็นมิตร ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ นักท่องเที่ยวชื่นชอบและหลงใหลเป็นอย่างมาก และมีความแตกต่างจากประเทศอื่น ไม่ว่าจะเป็นเอกลักษณ์ในกิจกรรมการเลี้ยงดูแลและฝึกช้าง ที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิตคนไทยแต่โบราณ มีความเชื่อมโยงกันระหว่างช้างกับมนุษย์ แหล่ง ท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีธรรมชาติและบรรยากาศที่เหมาะสมพอดีสำหรับช้าง เพราะมีป่าไม้ ที่มีอาหารและระบบนิเวศต่าง ๆ ที่ช้างต้องการ อีกทั้งยังมีความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่นในแหล่ง ท่องเที่ยวที่ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันนั่นคือการอนุรักษ์ช้างให้ยังคงอยู่สู่รุ่นลูกรุ่นหลานและยังเป็ นการช่วยให้ช้าง ความรู้ช้าง ชุมชนยังคงอยู่รอดด้วยการท่องเที่ยวเทศบาล

ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา ประกอบไปด้วย ความลึกกลับ ความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรและความน่าดึงดูดใจ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมีเรื่องราวที่น่าสนใจ ทั้งประวัติความเป็นมาของสถานที่และช้าง ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์เรื่องราวของช้างอย่าง สมบูรณ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่ มากกว่าเพียงมาท่องเที่ยวชมช้าง เท่านั้น แต่แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลยังมีกิจกรรมและทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่ การพักผ่อนของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกิจกรรมอาสาสมัครที่มาช่วยเหลือช้าง อยู่กับช้าง นับได้ว่าเป็น ประสบการณ์ที่แปลกใหม่น่าค้นหา นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจช้างทางการท่องเที่ยวมากขึ้น

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างมีความสัมพันธ์กับความน่าหลงใหลของแหล่ง ท่องเที่ยวเทศบาล ทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา อธิบายได้ว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้าง ช้างได้ผ่อนคลายตามธรรมชาติ มีอิสระ มีพื้นที่ เฉพาะและมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกที่มีเอกลักษณ์แบบไทย ผู้ฝึกช้างมีความรู้ในการฝึกช้างเป็น อย่างดี มีกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้าง มีการแบ่งพื้นที่ระหว่างช้างและนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

มีการเตรียมความพร้อมต่ออุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับช่างและนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

แต่สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร มากกว่า ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา อธิบายได้ว่า ด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร มีสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่มีการควบคุมอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับช่าง มีการใช้เชื้อและตะขอที่เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความรู้ช่างสามารถฝึกและบังคับช่างให้เชื่อใจได้ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแนะนำให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดกับนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ นำมาท่องเที่ยว ให้ประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง แต่ด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา กลับมอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง นักท่องเที่ยวจึงไม่คิดว่าเป็นประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา สอดคล้องกับการศึกษาของ Dissanayake (2016) และ Bansiddhi, Brown, Thitaram, Punyapornwithaya, and Nganvongpanit (2020) เห็นว่า ควรเลี้ยงช่างภายในกรอบการกำกับดูแลที่เข้มงวดเพื่อรับรองสิทธิและสวัสดิภาพของช่าง โดยคำนึงถึงความต้องการทางสรีรวิทยาและจิตใจของช่างแต่ละตัว เป็นการพัฒนาตามหลักวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช่างมากกว่าการเลี้ยงช่างเพื่อความบันเทิง เพื่อประสบการณ์แปลกใหม่ของนักท่องเที่ยว

จากการนำแนวคิดการสร้างความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง ของ Liu และคณะ (2017) มาประยุกต์ใช้ทั้ง 6 มิติ ได้แก่ 1. ความลึกลับ 2. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร 3. ความน่าดึงดูดใจ 4. ความมีเอกลักษณ์ 5. ความเหมาะสมและพอดี 6. ความเป็นมิตร ในส่วนของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช่างมีความสัมพันธ์กับปานกลางกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา แปลความหมายความสัมพันธ์ได้ว่า มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ น่าสนใจ มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบ แตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช่างมีความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลและเหมาะสมมากที่สุด เพราะรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มี

การแสดงจากข้าง เป็นรูปแบบกิจกรรมใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมเนื่องจากกระแสการปกป้องข้างเกี่ยวกับสวัสดิภาพของข้างในการท่องเที่ยว เพื่อจะลดและเลิกกิจกรรมที่น่าข้างมาแสดงเพียงเพื่อความบันเทิงของนักท่องเที่ยว โดยบรรยากาศในแหล่งท่องเที่ยวอาจไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางธรรมชาติของข้าง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Wang et al. (2020) ผลของความหลงใหลในจุดหมายปลายทางจากการปรับปรุงจุดหมายปลายทางให้เกิดความน่าสนใจตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขและเพิ่มความภักดีของจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยวได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมยศ โองเคลือบ (2561) ปางข้างควรมีกิจกรรมที่ให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกด้าน การอนุรักษ์ข้างและสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยปางข้างอาจจัดกิจกรรมโดยนำรูปแบบการท่องเที่ยวต่าง ๆ มาบูรณาการในการจัดการท่องเที่ยวในปางข้าง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) เป็นต้น ซึ่งการจัดการดังกล่าวอย่างสมดุลจะตอบสนองทั้งต่อนักท่องเที่ยว ชุมชนและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ตลอดจนอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ (Phongkhieo, 2016) ควรให้ความสำคัญกับความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากกิจกรรมมนุษย์ต่อสัตว์ป่า ควรสอดแทรกความรู้ เข้าไปในระบบการศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนในสังคมมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสัตว์ป่าต่อระบบนิเวศทางธรรมชาติและการอยู่ร่วมกันแบบเกื้อหนุนระหว่างคนกับสัตว์ป่าในทุกสถานการณ์

แต่รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของข้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ กลับมีความสัมพันธ์น้อยหรือต่ำกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา แปลความสัมพันธ์ได้ว่า มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์น้อย มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง ดังนั้นควรมีการศึกษาเชิงลึกต่อว่าในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมดังที่กล่าวมาให้มีความเหมาะสมเชื่อมโยงกับพฤติกรรมทางธรรมชาติของข้างมากขึ้น เพราะทั้งสองรูปแบบกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่มีมานานและช่วยสร้างรายได้ให้ชุมชนและความรู้ข้างมาโดยตลอดอีกทั้งยังช่วยอนุรักษ์ให้ข้างยังคงอยู่รอดในสถานการณ์ปัจจุบันได้ แม้ว่ากระแสการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับข้างและสิ่งแวดล้อมจะกำลังเป็นกระแสนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มอนุรักษ์เป็นอย่างมาก แต่ก็ควรหาทางแก้ไขร่วมกัน เช่น ยังคงรูปแบบกิจกรรมเดิมไว้เพราะมีผลต่อแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนในการที่จะเปลี่ยนไปเป็นแบบไม่มีการแสดงของข้างทั้งหมด แล้วพยายาม

สอดคล้องกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้างเพิ่มขึ้น รวมทั้งใส่ใจเกี่ยวกับบรรยากาศทางธรรมชาติในการทำกิจกรรมกับช้างในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลของประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล สามารถพยากรณ์ถึงความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลได้ว่า เมื่อตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะของสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เทศบาลของประเทศไทย มีค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลให้ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เพิ่มขึ้น ร้อยละ 48.2 โดยลักษณะสภาพแวดล้อมสามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลได้สูงสุด สามารถสรุปเป็นรายชื่อ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างสามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลได้ทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและประสบการณ์แปลกใหม่ นำค้นหาโดยมีผลต่อด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรได้สูงสุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ashton (2021) ผู้จัดการปางช้างหลายคนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยเปลี่ยนกิจกรรมปางช้างให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ปางช้างจำนวนมากกำหนดมาตรฐานโดยพิจารณาจากสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของช้าง ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและความพึงพอใจของลูกค้า โดยสามารถพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จโดยการเสนอกิจกรรมช้างรูปแบบใหม่ ได้แก่ แพ็คเก็จทัวร์ที่รวมการเดินป่าและพักค้างคืนกับช้าง หรือแพ็คเกจสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมเขตรักษาพันธุ์ช้างที่กิจกรรมไม่ขัดต่อสิทธิสัตว์ เช่น การให้อาหารช้าง การเก็บอาหาร และการปลูกทดแทน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Rittichainuwat, Scott, and Laws (2021) ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวช้างขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยว คนไทยส่วนใหญ่เป็นเห็นอกเห็นใจสวัสดิภาพของช้างและไม่เห็นด้วยกับการแสวงประโยชน์จากวิธีการฝึกที่โหดร้ายแต่น้อยคนนักที่จะรู้ว่าช้างได้รับการฝึกฝนอย่างไร ดังนั้นการให้ความรู้ไม่เพียงแต่แก่นักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความรู้อ้างด้วย เกี่ยวกับบทลงโทษตามกฎหมายคุ้มครองสัตว์และเกี่ยวกับผลร้ายที่เกิดขึ้น ช่างควรมีได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างรอบคอบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chotmanakul and Ongkhlup (2021) กระแสโลกเปลี่ยนไปสู่รูปแบบธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม" ปางช้างได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ความกังวลเกี่ยวกับสิทธิสัตว์และความยั่งยืนได้นำไปสู่การคิดค้นบริการรูปแบบใหม่ที่นำเสนอในปางช้างใน

อนาคต ส่งผลต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวจับตามองข้างและรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง

สำหรับสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลทั้งด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรและประสบการณ์แปลกใหม่น่าค้นหา

2. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างสามารถพยากรณ์ความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรได้สูงสุดรองลงมาคือ รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมยศ โอ่งเคลือบ (2561) นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและต้องการเรียนรู้กับหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เน้นการเรียนรู้และปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ภายใต้แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้น ปางช้างควรมุ่งนำหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกี่ยวกับความน่าดึงดูดของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกันมาใช้ในการจัดการ กล่าวคือ ปางช้างควรมีมาตรการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการจัดการจัดบรรยากาศในปางที่มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ เป็นต้น

แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช้างและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ได้มีความพยายามบริหารจัดการและดูแลช้างเป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย แต่เนื่องด้วยรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปจากกิจกรรมเพื่อความบันเทิงของนักท่องเที่ยว กลายมาเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นสวัสดิภาพของช้างเป็นมิตรกับช้างและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจยังมีการรับรู้ที่ยังน้อยหรือมีมุมมองต่างไปจากสิ่งที่พบเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศของกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความใส่ใจช้าง เช่น การขี่ช้างในอุทยานประวัติศาสตร์ในช่วงสภาพอากาศที่มีอุณหภูมิสูงในบางวัน ระยะเวลาในการใช้ช้างในการแสดง ทั้งที่แหล่งท่องเที่ยวมีการบริหารจัดการเป็นอย่างดี อีกทั้งรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง ยังคงมีกิจกรรมการขี่ช้าง อาบน้ำช้างและกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวยังให้ความสนใจเหมือนเดิมและมีกิจกรรมที่คล้ายกัน เช่น การขี่ช้าง การให้อาหารช้าง เป็นต้น

สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวอาจมีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีความน่าหลงใหลให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลที่มีผลต่อความน่าหลงใหลและนักท่องเที่ยวอยากมาท่องเที่ยวมากที่สุด แต่สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกลับไม่มีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวอาจมองว่าการควบคุมหรือ

เข้มงวดด้านความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ควรทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงการปฏิบัติต่อช่างที่แสดงถึงความเป็นมิตรไม่เป็นอันตรายต่อช่างมากเกินไป เพราะนักท่องเที่ยวกำลังมีความเป็นห่วงช่างมาก ซึ่งจะเป็นการลดมุมมองในด้านการทัศนศาสตร์เกี่ยวกับการใช้ตะขอและโซ่ที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ว่ามีความจำเป็นต้องใช้ในบริบทที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช่าง รวมถึงการสร้างบรรยากาศทางธรรมชาติก็เป็นการสร้างความเป็นมิตรกับช่างเพิ่มขึ้นเช่นกัน ทำให้นักท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์ต่อแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลที่ดีมากขึ้นและลดมุมมองการทัศนศาสตร์ได้อย่างแน่นอนโดยที่ไม่จำเป็นต้องหยุดหรือเลิกกิจการปางช้างไปเป็นเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะการกระจายรายได้สู่ชุมชนและความอยู่รอดของควาญช้าง เป็นต้น

ในส่วนของรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลมีผลต่อความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลด้านความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตร นักท่องเที่ยวยังคงมองว่ารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อยู่ในปัจจุบันยังมีคุณค่าหรือมีความน่าหลงใหลให้กับนักท่องเที่ยวมากกว่าด้านประสบการณ์แปลกใหม่ น่าค้นหา เพราะประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวแต่ละรูปแบบอาจมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าที่มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่มีสิ่งดึงดูดหลักคือตัวของช้างและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของชาติอยู่แล้ว ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 5As ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจะมีด้านที่สำคัญที่จะต้องมีความสัมพันธ์กันคือด้านกิจกรรมและด้านความน่าดึงดูด เพราะมีช้างเป็นตัวละครหลักของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นจึงควรนำออกแบบหรือปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีเอกลักษณ์และเป็นมิตรต่อช่างเพิ่มขึ้นก็จะช่วยลดมุมมองของนักท่องเที่ยวในด้านการทัศนศาสตร์หรือการนำเสนอกิจกรรมที่แปลกใหม่และผิดธรรมชาติของช่างมากจนเกินไป โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงควาญช้างก็ควรจะต้องสื่อความหมายของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงความมีเอกลักษณ์และเป็นมิตรกับช่าง ปลอดภัยต่อช่าง นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้และเข้าใจได้ตั้งแต่การมาท่องเที่ยวในครั้งแรก ด้วยการนำแนวคิดการสร้างควาญช้างในจุดหมายปลายทาง ของ Liu และคณะ (2017) มาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ให้ครบทั้ง 6 มิติ ได้แก่ 1. ความลึกซึ้ง 2. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร 3. ความน่าดึงดูดใจ คือ ความน่าดึงดูดใจของจุดหมายปลายทางจะถูก 4. ความมีเอกลักษณ์ 5. ความเหมาะสมและพอดี 6. ความเป็นมิตร เช่น สวนนงนุชพัทยา อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และวังช้างอยุธยา แล เพนียด อำเภพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นักท่องเที่ยวยังมีความรู้สึกดีกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มี การแสดงของช่าง เพราะด้วยความเป็นห่วงช่าง อยากให้ช่างมีความสุขในการทำกิจกรรม การท่องเที่ยว เป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ว่า ควรตระหนักถึงศีลธรรมอันดีมีจริยธรรมที่ดีต่อสัตว์ (Moral) มีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy)

มากกว่ามาท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แม้ว่าเมื่อพิจารณาในเชิงลึกจะพบว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง แต่บางแหล่งท่องเที่ยวจะมีการขี่ช้างเที่ยวชมธรรมชาติป่าไม้ โดยที่นักท่องเที่ยวไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการทำทารุณช้างเพราะช้างได้ทำกิจกรรมอยู่ในบรรยากาศทางธรรมชาติที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของช้าง เช่น ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง แคมป์ช้าง ทวีชัย อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในขณะที่บางแหล่งท่องเที่ยวไม่มีการขี่ช้าง แต่มุ่งเน้นกิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือช้าง ดูแลบริบาลช้าง ซึ่งกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช้างมีความเชื่อมโยงเหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความใกล้เคียงธรรมชาติของช้าง เช่น ปางช้างไทรโยค (มูลนิธิอนุรักษ์และบริบาลช้างไทย) อำเภไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

เมื่อพิจารณาจากองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ลักษณะสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลพบว่ามีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันอย่างยิ่งในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เพราะมีแนวคิดการทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีเสน่ห์และน่าหลงใหลผสมผสานอยู่ด้วยกันทำให้สามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยเป็นข้อความสาระทฤษฎี (Statement of Theory) ดังนี้

การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย หมายถึง การผสมผสานของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ กับการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวบนวิถีคุณค่าของช้าง จนทำให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มชื่นชอบ หลงใหลในอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำ หรือใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษว่า (Environment Activity for Elephant Tourism Destination : EA for ED model)

ภาพ 3 การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย (Environment Activity for Elephant Tourism Destination : EA for ED model)

ที่มา: พัฒนาโดย ศรเพชร ยิ่งมี ศิริเพ็ญ ดาบเพชร และ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์

แนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย สิ่งใดที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบและอยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งให้ใช้วิธีการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในด้านนั้นให้มากขึ้น สิ่งใดที่นักท่องเที่ยวอาจจะยังชื่นชอบน้อยและอาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งให้พิจารณาในการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว สามารถสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีมีการแสดงของช้าง ได้แก่ สถาบันเทศบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ (ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย) อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และ มูลนิธิ อนุรักษ์และบริหารช้างไทย (ปางช้างไทรโยค) มีความสัมพันธ์ปานกลางกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล คือ กิจกรรมการอนุรักษ์ช้างกับชุมชน กิจกรรมเรียนรู้วิถีแห่งความอยู่ช้าง กิจกรรมเรียนรู้พฤติกรรมของช้าง

และกิจกรรมจิตอาสาช่วยช้าง ที่ไม่มีการแสดงของช้างช่วยส่งเสริมให้ช้างไม่สูญเสียพันธุ์ มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษ น่าสนใจ มีคนท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ น่าสนใจและชื่นชอบแตกต่างจากชีวิตประจำวัน รู้สึกดีไม่น่าเบื่อและอยากอยู่นาน ๆ คุ่มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

แสดงให้เห็นว่า สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ (ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย) อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และ มูลนิธิอนุรักษ์และบริหารช้างไทย (ปางช้างไทรโยค) มีรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและทำให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มสามารถรับรู้ได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีความใส่ใจและเป็นมิตรกับช้างจึงควรส่งเสริมให้รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้างยังคงอยู่และมุ่งพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ Bansiddhi, Brown, Thitaram, Punyapornwithaya, and Nganvongpanit (2020) การคำนึงถึงความต้องการทางสรีรวิทยาและจิตใจของสัตว์แต่ละตัว รวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางสังคมและโภชนาการ การดูแลสุขภาพที่ดี คือการพัฒนาแนวปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์ที่หน่วยงานของรัฐสามารถใช้เพื่อพัฒนาการจัดการช้างท่องเที่ยวในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Wang et al. (2020) ผลของความหลงใหลในจุดหมายปลายทางจากการปรับปรุงจุดหมายปลายทางให้เกิดความน่าสนใจตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขและเพิ่มความภักดีของจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยวได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมยศ โองเคสิบ (2561) ปางช้างควรมีกิจกรรมที่ให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ช้าง และสิ่งแวดล้อมควรมีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยปางช้างอาจจัดกิจกรรมโดยนำรูปแบบการท่องเที่ยวต่าง ๆ มาบูรณาการในการจัดการท่องเที่ยวในปางช้าง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) เป็นต้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ สมยศ โองเคสิบ (2561) ปางช้างสามารถจัดกิจกรรมโดยนำรูปแบบการท่องเที่ยวต่าง ๆ มาบูรณาการในการจัดการท่องเที่ยวในปางช้าง เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) เป็นต้น ซึ่งการจัดการดังกล่าวอย่างสมดุลจะตอบสนองทั้งต่อนักท่องเที่ยว ชุมชนและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ตลอดจนอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โดยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการสร้าง ความน่าหลงใหลในจุดหมายปลายทาง Destination Fascination Scale (DFS) ไว้ 6 มิติ ของ Liu และคณะ (2017) ได้ดังนี้

1.1 ความลึกลับ (Mystique) ควรส่งเสริมความมีเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยว ความลึกลับ ของกิจกรรมที่ผ่าน “การเล่าเรื่อง” และจากนักท่องเที่ยวที่เคยมาท่องเที่ยว ทำให้เกิดการรับรู้ ว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและชุมชนที่ไม่มีการแสดงของช้าง เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจแตกต่าง ไปจากที่เคยมี เพราะความมีเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวคือความใส่ใจช้าง นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงความเป็น มิตรกับช้างภายในแหล่งท่องเที่ยว นับได้ว่าเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการและอยากพบเห็น เกิด ประสบการณ์การท่องเที่ยวตลอดการเดินทาง มอบประสบการณ์ที่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน แม้แต่ การขี่ช้างเที่ยวชมธรรมชาติ ป่าไม้ เช่น แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี ก็ยัง เป็นกิจกรรมที่มีเสน่ห์และดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นกิจกรรมที่ช้างยังคงได้สัมผัสกับ ธรรมชาติอย่างใกล้ชิดและมีอาหารให้ช้างได้กินตลอดเส้นทาง อีกทั้งยังมีสภาพอากาศทางธรรมชาติที่ ไม่ทำให้ช้างเกิดความเครียดนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์และการพักผ่อนจากธรรมชาติที่สมบูรณ์ รวมทั้งสถาบัน คชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ (ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย) อำเภอด่านช้าง จังหวัด ลำปาง แค้มป์ช้าง ทวีชัย อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรีและ มูลนิธิ อนุรักษ์และบริหารช้างไทย (ปางช้างไทรโยค) ที่ไม่มีกิจกรรมการขี่ช้างและพยายามให้ช้างได้อยู่กับธรรมชาติมากที่สุดภายใน ขอบเขตที่ได้กำหนดไว้และนักท่องเที่ยวรับรู้ได้ว่าช้างมีความสุขและไม่ถูกบังคับหรือทรมานภายใน แหล่งท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวและส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

1.2 ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร (Richness) ควรส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวให้มีความ หลากหลายของทรัพยากรทางธรรมชาติที่ช้างต้องการ มุ่งเน้นบรรยากาศระบบนิเวศทางธรรมชาติ มีป่าไม้ให้ช้างได้พักผ่อน คลายเครียด มีอาหารในป่าและในแหล่งท่องเที่ยวที่เพียงพอสำหรับช้าง แม้ว่าในบางช่วงเวลาจะมีนักท่องเที่ยวมาน้อยก็ตาย แต่ช้างก็ยังคงดำรงชีวิตอยู่ได้ นักท่องเที่ยวต้อง สามารถรับรู้ได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์สำหรับช้าง เช่น ในบางแหล่งท่องเที่ยว อาจจะยังคงมีการขี่ช้างชมธรรมชาติที่สวยงามและนักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ว่ากิจกรรมการขี่ช้าง ยังคงอยู่ในสภาพบรรยากาศที่ช้างต้องการตลอดเส้นทางเพราะอยู่ในป่าไม้ ระบบนิเวศที่มีอาหาร สำหรับช้างที่หลากหลายอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนที่หลากหลาย มากขึ้น มีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสที่หลากหลายคุ้มค่ากับเงิน โดยเฉพาะกิจกรรมของ นักท่องเที่ยวกลุ่มอาสาสมัครควรมีพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรมเพื่อช้างที่อุดมสมบูรณ์ มีความสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย เมื่อมีทรัพยากรทางธรรมชาติสำหรับช้างที่สมบูรณ์ย่อมทำให้เกิด ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีในการเรียนพฤติกรรมของช้างที่แท้จริง รับรู้ได้ว่าช้างมีความสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ Ashton (2021) การเสนอกิจกรรมช้างรูปแบบใหม่ ได้แก่ แพ็คเก็จทัวร์ที่

รวมการเดินทางและพักค้างคืนกับช้างหรือแพ็คเก็จสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมเขตรักษาพันธุ์ช้าง เป็นกิจกรรมไม่ขัดต่อสิทธิสัตว์ เช่น การให้อาหารช้าง การเก็บอาหาร และการปลูกทดแทน

1.3 ความน่าดึงดูดใจ (Attractiveness) ควรส่งเสริมความน่าดึงดูดใจแหล่งท่องเที่ยวทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติสำหรับช้างและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับช้างมากที่สุด เพราะทั้งสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ (ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย) อำเภอลำปาง แคมป์ช้าง ทวีชัย อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี และ มูลนิธิ อนุรักษ์และบริหารช้างไทย (ปางช้างไทรโยค) ต่างก็มีความน่าดึงดูดนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน แต่ก็อยู่ภายใต้มุมมองเน้นให้ช้างได้อยู่ในกิจกรรมหรือบรรยากาศทางธรรมชาติของช้างให้มากที่สุด ส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาเพลิดเพลินไปกับความรื่นรมย์และเกิดประสบการณ์มีความสุขนันทริยะทางการท่องเที่ยวใช้เวลาในการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น

1.4 ความมีเอกลักษณ์ (Uniqueness) ควรส่งเสริมความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยการนำเสนอธรรมชาติป่าไม้ที่สวยงามของประเทศไทย บรรยากาศที่ช้างต้องการภายในขอบเขตที่สามารถควบคุมได้ ซึ่งความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนี้คือ ความเข้าใจและใส่ใจช้างต้องการให้ช้างมีความสุข แม้ว่าที่ผ่านมากิจกรรมการขี่ช้างจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการทารุณสัตว์ แต่สำหรับ แคมป์ช้าง ทวีชัย อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี นั้น เป็นการขี่ช้างอยู่ในเส้นทางธรรมชาติของช้าง มีสิ่งที่ช้างต้องการอย่างครบครันและช้างได้พักผ่อนตลอดเส้นทาง โดยเฉพาะกิจกรรมการดูแลช้างที่ยังคงเป็นในรูปแบบดั้งเดิมที่ชาวบ้านเคยทำมาในอดีต

1.5 ความเหมาะสมและพอดี (Fitness) ควรส่งเสริมให้กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเหมาะสมพอดีและเข้ากันได้กับพฤติกรรมทางธรรมชาติของช้าง สามารถปฏิสัมพันธ์กับช้างได้อย่างเหมาะสมไม่เป็นการรบกวนหรือผิดพฤติกรรมทางธรรมชาติของช้างก็จะทำให้ตรงตามที่นักท่องเที่ยวคาดหวังในการมาท่องเที่ยว โดยที่บรรยากาศภายในแหล่งท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะนำเสนอ เช่น กิจกรรมจิตอาสาดูแลช้าง กิจกรรมการเรียนรู้พฤติกรรมของช้าง เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึงตัวตนของนักท่องเที่ยวที่มีความใส่ใจช้างอยากเห็นช้างมีความสุข

1.6 ความเป็นมิตร (Friendliness) ควรส่งเสริมความเป็นมิตรของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันนักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ของความใส่ใจช้าง ความเป็นมิตรกับช้างของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะสำหรับนักท่องเที่ยวอาสาสมัครที่ต้องการเห็นช้างมีความสุขและรับรู้ได้ถึงความเป็นมิตรของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของ Proyrungroj (2021) ปัจจัยการจูงใจหลักของนักท่องเที่ยวกลุ่มจิตอาสา 6 ประการ ได้แก่ 1. ได้ปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับช้าง 2. มีความเข้าใจในเชิงลึกของวัฒนธรรมท้องถิ่น 3. ได้รับประสบการณ์ใหม่ 4. ได้รับการผ่อนคลาย 5. ความสอดคล้องกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และ 6. ภาพลักษณ์และความน่าดึงดูดใจของประเทศไทย โดยเป็นปัจจัย

การจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและความเป็นอยู่ที่ดีของช่าง นอกจากความเป็นมิตรของนักท่องเที่ยวกับช่างแล้ว การปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับการบริการ ส่งเสริมความเป็นมิตรและอัธยาศัยดีของคนในท้องถิ่น มีพนักงานบริการที่อบอุ่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและพัฒนาเป็นอย่างมาก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ใส่ช่างอยากเห็นช่างได้รับความสุขเหมือนที่นักท่องเที่ยวเคยได้รับจากช่างในอดีตที่ผ่านมา

2. รูปแบบกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงจากการแสดงของช่าง ได้แก่ สนวนงนุชพัตยา อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์น้อยหรือต่ำกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล คือ กิจกรรมการแสดงช่างอายุ 1 ปี ครั้ง เช่น ช่างเหยียบลูกโป่ง ช่างปาเป้า ช่างเดินรำ กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 5 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างโยนโบว์ลิ่ง ช่างชู้ตบาสเก็ตบอล กิจกรรมการแสดงช่าง อายุ 8 ขวบขึ้นไป เช่น ช่างเดินข้ามคนนอน ช่างเตะฟุตบอล ช่างดำน้ำ กิจกรรมการแสดงช่างนวนกท่องเที่ยวและกิจกรรมการแสดงช่างอุ้มแอกด้วยวงมโหรีที่เป็นเอกลักษณ์ มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น่าสนใจ ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

แสดงให้เห็นว่า สนวนงนุชพัตยา อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี มีรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจน้อย อาจจะเพราะเป็นการมุ่งนำช่างมาใช้เพื่อการแสดงความบันเทิงโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะขัดกับความรู้สึกของนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่ไม่ต้องการรับชมความบันเทิงจากช่างที่ผิดธรรมชาติของช่างมากเกินไป ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมโลดโผนของช่างที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อช่างหรือแม้แต่การให้นักท่องเที่ยวนั่งบนงาช้างเพื่อถ่ายรูป ต่างเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวไม่เห็นด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ Bansiddhi et al. (2018) กิจกรรมท่องเที่ยวช่างมักมีการปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบของการแสดงและกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดหรือถูกควบคุมตามกฎหมาย ดังนั้น สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดังนี้

2.1 ความลึกลับ (Mystique) ควรปรับปรุงความมีเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยว ความลึกลับของกิจกรรมที่ผ่าน “การเล่าเรื่อง” ที่เคยมุ่งเน้นนำเสนอความบันเทิงจากช่างให้นักท่องเที่ยวรับชม ให้มีกิจกรรมทางธรรมชาติของช่างสอดแทรกอยู่บ้างหรือแม้แต่กิจกรรมที่เคยมีในอดีต เช่น กิจกรรมแสดงจำลองการทำงานของช่างในอดีตให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ว่าในอดีตช่างถูกนำมาใช้งานอย่างไร และมีความผูกพันอย่างไรกับชุมชน เช่น กิจกรรมของหมู่บ้านช่างในอดีต เป็นต้น หากมุ่งเน้นเพียงการแสดงที่แปลกใหม่ที่ถูกคิดค้นขึ้นมาและเปลี่ยนวิธีการฝึกช่างที่แตกต่างออกไป นักท่องเที่ยวอาจจะมึนงงมองในด้านลบ เพราะมองว่าเป็นการฝึกที่ผิดธรรมชาติของช่างมากเกินไป และเป็นการฝึกที่ไม่เหมือนที่เคยมี ดังนั้นเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยวนี้จึงควรมีสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมที่

สอดคล้องกับพฤติกรรมทางธรรมชาติของช้างให้มากที่สุด ไม่ให้ถูกมองว่าเป็นการแสดงละครสัตว์ ซึ่งอาจจะเป็นการลดคุณค่าของการท่องเที่ยวช้างของประเทศไทยได้

2.2 ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร (Richness) ควรปรับปรุงให้นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ถึงความหลากหลายของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวสำหรับช้าง เพราะนักท่องเที่ยวอาจมองว่าแหล่งท่องเที่ยวนี้ยังมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติที่ยังน้อย มีเพียงกิจกรรมการแสดงความรู้ของช้าง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลินแต่ยังไม่มีกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอยากทำให้กับช้างบ้าง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมอาสาสมัครช่วยดูแลช้าง กิจกรรมที่ทำให้ช้างได้ผ่อนคลายจากการทำงานในแต่ละวัน เป็นต้น ควรมีพื้นที่สำหรับกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้างให้มากขึ้น นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้และเข้าถึงได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Turner and Kusters (2021) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นใหม่จำนวนมากทำให้ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้ดูแลภายในแหล่งท่องเที่ยวเสี่ยงต่อการบาดเจ็บทางร่างกาย และช้างที่ถูกกักขังจำนวนมากเป็นโรคอ้วน เนื่องจากการรับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสมและขาดการออกกำลังกาย การท่องเที่ยวของช้างต้องหาแนวทางใหม่ที่เชื่อถือได้และเป็นมาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับช้าง

2.3 ความน่าดึงดูดใจ (Attractiveness) ปรับปรุงความน่าดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ความน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว เพราะส่วนใหญ่มุ่งเน้นการแสดงความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัวที่ต้องการให้บุตรหลานมาชมการแสดงความรู้ของช้าง ควรมีกิจกรรมปลูกฝังความรักช้าง ความสำคัญของช้างมากกว่านำเสนอเพียงด้านของการแสดงความบันเทิงเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจมองว่าเป็นการแสดงของละครสัตว์ที่มุ่งเน้นผู้รับชมจำนวนมาก โดยลืมนึกถึงความเป็นธรรมชาติ ความต้องการของช้างอย่างแท้จริง

2.4 ความมีเอกลักษณ์ (Uniqueness) ควรปรับปรุงการนำเสนอเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวจากที่พยายามออกแบบกิจกรรมแปลกใหม่ ให้เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของช้างหรือจำลองการทำงานของช้างในอดีตมากกว่ามุ่งเน้นให้ช้างแสดงความรู้ในกิจกรรมที่แปลกใหม่อยู่ตลอดเวลา การรับรู้ถึงความพิเศษที่อยากจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นแบบอื่นอาจจะไม่ใช่การแสดงความบันเทิงให้นักท่องเที่ยวเสมอไป แต่อาจจะเป็นกิจกรรมพิเศษที่ทำให้ช้างมีความสุข นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงความใส่ใจช้าง ความต้องการการอนุรักษ์ช้างอย่างแท้จริง

2.5 ความเหมาะสมและพอดี (Fitness) ควรปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมเข้ากันได้ระหว่างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวกับตัวนักท่องเที่ยวเอง เช่น อาจจะมีกิจกรรมการแสดงความบันเทิงของช้างอยู่ แต่อาจจะมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมหลักให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมทางธรรมชาติของช้างมากขึ้น เพราะการแสดงความรู้ของช้าง นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็นได้ทั่วไปและอาจมีมุมมองที่ไม่ดีนัก ควรพัฒนากิจกรรมให้นักท่องเที่ยว

ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และดูแลช้างอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมช่วยเหลือดูแลช้าง อีกทั้งกิจกรรมการขี่ช้างก็ยังเป็นกิจกรรมที่ถูกจับตามองเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการขี่ช้างบนพื้นปูนที่มีความร้อนตลอดเวลา ถึงจะมีการจัดช่วงเวลาให้ช้างแต่ละเชือกแล้วก็ตาม แต่สิ่งที่นักท่องเที่ยวมองกลับรู้สึกไม่ดีและเป็นห่วงช้าง รวมทั้งการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมในการควบคุมช้าง

2.6 ความเป็นมิตร (Friendliness) ควรปรับปรุงความเป็นมิตรของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ เพราะกิจกรรมหลักของแหล่งท่องเที่ยวนี้คือการแสดงความรู้ต่าง ๆ ของช้างที่เป็นกิจกรรมของมนุษย์ ไม่ว่าจะเตะฟุตบอล ปาเป้า ปั่นจักรยาน ฯลฯ ล้วนเป็นการแสดงเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความบันเทิง เพลิดเพลิน แต่อาจจะไม่ใช่ตัวช้าง ช้างอาจไม่ได้รับรู้ถึงความเป็นมิตรเมื่อต้องทำกิจกรรมต่อหน้านักท่องเที่ยวจำนวนมากทุกวัน ทำให้ช้างเกิดความเครียด โดยเฉพาะเสียงดนตรีที่ตั้ง แม้ว่าช้างจะมีความเคยชินกับเสียงเพลงและนักท่องเที่ยวแล้วก็ตาม

3. รูปแบบกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ได้แก่ วังช้างอยุธยา แล เพนียด อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์น้อยหรือต่ำกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลคือ กิจกรรมการแสดงโชว์ยุทธหัตถีเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทย การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณ การนั่งหลังช้างชมโบราณสถาน การลอดใต้ท้องช้างเพื่อเสริมสิริมงคลและการชมสินค้าที่ระลึกจากช้าง มีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์น้อย มีความน่าสนใจน้อย มีคนท้องถิ่นที่เป็นมิตรและอัธยาศัยดี มอบประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสแปลกใหม่ที่น้อย ไม่แตกต่างจากชีวิตประจำวัน อาจรู้สึกน่าเบื่อและไม่อยากอยู่นาน ๆ ไม่คุ้มค่ากับเงิน ซึ่งทำให้อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีมุมมองความเชื่อมโยงกันเกี่ยวกับการท่องเที่ยวช้างกับประวัติศาสตร์ที่น้อย ทั้งที่วังช้างอยุธยา แล เพนียด อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ช้างไทยโดยเฉพาะและพยายามนำเสนอเรื่องราวความผูกพันของช้างกับชาวไทยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังมีผู้เชี่ยวชาญในการควบคุมดูแลช้างอย่างใกล้ชิดและมีกิจกรรมที่มีความหลากหลายมาก โดยเฉพาะงานบุญหรืองานพิธีเฉลิมฉลองของประเทศไทย วังช้างอยุธยา แล เพนียด ก็ได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมระดับประเทศทุกครั้ง นับได้ว่าช้างภายในแหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นสัญลักษณ์ของชาติไทยอย่างแท้จริง ตั้งแต่เรื่องของการฝึกช้าง การดูแลบริหารช้าง การอนุรักษ์ช้าง ดังนั้นการปรับปรุงกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับช้างและการสื่อสารให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความห่วงใยช้างและใส่ใจช้างอยู่เสมอ แม้จะเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การแต่งกายแบบช้างไทยโบราณก็ตาม สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวได้ดังนี้

3.1 ความลึกลับ (Mystique) ควรปรับปรุงความมีเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยว ความลึกลับของกิจกรรมที่ผ่าน “การเล่าเรื่อง” เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ช้างไทยในอดีตที่สอดแทรกความเป็นธรรมชาติหรือความใส่ใจช้าง ความรักของชาวไทยต่อช้างให้มากขึ้น ให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอยากค้นหาจากเรื่องราวที่ได้รับรู้ สามารถสร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น แทนความแปลกใหม่จากกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอาจจะมองว่าแตกต่างจากพฤติกรรมของช้างมากเกินไป ด้วยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรื่องราวความเป็นมิตรกับช้างตั้งแต่ในอดีตที่น่าหลงใหล น่าค้นหา ทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ว่าช้างมีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไรและแหล่งท่องเที่ยวมีวิธีการดูแลเลี้ยงดูด้วยความรักและความผูกพัน ซึ่งนำไปสู่การอนุรักษ์ช้างไทยอย่างยั่งยืนได้

3.2 ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร (Richness) ควรปรับปรุงให้ทรัพยากรมีความหลากหลายมากขึ้น มีความเชื่อมโยงกับช้าง กระตุ้นการกลับมาเยือนอีกครั้งของนักท่องเที่ยว มีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนที่หลากหลายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศทางธรรมชาติที่ช้างต้องการ รวมทั้งกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มอนุรักษ์หรือนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร เพราะหากมีแต่กิจกรรมทางประวัติศาสตร์มากไปอาจจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเบื่อหน่ายได้ ถึงแม้จะมีกิจกรรมการแสดงความรู้ของช้างอยู่ด้วยก็ตาม แต่ก็อยู่ภายในพื้นที่จำกัด อาจส่งผลให้ช้างเกิดความเครียดได้ อีกทั้งสภาพอากาศที่ไม่แน่นอนจึงควรมีพื้นที่ที่หลากหลายให้กับช้างตามฤดูกาลหรือสภาพของอากาศในแต่ละช่วง

3.3 ความน่าดึงดูดใจ (Attractiveness) ควรปรับปรุงความน่าดึงดูดใจของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ผสมผสานความเป็นธรรมชาติของช้างได้ เพราะกิจกรรมที่มีอยู่ก็เป็นสิ่งดึงดูดหลักอยู่แล้ว แต่อาจจะยังไม่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงประสบการณ์การท่องเที่ยวในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มอนุรักษ์สัตว์ ที่อาจมองว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับช้างควรเป็นกิจกรรมที่รับรู้ได้ว่าช้างมีความสุขและไม่เป็นการทำร้ายหรือบังคับช้างมากเกินไปก็จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม

3.4 ความมีเอกลักษณ์ (Uniqueness) ควรส่งเสริมเอกลักษณ์ความเป็นช้างประจำชาติไทยไว้เหมือนเดิม เพราะเป็นสิ่งที่ทุกคนรับรู้ได้ว่าช้างมีความผูกพันกับชาวไทยและยังมีวิธีการเลี้ยงดูช้างที่เปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัวที่ให้ความรักความห่วงใยช้างอยู่เสมอและยังมีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มากมายซึ่งแตกต่างจากประเทศอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ Chanpetch (2020) พบว่า นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมภายในสถานที่มากที่สุด เนื่องจากช้างอยุธยาแลเพนียด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การนั่งช้างชมโบราณสถาน การถ่ายรูปคู่กับช้าง การแสดงโชว์ช้างและการให้อาหารช้าง ที่มีช้างเป็นเอกลักษณ์ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม อีกทั้งแต่ละกิจกรรมได้มอบความ สนุกสนานเพลิดเพลิน มอบประสบการณ์ที่แปลกใหม่แก่นักท่องเที่ยว แต่ควรปรับปรุงให้มีความมีเอกลักษณ์นี้สอดคล้องกับบริบทความห่วงใยช้างของ

นักท่องเที่ยวในปัจจุบันและอาจจะต้องปรับปรุงเกี่ยวกับภาพลักษณ์ภายในแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้พบเห็นและมีมุมมองที่ไม่ดีนัก ด้วยการสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ถึงวิธีการควบคุมดูแลช้างที่เป็นมิตรกับช้าง เพราะการฝึกช้างให้ทำงานนั้นมีความยากแต่การฝึกช้างเพื่อเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์นั้นอาจจะยากกว่า เพราะต้องมีเครื่องแต่งกาย และยังมีพื้นที่ทางธรรมชาติที่จำกัด

3.5 ความเหมาะสมและพอดี (Fitness) ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสมพอดีและเข้ากันกับช้างได้ เช่น อาจจะเพิ่มส่วนของพื้นที่การแสดงไม่ว่าจะเป็นการแสดงในรูปแบบใดที่เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ควรอยู่ในพื้นที่ที่กว้างขวางที่ช้างไม่รู้สึกอึดอัด ช้างรับรู้ได้ถึงบรรยากาศที่ปลอดภัย มีอาหารทางธรรมชาติที่เพียงพอและโดยเฉพาะสภาพอากาศที่ไม่ร้อนจนช้างเกิดความเครียด สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม นอกจากนี้ ควรสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการขี่ช้างโดยนั่งบนแหงที่ ไม่ได้เป็นการทารุณสัตว์ แต่ควรอธิบายมาตรฐานในการรับน้ำหนักโดยสัตวแพทย์ผู้เชี่ยวชาญว่าจะรับได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดตัวช้างและน้ำหนักที่แบก โดยอาจจะประเมินจากพฤติกรรมของช้างที่แสดงออก เช่น ถ้าช้างเดินได้ปกติ สะบัดหู สะบัดหาง แก้วงวง กินอาหารปกติ แสดงว่าช้างมีความสุข ไม่เดินเซไปมาหรือมีอาการสะบัดรำคาญ ก็ไม่ถือเป็นการทรมานหรือทารุณสัตว์แต่อย่างใด และควรเข้มงวดในกรณีเกิดจากการเสียดสีจากแหงของช้าง ทั้งการผูกแหงไม่แน่น แยกของที่มีน้ำหนักไม่สมดุลกัน หรือความอับชื้นซึ่งหลังจากเสร็จการใช้งาน ความอับชื้นควรจะรีบเอาแหงออกจากหลังช้างทันที

3.6 ความเป็นมิตร (Friendliness) ควรปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มุ่งเน้นความมิตรกับช้างที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ มากกว่ามุ่งเน้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความบันเทิง เพราะปัจจุบันความนิยมการท่องเที่ยวช้างเปลี่ยนแปลงไป นักท่องเที่ยวอยากเห็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทำให้ช้างมีความสุข ไม่ถูกมองว่าเป็นการบังคับหรือเป็นอันตรายต่อช้างมากเกินไป เพราะฉะนั้นการปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงกิจกรรมให้แฝงด้วยความเป็นมิตรและใส่ใจมากช้างมากขึ้น จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนหรือปรับปรุงการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความใส่ใจช้างมาโดยตลอด เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติความเป็นมาช้างช้างและชาติไทย มีความน่าสนใจเป็นอย่างมากแต่การเชื่อมโยงกิจกรรมทางประวัติศาสตร์กับการท่องเที่ยวช้างหรือสัตว์ป่าอาจจะเป็นเรื่องยากกว่ารูปแบบกิจกรรมอื่น หากมองในระยะยาวแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งดึงดูดสำคัญเทียบเท่ากับตัวช้าง การสื่อสารให้สิ่งดึงดูดทั้งสองมีความเชื่อมโยงกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ

นักวิชาการ นักวิจัยสามารถนำแนวคิดการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสัตว์อื่นได้ เพราะสัตว์เป็นสิ่งดึงดูดหลักที่นำเสนอผ่านกิจกรรมไม่ว่าจะมีการแสดงหรือไม่มีการแสดงของสัตว์ก็ตาม ซึ่งจาก

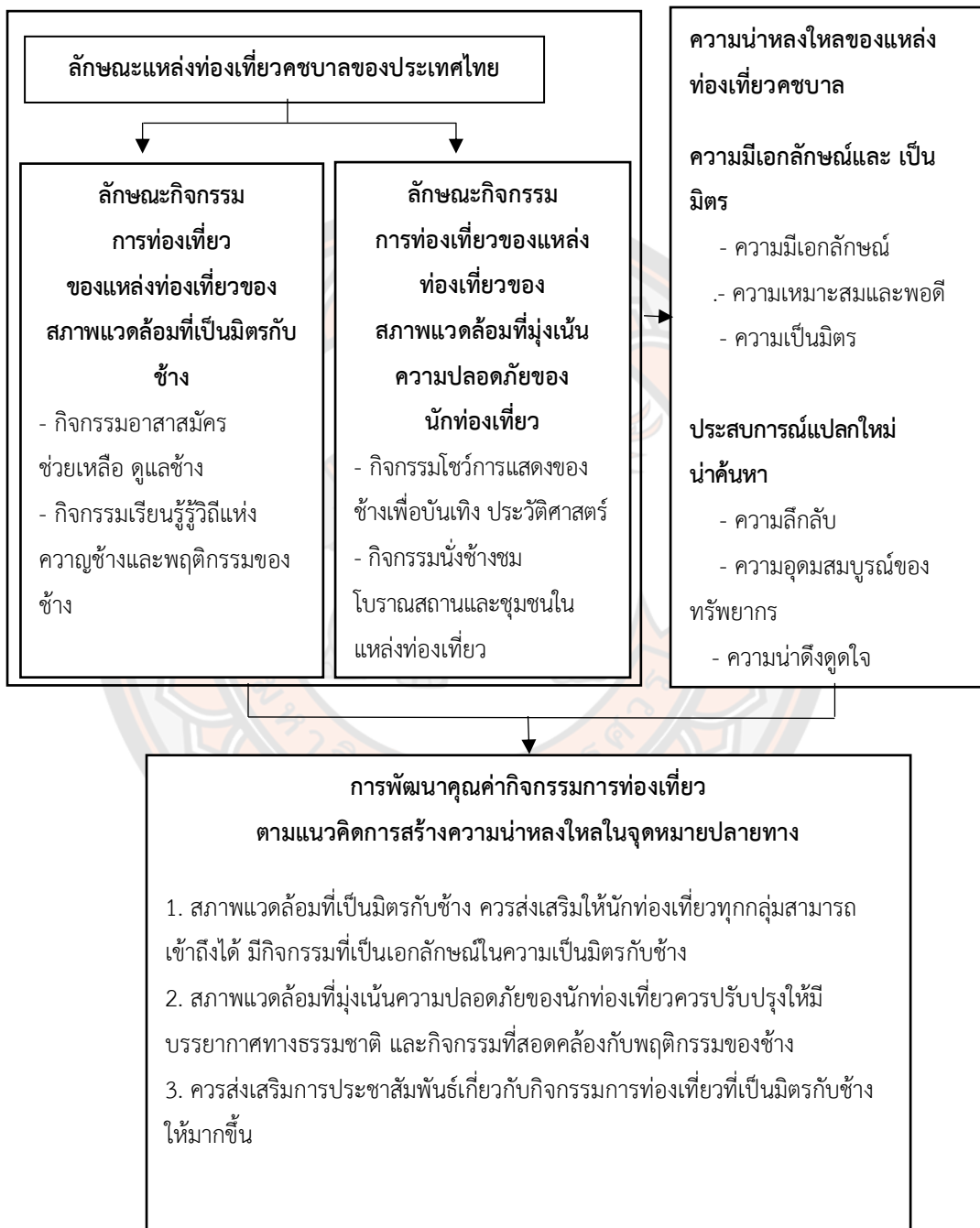
การศึกษาของนักวิชาการแต่ละท่านที่ผ่านมาก็จะมีมุมมองในการพัฒนาที่แตกต่างกันออกไป แต่ด้วยความ เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยมีความหลากหลายค่อนข้างมาก ดังนั้น ไม่ว่าจะ เป็นผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมกับรูปแบบกิจกรรม การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจะสามารถทำให้นักวิชาการสามารถ หาแนวทางการพัฒนาได้ตรงจุดและชัดเจนเหมาะสมกับช้างหรือแม้แต่การท่องเที่ยวสัตว์อื่นก็ตาม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ช้างมีสวัสดิภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นซึ่ง อยู่ภายใต้การดูแลและเป็นมิตรกับช้าง แต่ส่วนที่สำคัญไม่แพ้กันคือการพัฒนาด้านกิจกรรม การท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีคุณค่าตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวปัจจุบันให้มากที่สุด เพราะ กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดหลักผ่านช้างสู่นักท่องเที่ยว เมื่อความเป็นอยู่ช้างดีขึ้น มีกิจกรรม การท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและสอดคล้องกับพฤติกรรมทางธรรมชาติของช้างย่อมแสดงให้เห็นถึงความ เป็นมิตรของแหล่งท่องเที่ยวกับช้างอย่างแท้จริงและเกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้ตรงความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม นำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงความใส่ใจสัตว์ควบคู่กับเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละพื้นที่ได้ ก็จะทำให้แก่นักท่องเที่ยวมีภาพลักษณ์ที่ดีกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อรายได้ความอยู่รอด ของความอยู่ดีและช้าง รวมทั้งยังสามารถกระจายรายได้ให้กับชุมชน เกษตรกร ฯลฯ

หากแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลยังคงสามารถสร้างความน่าหลงใหลให้กับนักท่องเที่ยวได้ ไม่ว่าจะ แหล่งท่องเที่ยววันนี้จะมีช้างอยู่หรือไม่หรือจะเป็นในรูปแบบกิจกรรมใด นักท่องเที่ยวก็ยังคงมีความ ชื่นชอบและอยากกลับมาท่องเที่ยวซ้ำได้ หากช้างในแหล่งท่องเที่ยววันนี้สามารถทำกิจกรรม การท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตรและใส่ใจช้าง ดังนั้นในบางรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อาจจะไม่ตรงกับ ความต้องการของนักท่องเที่ยวมากนัก ก็ควรจะปรับปรุงพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาให้ตรงตามความ ต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความนิยมในการใส่ใจช้างอยากเห็นช้างมีความสุขมากกว่าได้รับความ บันเทิงจากช้างเพียงด้านเดียว หากรูปแบบกิจกรรมที่มีอยู่สามารถปรับเปลี่ยนให้มีความสอดคล้องกับ พฤติกรรมของช้างมากขึ้น มีบรรยากาศที่เหมาะสมที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ถึงความเป็นมิตรกับ ช้างได้ รับรู้ได้ถึงคุณค่าของรูปแบบกิจกรรมที่นำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว ก็อาจจะไม่จำเป็นที่จะต้อง ลดหรือเลิกรูปแบบกิจกรรมนั้น เพราะการยกเลิกกิจกรรมจากเดิมให้เป็นรูปแบบกิจกรรมใหม่ทั้งหมด ย่อมส่งผลต่อแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายและเป็นเรื่องราวที่อ่อนไหวเป็น อย่างมาก โดยเฉพาะการใช้โซ่และตะขอที่เหมาะสมไม่ถูกมองว่ามีความรุนแรงหรือเป็นอันตรายต่อ ช้างมากเกินไป

5.3 กรอบแนวคิดสรุปผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้สามารถอธิบายกรอบแนวคิดสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพ 4 กรอบแนวคิดสรุปผลการวิจัย

ที่มา: พัฒนาโดย ศรเพชร ยี่งมี ศิริเพ็ญ ดาบเพชร และ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์

จากกรอบแนวคิดผลการวิจัยข้างต้นทำให้เห็นว่า การศึกษาครั้งนี้ได้เริ่มต้นการศึกษาจากสภาพแวดล้อมและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน โดยการศึกษาหาความสัมพันธ์และนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับความน่าหลงใหลของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทยที่เหมาะสมและชัดเจนมากขึ้น โดยสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้และมีกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในความเป็นมิตรกับช่างเพราะนักท่องเที่ยวมีความเป็นห่วงและใส่ใจช่าง ต้องการให้ช่างมีความสุข สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวควรปรับปรุงให้มีเอกลักษณ์และเป็นมิตร รวมทั้งมุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับบรรยากาศทางธรรมชาติและเชื่อมโยงกับพฤติกรรมของช่างเพื่อให้ท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงความเป็นมิตรกับช่างให้มากขึ้นและสุดท้ายควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช่างให้มากขึ้น ทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับช่างและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพราะในทุกแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลต่างมีความห่วงใยและพยายามใส่ใจดูแลช่างอย่างใกล้ชิดแต่อาจจะยังไม่เพียงพอสำหรับมุมมองของนักท่องเที่ยวที่ได้พบเห็น

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคิดว่าผลจากการวิเคราะห์ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การได้องค์ความรู้ใหม่ที่จะสามารถนำไปสู่การวางแผนหรือออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเทศบาลให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลโดยเฉพาะและจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสำรวจพื้นที่วิจัย ยังพบอีกว่าประเทศไทยมีการดูแลช่างเป็นอย่างดี มีหน่วยงานคอยช่วยเหลือดูแลเมื่อช่างเจ็บป่วยและยังมีหน่วยงานมากมายคอยให้ความช่วยเหลือช่างอยู่เสมอ แม้แต่ในช่วงสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโควิด นักท่องเที่ยวและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างพยายามหาทางช่วยเหลือช่างเนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้ามาท่องเที่ยวได้ เพราะฉะนั้นจากที่สื่อต่างประเทศพยายามเผยแพร่ข้อมูลในด้านลบให้ประเทศไทยเกิดความเสียหายในการท่องเที่ยวเทศบาลอาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริงของการท่องเที่ยวเทศบาลในประเทศไทยที่พยายามหาวิธีแก้ไขและใส่ใจช่างมากขึ้น เช่น ปางช้างโทรโยคและอีกมากมายที่พยายามปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุดและอยู่ภายใต้ศักยภาพที่แหล่งท่องเที่ยวจะสามารถทำได้

- องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการวิจัยการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับสัตว์อื่นได้ทั้งในด้านลักษณะสภาพแวดล้อม รูปแบบกิจกรรมและความน่าหลงใหลของแหล่ง

ท่องเที่ยวและสามารถเป็นรูปแบบที่นำไปสู่การพัฒนาคุณค่ากิจกรรมที่มีอยู่ให้ถูกต้องเหมาะสมตรงตามความต้องการนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ผู้วิจัยเสนอว่าการวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของนักท่องเที่ยว ในด้านข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับช้าง โดยเฉพาะการนำเสนอการท่องเที่ยวช้าง ทั้งลักษณะสภาพแวดล้อมและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่ใส่ใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การศึกษาในครั้งนี้มุ่งพยายามวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาทางการท่องเที่ยวช้างของไทย โดยการหาแนวทางการพัฒนาคุณค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อหาแนวทางลดมุมมองของนักท่องเที่ยวที่ไม่ดีเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวช้างในปัจจุบันของไทยที่กำลังได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ทั้งที่ทุกกิจกรรมล้วนมีคุณค่าในแหล่งท่องเที่ยวทั้งสิ้น เพราะเป็นการช่วยเหลือช้างโดยตรงให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ รวมถึงความอยู่ดีและเป็นการกระจายรายได้ให้กับชุมชนได้มีอาชีพมีรายได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งทุกแหล่งท่องเที่ยวก็ได้รับการคุ้มครองดูแลจากภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างดีมาโดยตลอดในการดูแลใส่ใจช้างทางการท่องเที่ยว

- งานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงความต้องการของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาล จากทั้ง 3 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่ปะปนในเกือบจะทุกแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะต้องศึกษาถึงศักยภาพในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น และยังคงเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเทศบาลของประเทศไทย นอกจากนี้การศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการฝึกช้าง การดูแลช้างที่มีความชำนาญในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งสำคัญ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัย. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 2.
- กฤติกา คุณูปการ และคณะ. (2561). การส่งมอบคุณค่าและการออกแบบประสบการณ์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- กรมการท่องเที่ยว. (2552). มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย : มาตรฐานการจัดกิจกรรมปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมการท่องเที่ยว. (2556). พิธีมอบเครื่องหมายรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ.2555-2556. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมการท่องเที่ยว. (2558). แผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของประเทศ พ.ศ.2558-2560. กรุงเทพฯ : กรมการท่องเที่ยว.
- กรมการท่องเที่ยว. (2563). แผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของประเทศ พ.ศ.2558-2560. กรุงเทพฯ : กรมการท่องเที่ยว.
- สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์. (2552). รายชื่อปางช้างในประเทศไทย. กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สืบค้น วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2562
- สมยศ โอ่งเคลือบ. (2561). ช้าง-ขอ-แหง...การจัดการปางช้างเพื่อการท่องเที่ยว. เชียงใหม่ : ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยช้างและสัตว์ป่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, Angkawanish, T., Boonprasert, K., Homkong, P., Sombutputorn, P., Mahasawangkul, S. et al. (2009) Elephant health status in Thailand: the role of mobile elephant clinic and elephant Hospital, Gajah 31, 15-20.
- Animals, M. (2019). Daily Mail online, (2019). www.dailymail.co.uk สืบค้น 17 สิงหาคม 2562.
- Ashton, A. S. (2021). Elephant Tourism Conservation and the Need for a New Strategy: Thai Stakeholder Attitudes. The Elephant Tourism Business.
- Baker, I., & Kashio, M. (2002). Giants on our hands: Proceedings of the international workshop on the domesticated Asian elephant, Bangkok, Thailand, 5 to 10 February 2001: FAO Regional Office for Asia and the Pacific.

- Bansiddhi, P., Brown, J. L., & Thitaram, C. (2020). Welfare assessment and activities of captive elephants in Thailand. *Animals*, 10(6), 919.
- Bansiddhi, P., Brown, J. L., Thitaram, C., Punyapornwithaya, V., & Nganvongpanit, K. (2020). Elephant tourism in Thailand: A review of animal welfare practices and needs. *Journal of Applied Animal Welfare Science*, 23(2), 164-177.
- Bansiddhi, P., Brown, J. L., Thitaram, C., Punyapornwithaya, V., Somgird, C., Edwards, K. L., & Nganvongpanit, K. (2018). Changing trends in elephant camp management in northern Thailand and implications for welfare. *PeerJ*, 6, e5996.
- Barborich, A. L. (2016). The Ethics of Elephant Tourism with a View to Increasing the Welfare of the Elephants and People of Sri Lanka.
- Barnes, J., Burgess, J., & Pearce, D. (2019). Wildlife tourism. In *Economics for the wilds* (pp.136-151): Routledge.
- Berto, R., Baroni, M. R., Zainaghi, A., & Bettella, S. (2010). An exploratory study of the effect of high and low fascination environments on attentional fatigue. *Journal of environmental psychology*, 30(4), 494-500.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3 rd ed). New Jersey: Prentice hall Inc.
- Borges de Lima, I., & Green, R. J. (2017). Introduction: Wildlife tourism management and phenomena: A web of complex conceptual, theoretical and practical issues. In *Wildlife tourism, environmental learning and ethical encounters* (pp. 1-17): Springer.
- Carr, N. a. B., D.M. . (2018). *Tourism and Animal Welfare*. Carr,N.and Broom, D.M. 2018. *Tourism and Animal Welfare*. (pp188). Wallingford: CABI., 188.
- Chanpetch, N. (2020). The Satisfaction of Japanese Tourists toward Ayutthaya Elephant Palace & Royal Kraal, Ayutthaya Province. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University*, 39(4), 42-53.
- Chotmanakul, S., & Ongluap, S. (2021). Visitor Expectations and Behaviours at Elephant Camps. *The Elephant Tourism Business*.

- Cochran, W. G., & Chambers, S. P. (1965). The planning of observational studies of human populations. *Journal of the Royal Statistical Society. Series A (General)*, 128(2), 234-266.
- Cohen, E. (2009). The wild and the humanized: Animals in Thai tourism. *Anatolia*, 20(1), 100-118.
- Cohen, E. (2015). Young elephants in Thai tourism: A fatal attraction. *Animals and tourism: Understanding diverse relationships*, 163-177.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16 (3), 297-334.
- Curtin, S., & Day, C. (2021). Alternative Forms of Elephant Tourism. *The Elephant Tourism Business*.
- Curtin, S., & Green, E. (2018). 4 Consumer perceptions of keeping wild animals in captivity. *Wild Animals and Leisure: Rights and Wellbeing*.
- Dissanayake, D. (2016). Promoting Elephant Friendly Tourism in Sri Lanka.
- Duffy, R. (2014). Interactive elephants: Nature, tourism and neoliberalism. *Annals of tourism Research*, 44, 88-101. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2013.09.003>
- Duffy, R., & Moore, L. (2011). Global regulations and local practices: The politics and governance of animal welfare in elephant tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 19(4-5), 589-604.
- Fennell, D. A. (2015). The status of animal ethics research in tourism: A review of theory. *Animals and tourism: Understanding diverse relationships*, 27-43.
- Giampiccoli, A., Mtapuri, D. O., & Jugmohan, S. (2020). Community-based tourism and animals: Theorising the relationship. *Cogent Social Sciences*, 6(1), 1778965.
- Juvela, S., Poussa, K., Lehto, H., & Porras, M. (2013). Natural history of unruptured intracranial aneurysms: a long-term follow-up study. *Stroke*, 44(9), 2414-2421.
- Kachel, U. E. (2018). Sense-and decision-making in online discussions: To ride or not to ride an elephant in Thailand. *CAUTHE 2018: Get Smart: Paradoxes and Possibilities in Tourism, Hospitality and Events Education and Research*, 868.
- Kaplan, R., & Kaplan, S. (2011). Well-being, reasonableness, and the natural environment. *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 3(3), 304-321.

- Kaplan, S. (1995). The restorative benefits of nature: Toward an integrative framework. *Journal of environmental psychology*, 15(3), 169-182.
- Kontogeorgopoulos, N. (2009). Wildlife tourism in semi-captive settings: a case study of elephant camps in northern Thailand. *Current Issues in Tourism*, 12(5-6), 429-449.
- Lainé, N. (2018). Asian elephant conservation: too elephantocentric? Towards a biocultural approach of conservation. *Asian Bioethics Review*, 10(4), 279-293.
- Learmonth, M. J. (2020). Human–Animal Interactions in Zoos: What Can Compassionate Conservation, Conservation Welfare and Duty of Care Tell Us about the Ethics of Interacting, and Avoiding Unintended Consequences? *Animals*, 10(11), 2037.
- Liu, B., Huang, S. S., & Fu, H. (2017). An application of network analysis on tourist attractions: The case of Xinjiang, China. *Tourism management*, 58, 132-141.
- Liu, C.-R., Wang, Y.-C., Huang, W.-S., & Chen, S.-P. (2017). Destination fascination: Conceptualization and scale development. *Tourism management*, 63, 255-267.
- Manhas, P. S., Manrai, L. A., & Manrai, A. K. (2016). Role of tourist destination development in building its brand image: A conceptual model. *Journal of Economics, Finance and Administrative Science*, 21(40), 25-29.
- Nunnally, J.C. and Bernstein, I.H. (1994) *The Assessment of Reliability*. *Psychometric Theory*, 3, 248-292.
- Pabel, A., & Mkono, M. (2021). Moral Tensions for Elephant Visitors. *The Elephant Tourism Business*.
- Phongkhieo, N. T. (2016). Behaviors toward wildlife of National Park visitors. Paper presented at the 54. Kasetsart University Annual Conference, Bangkok (Thailand), 2-5 Feb 2016.
- Protection, W. A. (2014). *Checking out of cruelty*. World Animal Protection. Company Limited by Guarantee in England and Wales, Registration No. 4029540. Registered Charity 1081849. www.worldanimalprotection.org/tourismguide.

- Proyrungrroj, R. (2021). Motivations of international volunteer tourists working with elephants in Thailand. *Tourism Recreation Research*, 1-17.
- Rittichainuwat, B., SCOTT, N., & LAWS, E. (2021). Drivers of Elephant Tourism in Thailand. *The Elephant Tourism Business*.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Srinok, N. (2020). Marketing communication tools for elephant camp business a case study of Ayutthaya elephant palace & royal kraal.
- Tipprasert, P. (2002). Elephants and ecotourism in Thailand. Paper presented at the Giants on our hands: Proceedings of the International Workshop on the domesticated Asian elephant.
- Turner, D., & Kusters, N. (2021). The Paradox of Elephant-Friendly Tourism. *The Elephant Tourism Business*.
- VG, G., Park, E., & Lee, C. K. (2020). Testing the influence of destination source credibility, destination image, and destination fascination on the decision-making process: Case of the Cayman Islands. *International Journal of Tourism Research*.
- Wang, Y.-C., Liu, C.-R., Huang, W.-S., & Chen, S.-P. (2020). Destination fascination and destination loyalty: Subjective well-being and destination attachment as mediators. *Journal of travel research*, 59(3), 496-511.
- Yatbantoong, N., & Srikosamatara, S. (2004). Domestic elephant for tourism in Kanchanaburi province: Using pattern, population structure, population dynamics, and health problems. *Warasan Sattawaphaet*.